

דוחות כספיים ביניים

ליום 31 במרס 2015

דוחות כספיים ביניים

ליום 31 במרס 2015

פרק א': דוח הדירקטוריון

פרק ב': דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית
על הדיווח הכספי ועל הגילוי

פרק ג': דוחות כספיים

פרק ד': הצגת נתונים כספיים מתוך הדוחות
הכספיים המיוחדים לחברה

פרק ה': נספחים

מספר חברה: 520007469

משרד ראשי: רח' אלנבי 115, תל אביב, 6581708
מוקד שירות לקוחות ארצי: 03-7107777
פקס: 03-7107788
www.menoramivt.co.il

פרק א': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד.....	1
1.1	תיאור החברה.....	1.1
1.2	התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון.....	1.2
1.3	התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית.....	1.3
8	המצב הכספי.....	2
2.1	נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים.....	2.1
10	תוצאות פעילות.....	3
3.1	נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים.....	3.1
3.2	פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו.....	3.2
3.3	תוצאות הפעילות בתקופת הדוח.....	3.3
3.4	מידע כספי לפי תחומי הפעילות.....	3.4
3.5	תזרים מזומנים.....	3.5
24	מקורות מימון.....	4
24	דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם.....	5
24	היבטי ממשל תאגידי.....	6
6.1	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה.....	6.1
7	גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב.....	7
7.1	פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד.....	7.1
8	הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד.....	8
8.1	דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים.....	8.1
9	הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.....	9
10	אירועים לאחר תאריך המאזן.....	10
10.1	פרסום תשקיף מדף – מנורה מבטחים גיוס הון.....	10.1
10.2	מנורה מבטחים פנסיה וגמל – רכישת קופת גמל.....	10.2
10.3	התארגנות עובדי מנורה מבטחים ביטוח.....	10.3
10.4	דירוג החברה וחברה בת.....	10.4
10.5	חלוקת דיבידנד בחברה בת - מנורה מבטחים פנסיה.....	10.5

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרס 2015

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "החברה") לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2015 (להלן: "תקופת הדוח").

הדוח נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2014.

ביחס לתיאור עסקי המבטחים המאוחדים בדוחות החברה, נערך הדוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הממונה").

1. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

1.1 תיאור החברה

1.1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם פלמס אסטבלישמנט וניידן אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, בהתאמה, והמחזיקים ביחד בכ- 61.86% ממניות החברה. מנכ"ל החברה, מר ארי קלמן, המכהן גם כיו"ר מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים ביטוח") מחזיק, באמצעות החברה לנאמנות עובדים, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות החברה. יתרת מניות החברה מוחזקות בידי הציבור.

1.1.2 תחומי פעילותה של החברה

נכון למועד הדוח, החברה עוסקת באמצעות חברות בנות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים, ובכלל זה ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, הכולל פנסיה וגמל, ביטוח כללי, הכולל ביטוח רכב (חובה ורכוש) וביטוח כללי אחר וכן ביטוח בריאות. בנוסף, עוסקת החברה, באמצעות חברות בנות נוספות בשליטתה, בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים, ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם פעילויות נוספות (שאינן מהוות "תחום פעילות" כהגדרת המונח בתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף, מבנה וצורה), התשכ"ט-1969), כגון השקעות בנדל"ן בחו"ל, באמצעות חברה בשליטתה.

כמו כן, מחזיקה הקבוצה בשלוש סוכנויות ביטוח: ארנון את וינשטוק סוכנות לביטוח (1989) בע"מ וסיני סוכנות לביטוח בע"מ, באמצעות שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "שומרה"), ואורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ, באמצעות מנורה מבטחים ביטוח, והכל כמפורט בתרשים מבנה האחזקות של הקבוצה, בסעיף 1.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2014.

לתיאור תחומי הפעילות של הקבוצה ראה סעיף 1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2014.

1.2 התפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

1.2.1 דירוג החברה וחברות בנות

מנורה מבטחים ביטוח

בחודש מרס 2015, פרסמה חברת מידרוג דוח מעקב בנוגע לדירוג תעודות ההתחייבות שגייסה מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (חברה בת של החברה), לרבות באמצעות מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ (חברה בת של מנורה ביטוח), ובו הודיעה כי היא מותירה את דירוג כתבי ההתחייבות הקיימים של מנורה מבטחים ביטוח על כנם, כלהלן: דירוג כתבי ההתחייבות נותר על כנו- Aa3 יציב לסדרות 1 ו- א' ו- A1 יציב לסדרות ב' ו-ג'.

לדירוג החברה וחברה בת נוספת, ראה סעיף 10.4 להלן, אירועים לאחר תאריך המאזן.

1.2.2 הליכים משפטיים

לעניין התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות שלה, כייצוגיות ותביעות תלויות נוספות, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

1.2.3 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

כללי

- בחודש מאי 2015 פרסמה המפקחת באתר האינטרנט של אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, נתונים השוואתיים של כל חברות הביטוח, שעניינם "מדד השירות", ביחס לענפי ביטוח כללי, חיים ובריאות. נתונים כאמור, צפויים להתעדכן ולהתפרסם מדי שנה. "מדד השירות" משקלל שלושה מדדי משנה, שעניינם שירות למבוטח: (1) "מדד תשלום התביעות" - המבקש לשקף את רמת הטיפול בתביעות במונחים של שיעור תשלום תביעות ומהירות הטיפול בתביעות, ומבוסס על דיווחי החברות בהתאם לחוזר בעניין "איסוף מידע סטטיסטי לגבי יישוב תביעות ואופן טיפול בבקשות למשיכה והעברת כספים" ("החוזר") יצוין, כי מדד תשלום התביעות המבוסס על נתונים שנמסרים על ידי החברות, שעשויים להיות בלתי אחידים כתוצאה מפרשנויות שונות של החוזר, עלולים להביא לפרסום נתונים השוואתיים בלתי מדויקים; (2) "מדד הטיפול בפניות" - המבקש לשקף את מידת שביעות הרצון של לקוחות מטיפול החברה בפניותיהם, ומבוסס, לעניין מדד 2014, על סקר שביעות רצון שערך הפיקוח על הביטוח במהלך שנת 2014 (סקרים כאמור ייערכו מדי שנה); ו- (3) "מדד תלונות הציבור" - המבטא ציון המתבסס על מספר התלונות שהוגשו כנגד החברה במהלך השנה החולפת ומספר התלונות שנמצאו מוצדקות. פרסום המדדים ההשוואתיים הוא חלק מסדרת מהלכים של הפיקוח, כגון: השקת מחשבונני פרמיות ודמי ניהול שמטרתם לעודד את התחרות ולהגביר את שקיפות וזמינות המידע לציבור המבוטחים (ראה בסעיף זה להלן). להערכת החברה פרסום נתונים השוואתיים כאמור, עשוי להוות כלי מדידה נוסף בבחירה האם לרכוש מוצר ביטוח מחברה זו או אחרת, ולהגביר את התחרות בין החברות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

- בחודש מאי 2015, פרסמה המפקחת מספר חוזרים שעניינם "תיקון הוראות החוזר המאוחד בפרק ניהול נכסי השקעה", במסגרתם נקבעו, בין היתר, הוראות בדבר התנאים להמשך החזקה של משקיע מוסדי במעל 20% מאמצעי השליטה של תאגיד לווה עקב מימוש

אמצעי שליטה שהיו ערובה לחיוב בידו, שתחילתן ביום פרסום החוזר; הוראות בדבר התנאים להשתתפות של גוף מוסדי בעסקאות קונסורציום וסינדיקציה, וביניהם המידע שעל מארגן העסקה להעביר לגוף המוסדי, דרישות המינימום לעסקאות קונסורציום ותפקידי מארגן העסקה בקונסורציום ישראלי, שתחילתן ביום 1 באוגוסט 2015; הוראות בדבר התנאים אשר חלים על גופים מוסדיים בעת מתן הלוואות מותאמות לתאגיד אשר הוא או בעל השליטה בו היו בקשיים בשנים שקדמו למתן ההלוואה, שתחילתן ביום 1 בינואר 2016; הוראות לעניין הנהגת מגבלות פנימיות למתן אשראי ללווים, נהלי חיתום ואנליזה להלוואות מותאמות, תנאים להסתמכות על ערבות, הנחיות בנוגע לדרך פעולה בעת הפרת תניה לפירעון מידי וחובת גילוי ביחס לאשראי שנלקח למימון רכישת מניות שליטה בתאגיד, שתחילתן ביום 1 באוגוסט 2015; והוראות בדבר החובות החלות על ועדת השקעות טרם מתן הלוואות ממונפות וכללי דיווח לעניין זה, שתחילתן ביום 1 באוגוסט 2015.

- בחודש אפריל 2015, ובהמשך לתיקון סעיף 40 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, שעניינו הליכי אישור של תכניות ביטוח, פרסמה המפקחת **תיקון לעמדת הממונה** בעניין עקרונות לניסוח תכניות ביטוח, באופן שכעת הוא כולל עקרונות כלליים בלבד המהווים קווים מנחים בעת ניסוח תכנית ביטוח (ובכלל זה, כי התכנית לא תכלול תנאים מקפחים ותהיה פשוטה וברורה) ואינו כולל עוד את רשימת הנהגים הראויים והבלתי ראויים. במקביל, פרסמה המפקחת חוזר ייעודי שעניינו **הוראות לניסוח תכניות ביטוח**, אשר במסגרתו נוסחו הנהגים הראויים והבלתי ראויים (שהיו כלולים בנייר העמדה), כהוראות שיש לכלול והוראות שאין לכלול בתכנית הביטוח, ולהם התווספו הוראות נוספות. להוראות החוזר נקבעה תחולה מדורגת, בהתאם לסוגי המוצרים, ועד ליום 1 ביוני, 2016. מנורה ביטוח פועלת להתאים את תכניות הביטוח המשוקות על ידה להוראות החוזר, על פי לוחות הזמנים שנקבעו בו.

- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו **"הנחיה לביצוע תרגיל IQIS לשנת 2014 (IQIS4)"**. ההנחיה לביצוע תרגיל IQIS4 הינה אחד מהשלבים בתהליך ההיערכות המתוכנן של חברות הביטוח ליישום הדירקטיבה האירופאית Solvency II ולחישוב הון נדרש על בסיס הדירקטיבה. ההנחיה לביצוע IQIS4 כוללת שינויים ועדכונים לעומת סקר הערכה הכמותי IQIS2, שהוגש על ידי חברות הביטוח בפברואר 2014 לתאריך מאזן דצמבר 2012, כאשר עיקרי השינויים נוגעים לתרחישי ביטולים, אריכות ימים, ריבית, מניות, מרווח, מרווח סיכון ופרמיית הנזילות. החוזר קובע, בין היתר, את הדיווחים שיש להגיש למפקחת בהתאם לנספחים המצורפים לחוזר וכן דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על IQIS4. כמו כן, החוזר מפרט את תוכן הדיווח ומועד ההגשה (עד ליום 31.8.15), אופן ההגשה וכן חיוב של חברות הביטוח לקיים דיון בדירקטוריון, שידון בממצאי IQIS4 שהוגשו על ידי ההנהלה, טרם הגשת הדוחות למפקחת.

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

- בחודש אפריל 2015, פורסם חוזר בעניין **"קצבת נכות בקרן פנסיה במקרה של זכאות לקצבה ממקור אחר"**, שקובע הוראות אחידות בתקנוני קרנות הפנסיה לעניין התקבולים שיש לקזז בגינם את קצבת הנכות בקרן הפנסיה, ולעניין אופן הקיזוז. החוזר מחייב את החברות המנהלות להגיש תיקון לתקנון עד ליום 31 ביולי 2015 והוא ייכנס לתוקף ביום 1 באוקטובר 2015.

- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו **"דרך גביית דמי ניהול מיתרה צבורה על ידי גוף מוסדי"**, לפיו מועד חישוב וגביית דמי הניהול מהיתרה הצבורה יהא בהתאם להוראות הקבועות בתקנות הפיקוח שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012. מטרת החוזר לקבוע דרך אחידה לחישוב ודיווח של דמי ניהול מיתרה צבורה בין כלל הגופים המוסדיים וקופות הגמל וזאת בכדי לאפשר השוואה מדויקת בין דמי הניהול אשר נגבים בקופות הגמל השונות. תחילתו של חוזר זה ביום 1 בינואר 2016 והוא יחול על כל קופות הגמל, למעט קופות ביטוח ששווקו לפני 2013.
- בחודש אפריל 2015 פרסמה המפקחת טיוטת חוזר שעניינה **"קווים מנחים לעניין תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה"**, הקובעת מבנה אחיד ומודולרי לתכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. מבנה מוצע זה הכולל תכנית בסיסית לביטוח אובדן כושר עבודה אשר אליה ניתן יהיה לצרף נספחים להרחבת הכיסוי הבסיסי, יאפשר למועמדים לביטוח לערוך השוואה בין התוכניות השונות. הטיטה קובעת הגדרה אחידה לאובדן כושר עבודה וכן הוראות שונות לתכנית הבסיסית לרבות בכל הנוגע לתקופת הביטוח, תקופת ההמתנה, היקף הכיסוי, תגמולי הביטוח, חריגים לכיסוי, אפשרות לעדכון הכיסוי לאחר שינוי העיסוק ואפשרות קיזוז תגמולי הביטוח במקרה של תשלום מגורמים ממשלתיים או ממבטחים אחרים. הטיטה חלה על כל התכניות לביטוח אובדן כושר עבודה, אישיות או קבוצתיות וצפויה להיכנס לתוקף החל מיום 1 ביוני 2016, ובכל הנוגע לפוליסות קבוצתיות בעת חידושן לאחר מועד התחילה.
- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר בדבר **"דיווח לממונה על דמי ניהול במוצרי חיסכון פנסיוני"**, שנועד להסדיר את דיווחי הגופים המוסדיים אודות דמי הניהול המרביים שקבע עבור מצטרפים חדשים לקופות גמל שבניהולו, לצורך הצגתם במחשבון דמי ניהול שמקים משרד האוצר, במטרה לאפשר לחוסכים להשוות בין דמי הניהול המוצעים למצטרפים חדשים לקופות הגמל השונות. להערכת הקבוצה מחשבון זה עלול להגביר את התחרות הקיימת בין הגופים המוסדיים השונים על המחיר (דמי הניהול). עם זאת, בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות השקת המחשבון על הקבוצה, שכן השלכותיו בפועל תלויות במידה רבה בהתנהגות המתחרים והלקוחות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות מהסיבות שפורטו לעיל.
- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת טיוטת חוזר שעניינו **"דיווח למפקח על תעריפים בתכניות ביטוח חיים"**, אשר נועד להסדיר את האופן בו ידווחו הגופים המוסדיים על תעריפי הביטוח המרביים בפוליסות ביטוח למקרה מוות, וזאת לצורך הצגתם במחשבון תעריפי ביטוח חיים שמקים משרד האוצר. בטיטה מוצע, בין היתר, כי בנוגע לתעריפים בתכניות ביטוח קיימות ידווחו התעריפים עד ליום 30 בנובמבר 2015 ובנוגע לתכניות ביטוח שיונהגו החל מ-1 בדצמבר 2015 התעריף ידווח במועד הגשת התכנית. המחשבון יאפשר למבקשים להצטרף לביטוח חיים להשוות בין דמי הביטוח המוצעים על ידי החברות השונות ומשכך, להערכת החברה, צפוי להגביר את התחרות על המחיר הקיימת בין חברות הביטוח. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

- בחודש ינואר 2015, פרסמה הממונה נייר עמדה לגופים מוסדיים שעניינו "תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון". מנייר העמדה עולה כי לדעת הממונה תשלום דמי עמילות שנגזרים מדמי הניהול שמשלם עמית או מבוטח הינו פסול ואינו עולה בקנה אחד, לפי העמדה, עם חובת הנאמנות המוטלת על הגופים המוסדיים ועל בעלי הרישיונות. בהמשך לעמדת הממונה הנ"ל, בחודש מרס 2015 פורסמה הבהרה לעמדת הממונה בה חזרה על עיקרי נייר העמדה תוך שהיא מבהירה, בין היתר, שאין באמור כדי לשנות את העמדה לפיה חברה מנהלת רשאית לקבוע דמי ניהול דיפרנציאליים וזאת עד לגובה התקרה המרבית הקבועה בדין. בנוסף, ובהתחשב, בין השאר, בהיקפה של הפרקטיקה הקיימת והצורך בשינוי מערך החוזים הקיים (לפי עמדת הממונה), ציינה הממונה כי אין בכוונתה להפעיל את סמכויות האכיפה הנתונות לה בכל הקשור לפעולת הגופים המוסדיים וסוכני הביטוח הפנסיוני ביחס ללקוחות שצורפו לגופים המוסדיים לפני פרסום העמדה ואף בתקופה הסמוכה שלאחריה לפי מערך החוזים שהיה קיים במועד פרסומה.
- בחודש מרס 2015, פרסמה המפקחת חוזר "הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל" שבמסגרתו נקבע, בין היתר, נוסח אחיד לפרטים שייכללו בטפסי ההצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל וטפסי עריכת שינויים בהם, הסדרת צירוף עמיתים על ידי מעסיק באמצעות דיווח ממוכן בנוסח שנקבע בחוזר, המידע שעל הגוף המוסדי למסור לעמית המצטרף, וכן הסדרת אפשרות להעביר כספים, אגב הצטרפות לקרן פנסיה, מקרן הפנסיה בה העמית נמצא במעמד לא פעיל, לקרן הפנסיה שאליה הוא מצטרף.

ביטוח כללי

- בחודש אפריל 2015, השיק המפקח על הביטוח "מחשבון ביטוח דירה", המוצג באתר האינטרנט של הפיקוח, המיועד לאפשר לציבור להשוות בין פוליסות לביטוח דירה של חברות הביטוח השונות, וזאת בהתבסס, על מחיר הביטוח, ציון חברת הביטוח במדד השירות ומאפיינים נוספים של הפוליסה, כגון כיסויים והרחבות והשתתפויות עצמיות. המחשבון עשוי להגביר את התחרותיות בענף ביטוחי דירות ולהשפיע על גובה הפרמיה ורווחיות החברות בענף זה. עם זאת, בשלב זה, לא ניתן להעריך את השלכות השקת המחשבון על הקבוצה, שכן השלכותיו בפועל תלויות במידה רבה בהתנהגות המתחרים והלקוחות. הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות מוערכות מהסיבות שפורטו לעיל.

ביטוח בריאות

- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "אי תלות בין כיסויים בביטוח בריאות". במסגרת החוזר, נקבע, בין היתר כי מבטח יאפשר למועמד לביטוח לרכוש תכנית בסיס ללא תלות ברכישה של תכנית נוספת אחרת או תכנית בסיס אחרת, אלא אם התיר זאת המפקח מראש ובכתב או אם לא התנגד לתמחור מופחת שהוגש מראש של מספר תכניות בסיס הנמכרות יחד. כמו כן, נקבע כי מבטח יאפשר למבוטח שרכש פוליסה הכוללת מספר תכניות, לבטל כל אחת מהתכניות בכל עת, מבלי להתנות את הביטול האמור בביטול אחת או יותר מהתכניות האחרות שנרכשו יחד עם אותה תכנית; בוטלה תכנית כאמור, ביטולה לא יגרום לביטול הנחה בתכנית אחרת. הוראות חוזר זה יחולו על כל פוליסות הפרט בענף מחלות ואשפוז ובענף תאונות אישיות, שישווקו החל מיום 1 בדצמבר 2015.

- בחודש אפריל 2015, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "עריכת תכנית לביטוח בריאות פרט". בחוזר נקבעו הוראות בדבר תנאי הביטוח בפוליסת בריאות פרט, תקופת הביטוח ואופן חידוש הביטוח. בין היתר, נקבע כי תקופת הביטוח של פוליסות אלו תחודש אחת לשנתיים לכלל המבוטחים ללא בחינה מחודשת של המצב הרפואי וללא תקופת אכשרה נוספת. עוד נקבע כי במקרה שבו חלה עלייה בדמי הביטוח החודשיים בתקופת הביטוח הבאה של יותר מ- 10 ש"ח או מ- 20 אחוזים מדמי הביטוח לפי הגבוה מבניהם, תידרש הסכמתו המפורשת של המבוטח לחידוש ומקום בו לא תתקבל הסכמה כאמור, לאחר משלוח ההודעות בהתאם להוראות החוזר, הפוליסה תבוטל. בנוסף, נקבע כי שינוי בתנאי התכנית או בדמי הביטוח יחולו עבור כלל המבוטחים, למעט דמי הביטוח הנובעים מהנחה או תבחין שאושר על ידי המפקח. עוד נקבע כי על המבטח לפנות לכלל המבוטחים הקיימים אצלו ערב מועד התחילה ולהציע להם לעבור לפוליסה העדכנית שתואמת את הוראות החוזר. חוזר זה חל על ביטוחי בריאות בענף מחלות ואשפוז, למעט ביטוח אובדן כושר עבודה, ביטוח סיעודי, ביטוח שיניים, ביטוח נסיעות לחו"ל וביטוח רפואי לעובדים זרים. מועד התחילה לגבי תכניות ביטוח בריאות שאינן ביטוח ניתוחים יהא ביום 1 בדצמבר 2015 ולגבי תכניות לביטוח ניתוחים ביום 1 בפברואר 2016.
- בחודש מרס 2015, הציגה המפקחת את כוונתה לפתח "מחשבון ביטוח בריאות" אשר יוצג באתר האינטרנט של הפיקוח, ואשר נועד לאפשר לציבור להשוות בין דמי הביטוח המוצעים על ידי החברות השונות בפוליסות מסוג ניתוחים, תרופות והשתלות, וזאת בהתבסס, על מחיר הביטוח, ציון חברת הביטוח במדד השירות ומאפיינים נוספים של הפוליסה, כגון כיסויים והרחבות והשתתפויות עצמיות. המחשבון צפוי להגביר את התחרות בסוגי הפוליסות שיוצגו במחשבון, להשפיע על גובה הפרמיה ורווחיות החברות. הערכת הקבוצה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי הקבוצה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

1.3 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

1.3.1 שוק ההון - התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

פעילות הקבוצה, שעיקרה בתחום הפיננסי, מושפעת מרמת הפעילות הכלכלית במשק בכלל ובשוק ההון בפרט, וכן מהשפעות מאקרו כלכליות עולמיות כמפורט להלן.

1.3.2 סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 המשיך שוק העבודה להציג תמונה חיובית. שיעור האבטלה במשק הישראלי עמד על שיעור (מנוכה עונתיות), של כ- 5.3% בסוף מרץ 2015 כאשר תקבולי מס הבריאות (שמהווים אומדן לגידול השכר במשק), היו גבוהים נומינלית, בינואר-מרס 2015, בכ- 5.5%, לעומת החודשים המקבילים אשתקד. בהמשך לאישור הכנסת להעלאת שכר המינימום בשלוש פעימות לסך של 5,000 ש"ח, עלה שכר המינימום, באפריל 2015, מ- 4,300 ל- 4,650 ש"ח לחודש.

סביבת האינפלציה במשק הישראלי נותרה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015, נמוכה מאוד. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש מרס 2015 נרשמה אינפלציה שלילית של 1%, אותה הובילו סעיפי המזון, הפירות והירקות, הריהוט, וההלבשה וההנעלה. סעיף הדיור, הוא היחיד שנרשמה בו עלייה משמעותית. ציפיות האינפלציה לשנה הקרובה נותרו נמוכות מהגבול התחתון של יעד האינפלציה של בנק ישראל. בעקבות רמת האינפלציה הנמוכה כאמור, החליט בנק ישראל להוריד את שיעור הריבית במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 לרמת שפל היסטורי של 0.1%.

במשק העולמי נרשמה במהלך תקופת הדוח מגמה מעורבת. בעוד שבארה"ב נרשמו במהלך הרבעון הראשון נתונים מאכזבים הרי שיש לזכור שחלקם משקפים אירועים בעלי השפעות חולפות (כגון מזג האוויר הקשה ושביתת עובדי הנמלים בחוף המערבי) וחלקם על רקע השפעת הדולר החזק, והשפעת מחירי הדלק הנמוכים על מגזר האנרגיה. לנוכח אלו נמשך חוסר הוודאות לגבי המועד שבו יחלו להעלות את הריבית בארה"ב, ותוואי הריבית הנגזר מהציפיות בשווקים הוסיף לרדת.

באירופה הפעילות עדיין מאוד מתונה ונמשך חוסר הוודאות לגבי התפתחות המשבר ביוון בעקבות עליית מפלגת השמאל לשלטון ביוון. עם זאת, ישנם גורמים שתורמים להתאוששות דוגמת היחלשות האירו, הקלה בתנאים הפיננסיים ומחירי האנרגיה הנמוכים. מדד אמון הצרכנים באירופה התחזק והגיע לרמה הגבוהה ביותר מאז תחילת המשבר. האינפלציה באירופה נותרה שלילית, ה-ECB החל ליישם את תכנית ההרחבה הכמותית, ולהערכתו ישנן עדויות ברורות לכך שהתכנית אפקטיבית. בעקבות תכנית ההרחבה הכמותית באירופה נמשכה היחלשות האירו, והוא הגיע לשפל של למעלה מעשור מול הדולר. הבנק המרכזי של שווייץ הודיע במפתיע על ביטול הרצפה לשער החליפין והפחית את הריבית לרמה שלילית של 0.75%, והפרנק השווייצרי התחזק בעשרות אחוזים.

ביפן נרשמו נתונים מאכזבים הן מצד הייצור והן מצד הצריכה הפרטית. גם בסין הנתונים השוטפים היו מאכזבים, ועל רקע זה נקט הבנק המרכזי צעדים מקלים בתחום המוניטרי.

1.3.3 שוקי האג"ח והמניות

על רקע הריבית הנמוכה, המשיכו שוקי ההון בישראל ובעולם לכבוש רמות שיא חדשות. מדד ת"א 25 עלה במהלך הרבעון הראשון של 2015, בשיעור של כ- 11% לרמת שיא היסטורי חדש, כאשר מדד הנאסד"ק עלה בכ- 2.3% ומדד הדאקס הגרמני בכ- 22%. שוק האג"ח אופייני במהלך החודשים האחרונים בהמשך מגמת ירידת תשואות על רקע סביבת הריבית הנמוכה

ועל רקע ההרחבה הכמותית בעולם כאשר תשואות האג"ח הממשלתיות הגיעו במרבית המדינות העיקריות לשפל חדש. בסיכום הרבעון הראשון של 2015, מדדי האג"ח הממשלתי המובילים בישראל עלו בשיעור של כ- 3% עד 5%, כאשר מדדי האג"ח הקונצרני עלו בשיעור של כ- 1.8%.

במהלך הרבעון הראשון של 2015, פוחת שיערו היציג של השקל מול הדולר בכ- 2.3%, כאשר מול האירו יוסף השקל בכ- 9.6%.

2. המצב הכספי

2.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

2.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

באלפי ש"ח	31 במרס 2015	31 במרס 2014	31 בדצמבר 2014
סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה	20,759,531	17,103,777	19,355,151
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות	16,417,505	16,101,743	16,499,702
נכסים אחרים	6,737,764	6,106,299	6,524,498
סך כל הנכסים	43,914,799	39,311,819	42,379,351
הון עצמי	3,165,464	3,093,848	3,074,744
התחייבויות:			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	16,671,354	15,801,391	16,508,787
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה(*)	20,237,353	16,961,835	19,061,142
התחייבויות פיננסיות	1,747,123	1,618,309	1,774,750
התחייבויות אחרות	2,093,504	1,836,436	1,959,928
סך כל ההון וההתחייבויות	43,914,799	39,311,819	42,379,351

(* חלק מההתחייבויות בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה מוצגות בסעיפי התחייבויות אחרות והתחייבויות פיננסיות).

סך הנכסים של החברה נכון ליום 31 במרס, 2015 עומד על סך של 43,915 מיליוני ש"ח לעומת סך של 42,379 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2014. הגידול בסך הנכסים בתקופת הדוח נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו ומתוספת התשואה על הנכסים הפיננסיים כתוצאה מעליות השערים בשוקי ההון.

סך ההתחייבויות של החברה נכון ליום 31 במרס, 2015 עומד על סך של 40,749 מיליוני ש"ח לעומת סך של 39,305 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2014. הגידול בסך ההתחייבויות נובע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו בגין חסכון ארוך טווח, ומתוספת תשואה בגין התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

נכסים המנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		במיליוני ש"ח
2014	שינוי ב-%	2014	2015	
19,355	21.4%	17,104	20,760	עבור חווי ביטוח וחווי השקעה
67,018	19.2%	59,600	71,053	עבור עמיתי קרנות פנסיה
16,761	9.8%	15,773	17,323	עבור עמיתי קופות גמל
13,343	2.6%	12,942	13,282	עבור לקוחות קרנות נאמנות וניהול תיקים
116,477	16.1%	105,419	122,418	סה"כ נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה*

(* הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה, קופות הגמל (למעט קופות גמל מבטיחות תשואה), קרנות הנאמנות וניהול התיקים.

2.1.2 ההון העצמי

ההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של החברה, נכון ליום 31 במרס 2015, הסתכם בכ- 3,158 מיליוני ש"ח לעומת סך של 3,066 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול בהון נובע בעיקר מרווח כולל בסך של 92 מיליוני ש"ח, המורכב מרווח נקי בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח ומעלייה בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה וקרנות הון אחרות בסך של כ- 56 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון") החלות על המבטחים בקבוצה, למנורה מבטחים ביטוח ולשומרה קיים, נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של כ- 352 מיליוני ש"ח וכ- 79 מיליוני ש"ח, בהתאמה. בנוסף, סכום ההשקעות שיש להעמיד במנורה ביטוח ובשומרה, כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, אשר אינם ניתנים לחלוקה, מסתכמים לסך של 7 מיליוני ש"ח ו- 28 מיליוני ש"ח בהתאמה.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופות גמל או קרן פנסיה), תשע"ב-2012, והחוזרים מכח התקנות האמורות, למנורה מבטחים פנסיה וגמל ולמנורה מבטחים מהנדסים עודף הון בסך של כ- 193 מיליוני ש"ח וסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, בהתאמה. לאחר תאריך המאזן, ביום 11 במאי, 2015 החליט דירקטוריון מנורה מבטחים מהנדסים על חלוקת דיבידנד בסך מיליון ש"ח, אשר שולם ביום 14 במאי, 2015. בנוסף, לאחר תאריך המאזן, ביום 19 במאי, 2015 החליט דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד בסך 30 מיליוני ש"ח. הדיבידנד האמור, ישולם ביום 30 ביוני, 2015.

לחברה חברות בנות נוספות אשר חלות עליהן הוראות בדבר שמירה על הון עצמי מינימאלי. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כל החברות בקבוצה עומדות בדרישות ההון שנקבעו להלן, לפי העניין (ראה גם באור 5 לדוחות הכספיים).

3. תוצאות פעילות

3.1 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
5,596,269	1.8%	1,384,657	1,409,207	פרמיות שהורווחו ברוטו
4,780,007	6.1%	1,158,851	1,229,450	פרמיות שהורווחו בשייר
1,875,371	46.0%	573,815	837,608	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון אחרות
831,298	28.7%	225,186	289,897	הכנסות מדמי ניהול
166,529	(37.7%)	47,865	29,824	הכנסות מעמלות
2,177	1269.4%	545	7,463	הכנסות אחרות
5,263,571	37.4%	1,342,540	1,845,253	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,247,511	5.6%	297,462	314,070	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
732,984	4.3%	176,375	183,880	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
82,525		8,644	(6,697)	הוצאות מימון
29,611	203.0%	883	2,676	חלק ברווחי חברות כלולות, נטו
358,402	(66.8%)	182,124	60,412	רווח לפני מיסים על הכנסה
144,745	(64.6%)	68,938	24,438	מיסים על הכנסה
213,657	(68.2%)	113,186	35,974	רווח נקי
243,171	(42.2%)	159,720	92,273	רווח כולל

3.2 פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
1,231,132	11.1%	289,583	321,773	רכב רכוש
805,550	3.8%	194,227	201,527	רכב חובה
610,547	(2.1%)	154,516	151,260	ענפי רכוש ואחרים
308,909	6.6%	72,694	77,466	ענפי חבויות אחרים
2,956,138	5.8%	711,020	752,026	סך תחום ביטוח כללי
				פרמיות שוטפות בגין חוזי ביטוח חיים
1,862,605	3.2%	451,605	466,140	
				פרמיות חד-פעמיות בגין חוזי ביטוח חיים
223,478	(39.4%)	88,192	53,456	
2,086,083	(3.7%)	539,797	519,596	סך פרמיות בגין חוזי ביטוח חיים
1,629,958	59.2%	322,451	513,189	פרמיות בגין חוזי השקעה (*)
3,716,041	19.8%	862,248	1,032,785	סך תחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
554,048	2.8%	133,840	137,585	תחום בריאות
7,226,227	12.6%	1,707,108	1,922,396	סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו
5,596,269	1.8%	1,384,657	1,409,207	סה"כ פרמיות ברוח או הפסד (*)

(*) פרמיות בגין חוזי השקעה נזקפות ישירות להתחייבויות הביטוחיות ואינן נרשמות כפרמיות בדוחות הכספיים

ההכנסות מפרמיות שהורווחו ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 1,409 מיליוני ש"ח לעומת 1,385 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 1.8%.

הפרמיות ברבעון הראשון של השנה כוללות סך של 752 מיליוני ש"ח בביטוח כללי המהווים שיעור של 53% מסך כל הפרמיות שהורווחו (לעומת שיעור של כ- 51% בתקופה המקבילה אשתקד), סך של 520 מיליוני ש"ח בביטוח חיים וחסכון ארוך טווח המהווים שיעור של כ- 37% מסך כל הפרמיות שהורווחו (לעומת 39% בתקופה המקבילה אשתקד), וסך של 138 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות המהווים שיעור של כ- 10% מסך כל הפרמיות שהורווחו (בשיעור זהה לתקופה המקבילה אשתקד).

להסברים בדבר השינוי בפרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו בתחומי הפעילות ראה סעיף 3.4 להלן.

3.3 תוצאות הפעילות בתקופת הדוח

רווח מתחומי פעילות:

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
				רווח מתחומי הפעילות לפני מס:
184,625	(35.9%)	103,811	66,522	רווח מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
5,588		1,400	(77,156)	רווח (הפסד) מבריאות
181,851	(46.2%)	57,066	30,679	רווח מביטוח כללי
372,064	(87.6%)	162,277	20,045	סך רווח לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח
(13,662)	103.4%	19,847	40,367	רווח (הפסד) לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)*
358,402	(66.8%)	182,124	60,412	סה"כ רווח לפני מס
144,745	(64.6%)	68,938	24,438	מיסים על הכנסה
213,657	(68.2%)	113,186	35,974	רווח נקי
				מיוחס ל:
211,572	(68.6%)	112,696	35,373	בעלי מניות בחברה
2,085	22.7%	490	601	זכויות שאינן מקנות שליטה
213,657	(68.2%)	113,186	35,974	רווח נקי

(* כולל בעיקר הוצאות מימון, תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כמגזר פעילות והכנסות מהשקעות שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר.

רווח כולל מתחומי פעילות:

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
				רווח כולל מתחומי הפעילות לפני מס:
217,418	(46.4%)	135,900	72,897	רווח כולל מביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
12,775		6,742	(76,044)	רווח (הפסד) כולל מבריאות
165,823	2.0%	79,759	81,389	רווח כולל מביטוח כללי
396,016	(64.8%)	222,401	78,242	סך רווח כולל לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח
18,676	101.0%	36,493	73,338	רווח כולל לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)*
414,692	(41.5%)	258,894	151,580	סה"כ רווח כולל לפני מס
171,521	(40.2%)	99,174	59,307	מיסים על הכנסה
243,171	(42.2%)	159,720	92,273	רווח כולל
				מיוחס ל:
241,086	(42.4%)	159,230	91,672	בעלי מניות בחברה
2,085	22.7%	490	601	זכויות שאינן מקנות שליטה
243,171	(42.2%)	159,720	92,273	רווח כולל

(* כולל בעיקר הוצאות מימון, תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כמגזר פעילות והכנסות מהשקעות, שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר.

הרווח הנקי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 36 מיליוני ש"ח לעומת כ- 113 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 68%.

הרווח הכולל, המורכב מהרווח הנקי בתוספת שינוי נטו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה ושינויים אחרים המשפיעים על ההון העצמי, הסתכם לסך של כ- 92 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 160 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד.

השינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

א. **ריבית חסרת סיכון ופרמית אי נזילות:** הקבוצה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה ואת נאותות העתודות בביטוח חיים ובריאות בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמית אי נזילות. כתוצאה מהירידה בריבית חסרת הסיכון בתקופת הדוח הקבוצה הפרישה לעתודות לתשלום קצבה (לגמלאות בתשלום ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם), סך של כ- 112 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 70 מיליוני ש"ח לאחר מס), לעומת כ- 13 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 8 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת סך של כ- 29 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 18 מיליוני ש"ח לאחר מס) בשנת 2014 כולה.

בהמשך לאמור, ובמסגרת בחינת נאותות העתודה, הגדילה הקבוצה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח בריאות בענף ביטוח סיעודי בסך של כ- 73 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 45 מיליוני ש"ח לאחר מס). בתקופה מקבילה אשתקד לא היה צורך להגדיל ההפרשה האמורה בביטוח בריאות.

ב. **הפרשה לתביעות תלויות:** בתקופת הדוח, עדכנה הקבוצה את ההנחות בחישוב הפרשות לתביעות תלויות בגין תביעות חד פעמיות במגזרי ביטוח חיים ובריאות בענפי מוות, נכות ומחלות קשות, אשר חלקן לא נכללו במודל האקטוארי. העדכון נובע מהערכת אומדן תביעות תלויות שנסגרו ונפתחו מחדש בתקופות דיווח מאוחרות יותר. בהתאם, בוצעה הגדלה בהפרשה לתביעות תלויות בענפים אילו, בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח חיים ובסך של כ- 2 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח בריאות. ההשפעה של שינוי האומדן האמור בשני המגזרים הינה בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח לאחר מס.

ג. **הכנסות השקעות, מדמי ניהול והוצאות מימון:** לאור הירידה בריבית חסרת סיכון, הירידה במדד המחירים לצרכן, והעליה בשוקי ההון, בתקופת הדוח, חל גידול בהכנסות מהשקעות, ובתשואה הריאלית שנזקפה למבטחים. כתוצאה מכך גדלו ההכנסות מדמי הניהול ובפרט מדמי הניהול המשתנים בפוליסות תלויות תשואה שהונפקו עד שנת 2003. ההכנסות מדמי ניהול הסתכמו לסך של כ- 289 מיליוני ש"ח למול כ- 225 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות מדמי ניהול, בתקופת הדוח, הינו בסך של כ- 64 מיליוני ש"ח (לפני מס), מתוכם כ- 45 מיליוני ש"ח (לפני מס), הכנסות מדמי ניהול משתנים. במקביל, כתוצאה מהשפעת הירידה במדד המחירים לצרכן חלה ירידה בהוצאות המימון לעומת התקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח (לפני מס).

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 73 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 136 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4.1 להלן.

הרווח הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 81 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4.2 להלן.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 76 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.4.3 להלן.

הרווח הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 73 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל כאמור בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי בתוצאות הפעילות

האחרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מירידה בהוצאות מימון בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח, בפרט בשל ירידת המדד בתקופת הדוח, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ומהעלייה בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

השלמות והבהרות לעניין הדוח התקופתי לשנת 2014:

א. **ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות:** הקבוצה מחשבת את עתודות ביטוח החיים לתשלום קצבה ואת נאותות העתודות בהתבסס על ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי-נזילות, אשר חושבה לראשונה בשנת 2014. כתוצאה מירידה בריבית חסרת הסיכון בשנה האמורה, הקבוצה חישה תוספת לעתודות לתשלום קצבה בביטוח חיים בסך של כ- 101 מיליוני ש"ח (לפני מס) בשייר. בשל השפעה מקזזת של פרמיית אי-נזילות (בסך של כ- 72 מיליוני ש"ח (לפני מס)), תוספת ההפרשה הכוללת (תוך התחשבות בפרמיית אי נזילות כאמור), עמדה על סך של כ- 29 מיליוני ש"ח (לפני מס) בשייר המהווים סך של כ- 18 מיליוני ש"ח (לאחר מס), לעומת תוספת לעתודות בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח (לפני מס) בשייר וסך של כ- 12 מיליוני ש"ח (לאחר מס) בשייר, בשנת 2013.

בהמשך לאמור, בשנת 2014, בחישוב נאותות העתודה בביטוח סיעודי, ללא התחשבות בפרמיית אי-הנזילות, הייתה תוספת ההפרשה ברוטו בסך של 224 מיליוני ש"ח ובסך של כ- 50 מיליוני ש"ח בשייר. בשל השפעה מקזזת של פרמיית אי-נזילות (בסך של כ- 89 מיליוני ש"ח ברוטו וכ- 55 מיליוני ש"ח בשייר), בוצעה תוספת הפרשה בברוטו בסך של כ- 135 מיליוני ש"ח, ובשייר לא בוצעה הפרשה בגין נאותות העתודה.

ב. **אומדן התחייבות לקצבה:** ממחקר שבוצע בקבוצה בעניין התחייבות לקצבה, התברר כי חל גידול בהיקף הסכומים ובמספר המבוטחים שביקשו לקבל קצבה במועד הפרישה, ובהתאם עודכן אומדן שיעור לקיחת הקצבה. מהמחקר נובע גם, כי חל שינוי בבחירת מסלול לקיחת הקצבה (מתוך מספר מסלולים אפשריים, הנבדלים בין היתר במספר תשלומי קצבה מינימליים מובטחים), ובהתאם עודכן אומדן בחירת המסלול לקצבה. הקבוצה אמדה בשנת 2014 את תוספת ההפרשה לצורך ההתחייבות לתשלום קצבאות בעתיד והפרישה, בעיקר לאור האמור לעיל, סך של כ- 104 מיליוני ש"ח (לפני מס) (סך של כ- 65 מיליוני ש"ח (לאחר מס)), לעומת סך של כ- 5 מיליוני ש"ח (לפני מס) (סך של 3 מיליוני ש"ח (לאחר מס)) בשנת 2013.

ג. **אומדן התחייבויות אקטואריות בביטוח כללי:** לאור התפתחות באמדן התביעות התלויות שנבעה בעיקר מהגדלה משמעותית מעבר להערכת המודל האקטוארי, של הערכות פרטניות של תביעות פתוחות על ידי מחלקת התביעות (בענפי החבויות בכלל, ובענפי חבות מעבידים ואחריות כלפי צד שלישי בפרט) אשר לא נמצא לה גורם מסביר מובהק, וכן, כתוצאה מגידול באמדן תביעות שיבוב, הגדילה הקבוצה את ההפרשות לתביעות תלויות בענפים האמורים. ההשפעה על הרווח הינה בסך של כ- 68 מיליוני ש"ח (לפני מס) (מתוכם כ- 16 מיליוני ש"ח בגין תביעות שיבוב) המהווים סך של כ- 42 מיליוני ש"ח (לאחר מס) (מתוכם כ- 10 מיליוני ש"ח בגין תביעות שיבוב), לעומת סך של כ- 16 מיליוני ש"ח (לפני מס) וסך של כ- 10 מיליוני ש"ח (לאחר מס) בשנת 2013.

בחישוב העתודה לתביעות תלויות ידועות, בענפי החבויות, מופרדות התביעות התלויות הידועות לקבוצות. בין היתר, קיימת קבוצת 'תביעות מיוחדות', אשר כוללת תביעות שהתפתחותן אינה יציבה ואינה הומוגנית למול אוכלוסיית התביעות הרלוונטית. בהתאם, ה'תביעות המיוחדות' מנוטרלות ממודל חישוב גורמי ההתפתחות במודל האקטוארי.

בהמשך לאמור, ועל פי שיקול דעת האקטואר ובהתאם לנסיבות, חלק מן התביעות כאמור מנוטרלות לחלוטין מהמודל האקטוארי ולא מחושבת בגינן תוספת מעבר להערכת מחלקת התביעות, וחלק מן התביעות מנוטרלות

מחישוב גורמי ההתפתחות, אך מתווספת בגינן תוספת אקטוארית, מעבר להערכת מחלקת התביעות.

ד. התחייבויות לגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינן: ההפרשה לעתודה המשלימה לגמלאות מבוצעת באופן הדרגתי על ידי שימוש בפקטור היוון K הנקבע כך שיביא לצבירה הדרגתית נאותה של העתודה עד למועד הפרישה הצפוי. שיעור ערך ה-K בפוליסות שמרכיב החיסכון בהן כולל תשואה מובטחת (פוליסות שאינן תלויות תשואה) נקבע על 0.0%. בפוליסות שמרכיב החיסכון בהן תלוי תשואה נקבע ערך ה-K על שיעור של כ-0.36%.

3.4 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

3.4.1 תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

עיקרי תוצאות תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח:

באלפי ש"ח	1-3/2015	1-3/2014	% שינוי	1-12/2014
פרמיות שהורווחו ברוטו רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	519,596	539,797	(3.7%)	2,086,083
הכנסות מדמי ניהול	269,795	208,120	29.6%	754,579
הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו	2,346	6,248	(62.5%)	27,973
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	1,293,247	923,437	40.0%	3,318,470
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	114,580	109,796	4.4%	444,705
רווח לפני מס	66,522	103,811	(35.9%)	184,625
רווח כולל לפני מס	72,897	135,900	(46.4%)	217,418

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, לפני מס, הסתכם בסך של כ- 73 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 136 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 63 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח הכולל נובעת בעיקר מירידה ברווח מפעילות ביטוח חיים בסך של כ- 72 מיליוני ש"ח, ומנגד מגידול ברווח מפעילות הפנסיה בסך של כמיליון ש"ח, ומעלייה ברווח מפעילות הגמל בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה פירוט להלן.

תוצאות פעילות ביטוח חיים

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
2,086,083	(3.7%)	539,797	519,596	פרמיות שהורווחו ברוטו רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,378,176	67.9%	482,610	810,081	הכנסות מדמי ניהול
245,278	59.0%	87,408	139,009	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
27,973	(62.5%)	6,248	2,346	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,106,516	45.8%	901,298	1,313,863	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
317,739	2.9%	79,309	81,586	רווח לפני מס
227,702	(3.4%)	54,233	52,411	רווח כולל לפני מס
53,747	(70.1%)	66,609	19,914	
86,510	(73.2%)	98,698	26,468	

הפרמיות השוטפות בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 466 מיליוני ש"ח, לעומת פרמיות שוטפות בסך של כ- 452 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 3%. הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 53 מיליוני ש"ח למול פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 88 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, התקבלו בתקופת הדוח תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 513 מיליוני ש"ח לעומת כ- 323 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הפוליסות שנפדו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 134 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 137 מיליוני ש"ח, בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הינו כ- 2.5% לעומת שיעור של כ- 2.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגינן נזקפו ישירות להתחייבויות ביטוח (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 156 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 82 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים, לפני מס, בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 99 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הכולל מפעילות ביטוח חיים נובע בעיקרו מירידה בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי הנזילות, אשר הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בגין גמלאות בתשלום וגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם כאמור לעיל. בנוסף, חל גידול באומדן ההפרשה לתביעות תלויות בגין תשלומים חד פעמיים בביטוח חיים בעיקר במוות ונכות כאמור לעיל. מנגד, חלה עליה בתשואה הריאלית בתיק ההשקעות תלויות תשואה כתוצאה מכך גדלו ההכנסות מדמי ניהול ובפרט הכנסות מדמי ניהול משתנים. בנוסף, חל גידול במרווח הפיננסי.

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ליום 31 במרס, 2015 הסתכמו בסך של כ- 20,176 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 16,907 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס 2014, עלייה של כ- 3,269 מיליוני ש"ח המהווה גידול של כ- 19%. הגידול נובע מהתשואה על הנכסים שהושגה בתקופת הדוח ומהכנסות מפרמיות בניכוי פדיונות ופירעונות של אותן פוליסות.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')

1-12/2014	1-3/2014	1-3/2015	
7.01%	3.59%	6.04%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
5.42%	2.93%	5.00%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
6.91%	2.88%	4.35%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
5.32%	2.22%	3.33%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קרן י' החדשה)

1-12/2014	1-3/2014	1-3/2015	
7.01%	3.59%	6.04%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
5.76%	3.29%	5.74%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
6.91%	2.88%	4.35%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
5.65%	2.58%	4.05%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול (במיליוני ש"ח)

1-12/2014	1-3/2014	1-3/2015	
826.5	351.8	615.3	רווחי ההשקעה הנומינליים שנזקפו למבוטחים לאחר דמי הניהול
145.7	33.7	40.8	דמי ניהול קבועים
99.6	53.7	98.2	דמי ניהול משתנים
245.3	87.4	139.0	סך-הכל דמי ניהול

בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנגזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והושגה תשואה ריאלית שלילית, המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים או לרווחים הריאליים מהשקעות אין השלכה ישירה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

ההכנסות מדמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 139 מיליוני ש"ח לעומת כ- 87 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 52 מיליוני ש"ח. הגידול בדמי הניהול נובע מעלייה בגביית דמי ניהול המשתנים בתקופת הדוח בשל הגידול בתשואה הריאלית שהושגה בתקופת הדוח בפרט על רקע הירידה במדד, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ומגידול בדמי הניהול הקבועים כתוצאה

מגידול בהיקף הנכסים בגין פוליסות שהונפקו החל משנת 2004, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות הפנסיה

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
417,970	8.7%	98,302	106,852	הכנסות מדמי ניהול
658		180	148	הכנסות אחרות
1,467	4.7%	1,205	1,262	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
108,667	2.8%	26,718	27,470	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
203,705	13.4%	48,070	54,530	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
107,723	5.5%	24,899	26,262	רווח לפני מס
107,735	5.0%	24,899	26,135	רווח כולל לפני מס

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים פנסיה וגמל עבור עמיתי קרנות הפנסיה החדשות, נכסים בסך של כ- 71,054 מיליוני ש"ח לעומת נכסים בסך של כ- 59,600 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס, 2014, גידול של כ- 19%. בתקופת הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 1,871 מיליוני ש"ח לעומת גבייה בסך של כ- 1,694 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10%.

בתקופת הדוח, נרשם רווח כולל לפני מס בפעילות הפנסיה בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 25 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כמיליון ש"ח. השינוי נובע מגידול בדמי הניהול, נטו, הנובעים מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ומגידול בגבייה, בניכוי הנחות לעמיתים ומנגד מעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות והוצאות שיווק.

תוצאות פעילות קופות הגמל

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
91,331	6.8%	22,410	23,934	הכנסות מדמי ניהול
226,299		32,564	(2,862)	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
211,954		22,139	(20,616)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
18,299	46.6%	3,769	5,524	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה
62,660	(4.7%)	16,550	15,776	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
1,562	(80.4%)	213	42	הוצאות מימון
23,155	65.4%	12,303	20,346	רווח לפני מס
23,173	64.9%	12,303	20,294	רווח כולל לפני מס

לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים פנסיה וגמל עבור עמיתי קופות הגמל, נכסים בסך של כ- 17,323 מיליוני ש"ח, מתוכם סך של כ- 4,649 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה, לעומת נכסים בסך של כ- 15,773 מיליוני ש"ח, מתוכם 4,665 מיליוני ש"ח בקופות גמל מבטיחות תשואה נכון ליום 31 במרס, 2014, גידול של כ- 10%. בתקופת

הדוח נגבו דמי גמולים בסך של כ- 261 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 238 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 10%.

בתקופת הדוח נרשם רווח בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך 12 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 8 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת בעיקרה מעלייה במרווח בין ההכנסות מהשקעות לבין ההתחייבות לעמיתים בקופות גמל מבטיחות תשואה.

3.4.2 תוצאות פעילות מגזר ביטוח כללי

באלפי ש"ח	1-3/2015	1-3/2014	% שינוי	1-12/2014
פרמיות ברוטו	947,742	913,001	3.8%	3,077,729
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	(1,097)	27,562		172,527
הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	25,514	33,078	(22.9%)	102,760
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	557,256	476,288	17.0%	2,265,845
הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות	148,726	141,012	5.5%	604,425
	31,750	28,898	9.9%	119,484
רווח לפני מס	30,679	57,066	(46.2%)	181,851
רווח כולל לפני מס	81,389	79,759	2.0%	165,823

עסקי הביטוח הכללי מחולקים לשלושה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ויתרת עסקי ביטוח כללי (חבויות אחרות וענפי רכוש אחרים).

הכנסות מפרמיה ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 948 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ- 913 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 4%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בתחום רכב רכוש בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח, ומנגד חלה ירידה בפרמיות בתחום ביטוח הכללי אחר בסך של כמיליון ש"ח (עלייה של כ- 6 מיליוני ש"ח בענפי חבויות אחרים ומנגד ירידה בענפי רכוש ואחרים של כ- 7 מיליוני ש"ח) וירידה בפרמיה בתחום רכב חובה בסך של כמיליון ש"ח. לעניין פירוט השינוי בפרמיה ברוטו ראה להלן.

הרווח הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 81 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נובעת מעלייה ברווח הכולל בתחום פעילות רכב חובה בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח, ומנגד מירידה ברווח הכולל בתחום ביטוח רכב רכוש בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח ומירידה ברווח בתחום ביטוח כללי אחר בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח (עלייה ברווח הכולל בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ומירידה ברווח הכולל בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח). לעניין פירוט השינוי ברווח הכולל מענפי הביטוח הכללי ראה להלן.

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום רכב חובה

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
820,341	(0.2%)	243,973	243,455	פרמיות ברוטו
92,852		14,106	(5,468)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
641,076	(5.0%)	143,701	136,568	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
75,713	3.1%	17,715	18,265	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
32,490	10.2%	7,771	8,566	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
133,527	(7.1%)	35,678	33,154	רווח לפני מס
123,255	34.7%	51,020	68,709	רווח כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 243 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 244 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 69 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 51 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 18 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת בעיקר מהגידול בפער בין הכנסות מהשקעות לשינוי בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מהשפעת המדד השלילי.

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום רכב רכוש

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
1,288,673	9.5%	380,093	416,142	פרמיות ברוטו
30,402	(71.6%)	5,326	1,510	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
17,418	(93.5%)	5,200	340	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
876,284	17.0%	212,268	248,261	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
294,472	11.4%	67,229	74,861	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
47,018	9.9%	11,448	12,586	
46,855		7,537	(9,172)	רווח (הפסד) לפני מס
45,869		10,783	(2,272)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 416 מיליוני ש"ח לעומת כ- 380 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 9%. הגידול נובע מגידול בהיקף תיק הלקוחות של החברה בעיקר כתוצאה מגידול בכמות כלי הרכב המבוטחים.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו 2 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך כ- 11 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי ברווח נובע ברובו מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים) ומהרעה בתשלומי התביעות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

עיקרי תוצאות הפעילות בתחום ביטוח כללי אחר

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
968,715	(0.3%)	288,935	288,145	פרמיות ברוטו
49,273	(64.8%)	8,130	2,861	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
85,342	(9.7%)	27,878	25,174	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
748,485	43.3%	120,319	172,427	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
234,240	(0.8%)	56,068	55,600	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
39,976	9.5%	9,679	10,598	
1,469	(51.6%)	13,851	6,697	רווח לפני מס
(3,301)	(16.7%)	17,956	14,952	רווח כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 288 מיליוני ש"ח לעומת כ- 289 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בפרמיות נובעת מירידה בפרמיות בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 7 מיליון ש"ח, ירידה של כ- 4%, הנובעת מהפרשי עיתוי בהפקת פוליסות. מנגד, חלה עלייה בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 7% הנובע מגידול בפעילות בענף.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 15 מיליוני ש"ח לעומת כ- 18 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 3 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח הכולל נובעת מרווח בענפי רכוש אחרים, בתקופת הדוח, בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת ברובה מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים) ומהרעה בתשלומי התביעות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל בענפי החבויות הסתכם בתקופת הדוח בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח בענפי החבויות נובעת מהתפתחות חיובית בהערכת התביעות בגין שנים קודמות וכן מגידול בפער בין הכנסות מהשקעות לשינוי בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מהשפעת המדד השלילי.

3.4.3 תוצאות פעילות תחום ביטוח בריאות

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
554,048	2.8%	133,840	137,585	פרמיות שהורווחו ברוטו
35,900	87.8%	3,357	6,305	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
10,973		2,868	(3,877)	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
512,973	(14.7%)	60,875	51,939	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
168,242	7.3%	41,001	43,984	הוצאות הנהלה וכלליות ואחרות
50,307	7.7%	12,101	13,038	
5,588		1,400	(77,156)	רווח (הפסד) לפני מס
12,775		6,742	(76,044)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 138 מיליוני ש"ח (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, בסך של כ- 128 מיליוני ש"ח) לעומת כ- 134 מיליוני ש"ח (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, בסך של כ- 117 מיליוני ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 3% (ללא פרמיות בענף עובדים זרים, גידול של כ- 9%). העלייה בפרמיות נובעת מגידול בהיקף תיק הלקוחות.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בכ- 76 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של כ- 7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מעדכון ההתחייבויות הביטוחיות בגין בדיקת נאותות העתודה בענף ביטוח סיעודי בסך של כ- 73 מיליוני ש"ח לפני מס, בעיקר עקב הירידה בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות וכן מעדכון ההנחות בחישוב הפרשות לתביעות תלויות בגין תשלומים חד פעמיים, כאמור לעיל. בנוסף, בתקופת הדוח נערכה התחשבנות עם מבטחי המשנה, אשר כתוצאה ממנה הוקטנה עמלת הרווח בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח (לפני מס).

3.4.4 תוצאות תחום פעילות שירותים ומוצרים פיננסיים

תוצאות תחום פעילות זה מתייחסות לחברה בת - מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן: "מנורה פיננסיים"), אשר פועלת באמצעות חברות בנות, ואינן כוללות את תוצאות מנורה מבטחים מהנדסים (חברה בת של מנורה פיננסיים), שתוצאותיה מוצגות במסגרת תוצאות תחום פעילות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח. תוצאות תחום פעילות זה נכללות במגזר שלא מיוחס למגזרי הפעילות בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

1-12/2014	% שינוי	1-3/2014	1-3/2015	באלפי ש"ח
87,735	12.2%	19,814	22,236	הכנסות מדמי ניהול ומעמלות חיתום
(3,212)	178.2%	560	1,558	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו
84,523	16.8%	20,374	23,794	סה"כ הכנסות
82,223	0.2%	20,329	20,379	סה"כ הוצאות
2,300	7489.8%	45	3,415	רווח לפני מסים על ההכנסה
(956)	421.3%	445	2,320	רווח (הפסד) נקי לתקופה
(694)	421.8%	445	2,322	רווח (הפסד) כולל לתקופה

נכון לתאריך הדוח, הקבוצה מנהלת באמצעות מנורה מבטחים פיננסיים, נכסי קרנות נאמנות וניהול תיקים בסך של כ- 13,282 מיליוני ש"ח לעומת נכסים בסך של כ- 12,942 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס, 2014, עלייה של כ- 3%. העלייה בהיקף הנכסים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובעת מהגיוסים בעיקר לקרנות הנאמנות ומההתפתחויות בשוקי האג"ח והמניות אשר גרמו לעלייה בנכסי קרנות הנאמנות, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בכ- 3 מיליוני ש"ח. השינוי ברווח נובע בעיקר מעלייה בהכנסות מדמי ניהול בקרנות הנאמנות שבניהול הקבוצה.

3.5 תזרים מזומנים

תזרימי המזומנים שנבעו מפעילות שוטפת בתקופת הדוח עמדו על סך של כ- 420 מיליוני ש"ח.

תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 78 מיליוני ש"ח.

תזרימי המזומנים ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 7 מיליוני ש"ח.

לאחר השפעת שער החליפין על יתרות המזומנים שגרמה לירידה בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח, תזרימי המזומנים גדלו בסך של כ- 332 מיליוני ש"ח.

יתרת המזומנים ושווי המזומנים לתאריך הדוח הסתכמה בכ- 2,094 מיליוני ש"ח. יתרת המזומנים ושווי מזומנים לתקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של כ- 1,306 מיליוני ש"ח.

4. מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,565 מיליוני ש"ח לעומת 1,573 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

היקפן הממוצע של ההתחייבויות הפיננסיות בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 1,569 מיליוני ש"ח.

לחברה (בסולו) התחייבויות פיננסיות המסתכמות, נכון לתאריך הדוח, לסך של כ- 714 מיליוני ש"ח שמקורן בהנפקת שתי סדרות אג"ח ואשר פירעונן פרוס על פי לוחות הסילוקין על פני 8 שנים. החברה רואה חשיבות לשמירה על נכסים פיננסיים זמינים בהיקף הנדרש לצורך פירעון תשלומי האג"ח וכן לצורך מתן מענה לצרכיה השוטפים ולפעילות החברות המוחזקות. לעניין זה יצוין, כי לחברה נכסים פיננסיים שוטפים, נכון לתאריך הדוח, בהיקף של כ- 293 מיליוני ש"ח וכן קווי אשראי בלתי מנוצלים בבנקים בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח, העומדים לרשותה לצרכי פעילותה השוטפת. לאחר תאריך המאזן, הכריזה מנורה מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד בסך של 30 מיליוני ש"ח אשר יחולקו ביום 30 ביוני, 2015.

במסגרת דירוג אגרות החוב שגייסה, הצהירה החברה על כוונתה לשמור על נכסים נזילים וקווי אשראי בשיעור של 100% מהחזרי החוב (קרן וריבית) שנה מראש, בהתאם ללוח הסילוקין של אגרות החוב.

5. דיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, הדיווח על סיכוני שוק ודרכי ניהולם מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט חברות ביטוח. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 לא חל שינוי מהותי בחשיפות החברה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2014.

6. היבטי ממשל תאגידי

6.1 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

זהות האורגנים המופקדים על בקרת-על בתאגיד:

האורגנים המופקדים על בקרת העל בתאגיד הינם המנכ"ל ומנהל הכספים, ברמת ההנהלה, וכן הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה, כהגדרתה בתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010, שהינה ועדת המאזן שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה, בין היתר, לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה ההערכות והאומדנים אשר נעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי, שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של התאגיד (להלן: "ועדת המאזן"). יצוין, כי ועדת המאזן איננה ועדת הביקורת של החברה.

חברי הוועדה:

נכון למועד פרסום הדוח, בוועדת המאזן מכהנים שלושה חברים, אשר כולם משמשים כדירקטורים בחברה, כלהלן: ה"ה חזי צאיג (דח"צ וי"ר ועדת מאזן), אורלי ירקוני (דירקטורית בלתי תלויה), שהינם בעלי ממחיות חשבונאית ופיננסית וחיים אהרון (דח"צ), שהינו בעל כשירות מקצועית. לכל חברי הוועדה יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים. לפרטים בדבר כישוריהם וניסיונם של הדירקטורים אשר בהסתמך עליהם רואה אותם החברה כמי שיש בידם את היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ראו פרק ה' לדוח התקופתי (דוח פרטים נוספים) לשנת 2014. כל חברי ועדת המאזן חתמו על הצהרות, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010. יצוין, כי ה"ה צאיג וירקוני הינם

חברים במקביל בוועדת המאזן של מנורה מבטחים ביטוח. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואי החשבון המבקרים של החברה.

הליך אישור הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של החברה נדונו בישיבת ועדת המאזן אשר התקיימה ביום 25 במאי 2015 וביום 27 במאי 2015 העבירה המלצתה לדירקטוריון. כל חברי ועדת המאזן נכחו בישיבה הנ"ל. בנוסף, השתתפו בישיבה נושאי משרה ומנהלים בקבוצה, כמפורט להלן: ה"ה ארי קלמן, מנכ"ל; ערן גריפל, יו"ר הדירקטוריון; שי קומפל, מנהל הכספים; שמעון עיר-שי, היועץ המשפטי ואתי הירשמן, מבקרת הפנים. כמו כן, נכחו רואי החשבון המבקרים ונושאי משרה בחברה הבת - מנורה מבטחים ביטוח, כלהלן - ה"ה מוטי רוזן, מנכ"ל; אילן שגב, מנהל הכספים; משה מורגנשטרן, מנהל אגף ביטוח חיים; מנחם הרפז, מנהל אגף ביטוח כללי; אברהם לוונגליק, האקטואר הראשי, נעמה חשמונאי אקטוארית ממונה (ביטוח כללי), רגינה אדין-חייקין, אקטוארית ממונה (ביטוח חיים) וישעיהו אורזיצר (אקטואר מנורה מבטחים פנסיה וגמל).

טיוות הדוח הכספי הביניים של החברה ליום 31 במרס 2015, לרבות דוח הדירקטוריון, והדוחות הכספיים, נמסרו לחברי ועדת המאזן ולחברי הדירקטוריון בעוד מועד, מספר ימים לפני מועד אישורם.

ועדת המאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה בחברה, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, ובכלל זה, הוצגו ונבחנו הערכות ואומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הליכי הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים ונתוני הדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, הוצגו נתונים הנכללים בדוחות הכספיים לרבות מידע הנוגע למצב הכספי והתפעולי של החברה.

במסגרת הדיונים הנ"ל נבחנה אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

חברי הוועדה בחנו את שיקול דעת ההנהלה שהופעל בסוגיות השונות ולאחר שמיעת עמדת רואי החשבון המבקר של החברה, הגיעו חברי הוועדה למסקנה כי החברה יישמה מדיניות חשבונאית נאותה והשתמשה באומדנים והערכות נאותים. הוועדה גיבשה את המלצותיה בנושאים השונים שנדונו והמליצה לדירקטוריון לאשר את דוח הביניים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2015.

7. גילוי ייעודי למחזיקי אגרות חוב

7.1 פרטים בדבר תעודות התחייבות של התאגיד

לא חלו שינויים מהותיים לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2014.

8. הוראות גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

8.1 דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לא חלו שינויים מהותיים באומדנים חשבונאיים קריטיים, לעומת האמור בדוח התקופתי לשנת 2014 למעט האמור בבאור 2(ב) בדוחות הכספיים המצורפים.

9. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הגופים המוסדיים בקבוצה מקיימים את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", הכל בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"). בהקשר זה, מיסדו הגופים המוסדיים בקבוצה תהליכי עבודה הכוללים, בין היתר, תהליכי גילוי ודיון באירועים המשפיעים על הגילוי בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

בהתאם ובהמשך לאמור, הנהלות הגופים המוסדיים, בשיתוף עם המנכ"לים וסמנכ"לי הכספים שלהם, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגופים המוסדיים הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו. בנוסף, במהלך הרבעון, המסתיים ביום 31 במרס 2015, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגופים המוסדיים על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

10. אירועים לאחר תאריך המאזן

10.1 פרסום תשקיף מדף – מנורה מבטחים גיוס הון

ביום 28 במאי 2015, פרסמה מנורה מבטחים גיוס הון, חברה נכדה של החברה, תשקיף מדף לו צורף הדוח התקופתי של מנורה מבטחים ביטוח לשנת 2014. למיטב ידיעת החברה, למועד התשקיף, פעילותה היחידה של מנורה מבטחים גיוס הון, הינה גיוס מקורות מימון בישראל עבור מנורה מבטחים ביטוח, שהינה מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, באמצעות הנפקות של כתבי התחייבות נדחים, סחירים ולא סחירים, כאשר כל תמורתם תופקד במנורה ביטוח, שערבה לפירעונם. אם וככל שיונפקו כתבי התחייבות כאמור לרבות כתבי אופציה לכתבי התחייבות (להלן: "כתבי התחייבות") מכוח תשקיף המדף, כל תמורת כתבי התחייבות שיונפקו על ידי מנורה מבטחים גיוס הון יופקדו כאמור בידי מנורה ביטוח לשימושה של מנורה ביטוח ועל אחריותה. זאת, בהתאם להוראות ההסכם בין מנורה מבטחים גיוס הון לבין מנורה ביטוח ובכפוף לתנאים שנקבעו באישור הממונה שניתנו למנורה ביטוח.

10.2 מנורה מבטחים פנסיה וגמל – רכישת קופת גמל

בחודש מאי 2015, השלימה מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, חברה בת של החברה (להלן: "מנורה מבטחים פנסיה וגמל"), את רכישת מלוא מניות "רשף חברה לניהול קופות גמל למורים על יסודיים בע"מ" ("רשף"), שהינה החברה המנהלת של רשף קופת גמל מסלולית לתגמולים והילה קופת גמל מסלולית לתגמולים ופיצויים ("הקופות הנרכשות") מארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים בישראל ("ארגון המורים"), בהתאם להסכם שנחתם ביום 30 בספטמבר 2014. בגין רכישת מניות רשף לא שולמה תמורה, ובמקביל התחייבה מנורה מבטחים פנסיה כי שיעור דמי הניהול שישלמו עמיתיה הקופות הנרכשות במהלך התקופות הנקובות בהסכם לא יעלה על השיעורים הקבועים בהסכם. סך נכסי הקופות הנרכשות למועד השלמת העסקה הסתכם בכ-2,049 מיליוני ש"ח.

יצוין, כי בהתאם לחוזר גמל בעניין כללים למתן היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת, על רשף להעביר את ניהול הקופות הנרכשות למנורה מבטחים פנסיה בתוך לא יאוחר מ-90 ימים ממועד השלמת רכישת המניות כאמור. בהמשך לאמור, פועלת מנורה מבטחים פנסיה וגמל להשלמת המיזוג של רשף לתוכה. המיזוג צפוי להיות מושלם ביום 30 ביוני 2015. הליך שינוי מבני זה אושר על ידי דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל ודירקטוריון רשף, ניתן לו אישור רשות המיסים והוא כפוף לקבלת אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ורשם החברות.

10.3 התארגנות עובדי מנורה מבטחים ביטוח

בחודש אפריל 2015, התקיימה פגישה בין הנהלת מנורה מבטחים ביטוח, חברה בת של החברה, לבין חברי הוועד של ההתאגדות העצמאית של עובדי מנורה מבטחים ביטוח ("הנציגות"), בה הוצג תקנון ההתאגדות ורשימה עדכנית של למעלה משליש מעובדי מנורה מבטחים ביטוח שהצטרפו להתאגדות כארגון יציג כמשמעו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז 1957. יצוין, כי הנהלת מנורה מבטחים ביטוח מנהלת משא ומתן עם הנציגות, כמתחייב על פי דין ובכפוף לו. בהמשך לאמור, ביום 18 במאי 2015, הגישה הסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסתדרות") נגד מנורה מבטחים ביטוח ונגד הנציגות, בקשה דחופה לביה"ד האזורי לעבודה בת"א על מנת למנוע את המשך הפגיעה (הנטענת על ידה) בזכות ההתארגנות של עובדי מנורה מבטחים ביטוח ואת הפגיעה במהלכי ההתארגנות של העובדים במסגרת ההסתדרות, ושלא באמצעות הנציגות.

10.4 דירוג החברה וחברה בת

מנורה מבטחים החזקות

בחודש אפריל 2015, פרסמה חברת מידרוג בע"מ (להלן: "מידרוג") דוח מעקב בנוגע לדירוג תעודות ההתחייבות סדרות א' ו-ב' של החברה, ובו הודיעה כי היא מותירה את דירוג כתבי ההתחייבות הקיימים של החברה על כנם, כלהלן: דירוג כתבי ההתחייבות נותר על כנו Aa3 יציב לסדרות א' ו-ב'.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל

בחודש אפריל 2015, פרסמה חברת מידרוג דוח מעקב בנוגע לדירוג החברה המנהלת מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (חברה בת של החברה) בדירוג איכות (Investment Manager Quality Rating). בהתאם לדוח, הדירוג נותר על כנו - MQ1 - איכות הגוף המדורג מוערכת כגבוהה מאד וזאת בהתבסס על שקלול יכולות הניהול, היציבות העסקית והאיתנות הפיננסית.

לדוחות הדירוג המלאים ראה דיווחים מידיים של החברה מיום 26.03.2015, 1.04.2015, 15.04.2015 ו-26.04.2015 (אסמכתאות: 2015-01-072175, 2015-01-079339 ו-2015-01-002817).

10.5 חלוקת דיבידנד בחברה בת - מנורה מבטחים פנסיה

ביום 19 במאי 2015, החליט דירקטוריון מנורה מבטחים פנסיה וגמל, על חלוקת דיבידנד לחברה בסך של 30 מיליון ש"ח, אשר יחולק בפועל ביום 30 ביוני 2015. ראה גם באור 5 בדוחות הכספיים.

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת הקבוצה והחברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם להישגי הקבוצה.

ארי קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
י"ר הדירקטוריון

תל אביב, 31 במאי, 2015

פרק ב':
דוח בדבר אפקטיביות
הבקרה הפנימית
על הדיווח הכספי
ועל הגילוי

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. ארי קלמן, מנהל כללי;

2. שאר חברי ההנהלה:

שי קומפל, מנהל כספים

יוני טל, מנהל השקעות ראשי

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקרות ונהלים הקיימים בתאגיד, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקרות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, שומרה חברה לביטוח בע"מ ומנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, חברות בנות של התאגיד, הינן גופים מוסדיים, שחלות עליהן הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברות הבנות האמורות, מיישם התאגיד את הוראות הממונה שלהלן: חוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי" וחוזר גופים מוסדיים 2010-9-7 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים", לרבות התיקונים לחוזרים האמורים.

בדוח השנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח התקופתי לתקופה שנסתיימה ביום 31.12.14 (להלן - "הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון"), העריכו הדירקטוריון וההנהלה את הבקרה הפנימית בתאגיד; בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה כי הבקרה הפנימית כאמור, ליום 31.12.14 היא אפקטיבית.

עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון וההנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה במסגרת הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון;

למועד הדוח, בהתבסס על הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית בדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל, הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל כללי

אני, ארי קלמן, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוח הרבעוני של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2015 (להלן - "הדוחות");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון, ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון והנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 31 במאי, 2015

ארי קלמן, מנהל כללי

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, שי קומפל, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2015 (להלן - "הדוחות" או "הדוחות לתקופת הביניים");

(2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון, ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן -

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן -

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקרות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי האחרון לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתתי את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תל אביב, 31 במאי, 2015

שי קומפל, מנהל כספים

פרק ג': דוחות כספיים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2015

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס, 2015

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח או הפסד
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 9	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
10 - 13	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
14 - 60	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
61 - 65	נספח - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2015 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת ביניים של חברה מאוחדת אשר נכסיה הכלולים באיחוד אינם מהותיים ביחס לכלל הנכסים המאוחדים ליום 31 במרס, 2015 והכנסותיה הכלולות באיחוד אינן מהותיות ביחס לכלל ההכנסות המאוחדות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. וכן, לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופת ביניים זו של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר עודף ההפסדים על ההשקעות בהן הסתכם לסך של 16,697 אלפי ש"ח ליום 31 במרס, 2015, ואשר חלקה של הקבוצה ברווחי החברות הנ"ל הסתכם לסך של 495 אלפי ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי התמציתי לתקופת הביניים של אותן החברות נסקר על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומימוש נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 31 במרס		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
1,118,187	1,142,340	1,104,503	נכסים בלתי מוחשיים
1,188	770	1,158	נכסי מסים נדחים
1,270,816	1,226,522	1,317,687	הוצאות רכישה נדחות
527,603	465,164	536,500	רכוש קבוע
276,508	213,976	273,681	השקעות בחברות כלולות
72,152	71,362	72,762	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
280,404	237,292	280,711	נדל"ן להשקעה אחר
1,705,747	1,464,440	1,614,309	נכסי ביטוח משנה
127,226	112,201	119,299	נכסי מסים שוטפים
207,821	151,937	232,677	חייבים ויתרות חובה
686,152	772,470	831,470	פרמיות לגבייה
17,843,825	16,045,104	19,018,239	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
4,315,491	4,436,244	4,206,362	נכסי חוב סחירים
10,693,140	10,457,198	10,627,867	נכסי חוב שאינם סחירים
258,896	267,122	273,381	מניות
1,232,175	941,179	1,309,895	אחרות
16,499,702	16,101,743	16,417,505	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
1,288,445	883,903	1,533,438	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
473,575	422,595	560,860	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
42,379,351	39,311,819	43,914,799	סך כל הנכסים
19,355,151	17,103,777	20,759,531	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום 31 בדצמבר 2014 מבוקר	ליום 31 במרס		
	2014	2015	
	בלתי מבוקר אלפי ש"ח		
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
249,239	272,019	312,280	קרנות הון
2,384,306	2,379,670	2,412,937	יתרת עודפים
3,065,959	3,084,103	3,157,631	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
8,785	9,745	7,833	זכויות שאינן מקנות שליטה
3,074,744	3,093,848	3,165,464	סך כל ההון
<u>התחייבויות</u>			
16,508,787	15,801,391	16,671,354	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
19,061,142	16,961,835	20,237,353	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
251,472	232,204	287,917	התחייבויות בגין מסים נדחים
140,822	145,806	154,316	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
5,073	3,974	8,143	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,562,561	1,454,452	1,643,129	זכאים ויתרות זכות
1,774,750	1,618,309	1,747,123	התחייבויות פיננסיות
39,304,607	36,217,971	40,749,335	סך כל ההתחייבויות
42,379,351	39,311,819	43,914,799	סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

31 במאי, 2015			
שי קומפל מנהל כספים	ארי קלמן מנהל כללי	ערן גריפל יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
מבוקר	2014	2015	
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי למניה]			
5,596,269	1,384,657	1,409,207	פרמיות שהורווחו ברוטו
816,262	225,806	179,757	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
4,780,007	1,158,851	1,229,450	פרמיות שהורווחו בשייר
1,875,371	573,815	837,608	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
831,298	225,186	289,897	הכנסות מדמי ניהול
166,529	47,865	29,824	הכנסות מעמלות
2,177	545	7,463	הכנסות אחרות
7,655,382	2,006,262	2,394,242	סך כל ההכנסות
6,097,288	1,460,600	1,902,442	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(833,717)	(118,060)	(57,189)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
5,263,571	1,342,540	1,845,253	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,247,511	297,462	314,070	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
710,048	170,661	178,480	הוצאות הנהלה וכלליות
22,936	5,714	5,400	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
82,525	8,644	(6,697)	הוצאות מימון (שחיקת התחייבויות פיננסיות)
7,326,591	1,825,021	2,336,506	סך כל ההוצאות
29,611	883	2,676	חלק ברווחי חברות כלולות
358,402	182,124	60,412	רווח לפני מסים על ההכנסה
144,745	68,938	24,438	מסים על ההכנסה
213,657	113,186	35,974	רווח נקי
			מיוחס ל:
211,572	112,696	35,373	בעלי המניות של החברה
2,085	490	601	זכויות שאינן מקנות שליטה
213,657	113,186	35,974	רווח נקי
3.34	1.78	0.56	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה בסיסי ומדולל (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
מבוקר	2014	2015	
	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
213,657	113,186	35,974	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר:
			<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד</u>
21,894	1,133	2,936	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
148,396	95,393	165,722	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
(117,214)	(18,200)	(66,169)	רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
10,363	2,312	1,937	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
(16,188)	(3,877)	(2,508)	חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות
47,251	76,761	101,918	סה"כ פריטי רווח כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
23,503	30,233	38,877	מסים על ההכנסה
23,748	46,528	63,041	סה"כ פריטי רווח כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
9,039	9	(10,750)	<u>פריט של רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד</u>
3,273	3	(4,008)	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
5,766	6	(6,742)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
29,514	46,534	56,299	פריט של רווח (הפסד) כולל אחר, נטו שלא יסווג לרווח והפסד
243,171	159,720	92,273	רווח כולל אחר, נטו
			סך-הכל רווח כולל
			מיוחס ל:
241,086	159,230	91,672	בעלי המניות של החברה
2,085	490	601	זכויות שאינן מקנות שליטה
243,171	159,720	92,273	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קצוץ הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קצוץ הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	40,161	204,094	(5,406)	10,390	2,384,306	3,065,959	8,785	3,074,744
-	-	-	-	-	-	35,373	35,373	601	35,974
-	-	-	-	2,936	-	-	2,936	-	2,936
-	-	-	165,722	-	-	-	165,722	-	165,722
-	-	-	(66,169)	-	-	-	(66,169)	-	(66,169)
-	-	-	1,937	-	-	-	1,937	-	1,937
-	-	-	-	-	-	(10,750)	(10,750)	-	(10,750)
-	-	-	-	(2,423)	(85)	-	(2,508)	-	(2,508)
-	-	-	(38,271)	(560)	(46)	4,008	(34,869)	-	(34,869)
-	-	-	63,219	(47)	(131)	(6,742)	56,299	-	56,299
-	-	-	63,219	(47)	(131)	28,631	91,672	601	92,273
-	-	-	-	-	-	-	-	(1,553)	(1,553)
99,429	332,985	40,161	267,313	(5,453)	10,259	2,412,937	3,157,631	7,833	3,165,464

יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שינוי נטו בשווי ההגון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 במרס, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר									
אלפי ש"ח									
99,429	332,985	40,161	178,215	(5,961)	13,076	2,266,968	2,924,873	9,755	2,934,628
-	-	-	-	-	-	112,696	112,696	490	113,186
-	-	-	-	1,133	-	-	1,133	-	1,133
-	-	-	95,393	-	-	-	95,393	-	95,393
-	-	-	(18,200)	-	-	-	(18,200)	-	(18,200)
-	-	-	2,312	-	-	-	2,312	-	2,312
-	-	-	-	-	-	9	9	-	9
-	-	-	-	(2,712)	(1,165)	-	(3,877)	-	(3,877)
-	-	-	(29,982)	(439)	188	(3)	(30,236)	-	(30,236)
-	-	-	49,523	(2,018)	(977)	6	46,534	-	46,534
-	-	-	49,523	(2,018)	(977)	112,702	159,230	490	159,720
-	-	-	-	-	-	-	-	(500)	(500)
99,429	332,985	40,161	227,738	(7,979)	12,099	2,379,670	3,084,103	9,745	3,093,848

יתרה ליום 1 בינואר, 2014 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 במרס, 2014

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קצת תשלום עסקת	קרן הון בגין נכסים	קרן הון בגין נכסים	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר אלפי ש"ח										
99,429	332,985	40,161	178,215	(5,961)	13,076	2,266,968	2,924,873	9,755	2,934,628	יתרה ליום 1 בינואר, 2014
-	-	-	-	-	-	-	211,572	2,085	213,657	רווח נקי
-	-	-	-	21,894	-	-	21,894	-	21,894	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
-	-	-	148,396	-	-	-	148,396	-	148,396	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
-	-	-	(117,214)	-	-	-	(117,214)	-	(117,214)	רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
-	-	-	10,363	-	-	-	10,363	-	10,363	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
-	-	-	-	-	-	9,039	9,039	-	9,039	רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
-	-	-	-	(12,995)	(3,193)	-	(16,188)	-	(16,188)	חלק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	-	(15,666)	(8,344)	507	(3,273)	(26,776)	-	(26,776)	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
-	-	-	25,879	555	(2,686)	5,766	29,514	-	29,514	סה"כ הרווח (ההפסד) כולל
-	-	-	-	-	-	-	(100,000)	(3,055)	(103,055)	דיבידנד שחולק
99,429	332,985	40,161	204,094	(5,406)	10,390	2,384,306	3,065,959	8,785	3,074,744	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		נספח	
	2014	2015		
	מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח			
755,498	85,248	419,584	(א)	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(9,131)	937	3,655		החזר השקעות (השקעות) מחברות כלולות
(107,961)	(13,373)	(19,058)		השקעה ברכוש קבוע
(130,613)	(29,838)	(26,797)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(2,874)	(89,678)	(39,180)		השקעות פיננסיות על ידי חברות הקבוצה שאינן חברות ביטוח, נטו
4,551	-	1,214		החזר הלוואות שניתנו לחברות כלולות
4,439	515	1,544		דיבידנד שהתקבל מחברות כלולות
3,689	470	482		תמורה ממימוש רכוש קבוע
(237,900)	(130,967)	(78,140)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
202,172	-	-		קבלת התחייבויות פיננסיות (בניכוי הוצאות הנפקה)
(210,368)	(3,146)	(5,310)		פירעון התחייבויות פיננסיות
(100,000)	-	-		דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה
(3,055)	(500)	(1,553)		דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(111,251)	(3,646)	(6,863)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
674	864	(2,303)		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
407,021	(48,501)	332,278		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
1,354,999	1,354,999	1,762,020	(ב)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
1,762,020	1,306,498	2,094,298	(ג)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה			(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
שהסתיימה			
ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2014	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
213,657	113,186	35,974	רווח נקי לתקופה
			התאמות לסעיפי רווח והפסד:
(29,611)	(883)	(2,676)	חלק ברווחי חברות כלולות
(1,090,589)	(461,459)	(796,543)	רווחים נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(217,458)	(22,796)	(45,143)	נכסי חוב סחירים
(540,155)	(50,179)	38,970	נכסי חוב שאינם סחירים
(17,655)	(15,923)	(11,233)	מניות
77,149	(1,915)	(20,403)	אחרות
(698,119)	(90,813)	(37,809)	
72,155	6,778	(6,236)	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות (שחיקת התחייבויות פיננסיות)
(177)	37	(58)	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע
966	-	-	ירידה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(39,397)	-	-	עליה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
			פחת והפחתות:
39,917	9,849	9,737	רכוש קבוע
165,965	41,039	40,481	נכסים בלתי מוחשיים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום	ביום 31 במרס
31 בדצמבר	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך)
2,880,535	781,228	1,176,211	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
883,845	176,449	162,567	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(3,696)	(1,238)	123	עסקאות תשלום מבוסס מניות
(178,595)	62,712	91,438	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(78,811)	(34,517)	(46,871)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
144,745	68,938	24,438	מסים על ההכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
(2,156)	(400)	(610)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
(1,816,491)	(378,725)	(540,590)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
(3,915)	(200)	(307)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
(626,920)	(234,537)	93,392	תמורה ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
(65,308)	(151,626)	(145,318)	פרמיות לגבייה
(88,469)	(31,281)	(25,258)	חייבים ויתרות חובה
76,858	(38,506)	85,770	זכאים ויתרות זכות
5,713	1,667	2,744	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
(451,555)	(275,488)	84,625	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:
(81,589)	(1,510)	(1,328)	ריבית ששולמה
1,004,129	254,891	252,205	ריבית שהתקבלה
(209,585)	(61,269)	(45,589)	מסים ששולמו
82,500	3,164	32,447	מסים שהתקבלו
197,941	52,274	61,250	דיבידנד שהתקבל
993,396	247,550	298,985	
755,498	85,248	419,584	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה			
שהסתיימה			
ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2014	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
			(ב) <u>מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
753,834	753,834	1,288,445	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
601,165	601,165	473,575	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>1,354,999</u>	<u>1,354,999</u>	<u>1,762,020</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
			(ג) <u>מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
1,288,445	883,903	1,533,438	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
473,575	422,595	560,860	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>1,762,020</u>	<u>1,306,498</u>	<u>2,094,298</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

תיאור החברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה ציבורית אשר מניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב יפו. בעלי מניותיה העיקריים של החברה הינם ניידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים בנאמנות עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, והמחזיקים (ביחד) בכ- 61.86% ממניות החברה. החברה פועלת באמצעות חברות בשליטתה בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (ביטוח חיים, פנסיה וגמל), ביטוח בריאות וביטוח כללי. בנוסף עוסקת החברה באמצעות חברות בשליטתה בפעילות בתחום שוק ההון והפיננסים ובכלל זה בניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות וחיתום. לחברה גם השקעות בנדל"ן בחו"ל באמצעות חברה בשליטתה המלאה.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה אלנבי 115, תל אביב-יפו.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

דוחות כספיים ביניים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 31 במרס, 2015 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור להלן:

בתקופת הדוח, עדכנה מנורה ביטוח את ההנחות בחישוב הפרשות לתביעות תלויות בגין תביעות חד פעמיות במגזרי ביטוח חיים ובריאות בענפי מוות, נכות ומחלות קשות, אשר חלקן לא נכללו במודל האקטוארי. העדכון נובע מהערכת אומדן תביעות תלויות שנסגרו ונפתחו מחדש בתקופות דיווח מאוחרות יותר. בהתאם, בוצעה הגדלה בהפרשה לתביעות תלויות בענפים אלו, בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח חיים ובסך של כ- 2 מיליוני ש"ח לפני מס בשייר במגזר ביטוח בריאות. ההשפעה של שינוי האומדן האמור בשני המגזרים הינה בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח לאחר מס.

בנוסף עדכנה מנורה ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים וביטוח בריאות בשל ירידת עקום הריבית בתוספת פרמיית אי הנזילות. לפרטים נוספים ראה באור 7 להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. שינויים מוצעים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי

בחודש פברואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג-2013 (להלן - "התקנות החדשות") וחוזר שעודכן בחודש ינואר 2015 (להלן, ביחד - "התיקון") שעניינם עדכון הוראות הדין הקיימות בנושא חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי.

התיקון ביטל את תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984, כאשר במקומן תבואנה התקנות החדשות. השינוי המרכזי שיחול עם כניסת התיקון לתוקף הינו ביטול, החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2015, של עתודת עודף הכנסות על הוצאות (להלן - "העתודה"). העתודה מחושבת, כיום לתקופה של שלוש שנים, בענפי ביטוח כללי עם זנב תביעות ארוך (בעיקר רכב חובה וחבויות) אשר מחושבת לגביהם הערכה אקטוארית.

בנוסף, כצעד משלים לשינוי, פורסמה בחודש ינואר 2015, עמדת הממונה לעניין נהג מיטבי לאקטוארים בבואם לחשב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך הדוחות הכספיים כך שישקפו באופן נאות והולם את ההתחייבויות הביטוחיות. עמדת הממונה כוללת, בין היתר, את הקביעות הבאות:

1. "זהירות" משמעה כי, לגבי עתודה שחושבה על ידי אקטואר, "עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" פרושה כי קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכונן לאומדן הסתברות של 75% לפחות.
2. התייחסות לשיעור היוון תזרים מזומנים.
3. קיבוץ - לצורך עקרון הזהירות בענפים שאינם מקובצים (כהגדרתם בחוזר - ענפים סטטיסטיים), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק) בענף. בענפים מקובצים (שאינם סטטיסטיים), ניתן להתייחס לכולם כמקשה אחת.
4. קביעת גובה התחייבויות ביטוחיות בגין פוליסות שנמכרו בפרקי זמן הסמוכים לתאריך הדיווח ולסיכונים שטרם חלפו.

חברות הביטוח המאוחדות בוחנות את ההשפעה הכוללת של התיקון על הדוחות הכספיים, יחד עם עמדת הממונה. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה, שכן היישום לראשונה של עמדת הממונה יהיה בדצמבר 2015 ומחייב היערכות ממושכת.

ד. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

2.3	(1.6)	(1.3)	31 במרס, 2015
0.5	(0.7)	(0.5)	31 במרס, 2014
12.0	(0.1)	(0.2)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014

באור 3: - מגזרי פעילות

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

בהתאם להוראות המפקח על הביטוח, מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

● ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על-ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

● ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

● ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

● ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים המחושבים בשיטת עודף הכנסות על הוצאות כגון כלי שייט, כלי טייס וערבות חוק המכר.

4. הפעילות אשר אינה מיוחסת למגזרי פעילות, כוללת פעילות ייזום פרויקטים והשקעות בנדל"ן, שירותים ומוצרים פיננסיים (ניהול קרנות נאמנות, ניהול תיקי השקעות ומתן התחייבויות חיתומיות), פעילות של תיווך ביטוחי והכנסות מהשקעות והוצאות מימון שלא יוחסו למגזרי הפעילות האחרים.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שהפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה. במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2015

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,409,207	-	-	752,026	137,585	519,596
179,757	-	-	122,168	28,988	28,601
1,229,450	-	-	629,858	108,597	490,995
837,608	(5,284)	29,203	(1,097)	6,305	808,481
289,897	-	20,102	-	-	269,795
29,824	(9,851)	15,692	25,514	(3,877)	2,346
7,463	(76)	7,384	-	-	155
2,394,242	(15,211)	72,381	654,275	111,025	1,571,772
1,902,442	-	-	557,256	51,939	1,293,247
(57,189)	-	-	(113,991)	79,830	(23,028)
1,845,253	-	-	443,265	131,769	1,270,219
314,070	(9,906)	16,686	148,726	43,984	114,580
178,480	(5,183)	20,994	31,750	13,038	117,881
5,400	-	580	-	-	4,820
(6,697)	(122)	(5,598)	816	(419)	(1,374)
2,336,506	(15,211)	32,662	624,557	188,372	1,506,126
2,676	-	648	961	191	876
60,412	-	40,367	30,679	(77,156)	66,522
91,168	-	32,971	50,710	1,112	6,375
151,580	-	73,338	81,389	(76,044)	72,897

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות (החזרי עמלות)
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון (שחיקת התחייבויות פיננסיות)
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 31 במרס, 2015

בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
16,671,354	-	-	5,766,809	1,013,322	9,891,223
20,237,353	-	-	-	61,573	20,175,780

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2014

סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,384,657	-	-	711,020	133,840	539,797
225,806	-	-	164,132	28,368	33,306
1,158,851	-	-	546,888	105,472	506,491
573,815	(5,126)	31,643	27,562	3,357	516,379
225,186	-	17,066	-	-	208,120
47,865	(10,463)	16,134	33,078	2,868	6,248
545	(30)	395	-	-	180
2,006,262	(15,619)	65,238	607,528	111,697	1,237,418
1,460,600	-	-	476,288	60,875	923,437
(118,060)	-	-	(97,646)	(3,674)	(16,740)
1,342,540	-	-	378,642	57,201	906,697
297,462	(10,529)	16,182	141,012	41,001	109,796
170,661	(5,003)	21,086	28,898	12,101	113,579
5,714	-	607	-	-	5,107
8,644	(87)	7,096	1,403	(12)	244
1,825,021	(15,619)	44,971	549,955	110,291	1,135,423
883	-	(420)	(507)	(6)	1,816
182,124	-	19,847	57,066	1,400	103,811
76,770	-	16,646	22,693	5,342	32,089
258,894	-	36,493	79,759	6,742	135,900

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 31 במרס, 2014

בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
15,801,391	-	-	5,242,890	813,402	9,745,099
16,961,835	-	-	-	54,627	16,907,208

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014						
וחסכון ארוך טווח	ביטוח חיים	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
מבוקר						
אלפי ש"ח						
2,086,083	554,048	2,956,138	-	-	-	5,596,269
118,093	113,045	585,124	-	-	-	816,262
1,967,990	441,003	2,371,014	-	-	-	4,780,007
1,605,942	35,900	172,527	82,235	(21,233)	1,875,371	
754,579	-	-	76,719	-	831,298	
27,973	10,973	102,760	61,130	(36,307)	166,529	
667	-	-	1,849	(339)	2,177	
4,357,151	487,876	2,646,301	221,933	(57,879)	7,655,382	
3,318,470	512,973	2,265,845	-	-	6,097,288	
(70,514)	(245,986)	(517,217)	-	-	(833,717)	
3,247,956	266,987	1,748,628	-	-	5,263,571	
444,705	168,242	604,425	66,705	(36,566)	1,247,511	
472,974	50,307	119,484	88,003	(20,720)	710,048	
20,506	-	-	2,430	-	22,936	
5,047	862	4,011	73,198	(593)	82,525	
4,191,188	486,398	2,476,548	230,336	(57,879)	7,326,591	
18,662	4,110	12,098	(5,259)	-	29,611	
184,625	5,588	181,851	(13,662)	-	358,402	
32,793	7,187	(16,028)	32,338	-	56,290	
217,418	12,775	165,823	18,676	-	414,692	

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

ליום 31 בדצמבר, 2014						
מבוקר						
אלפי ש"ח						
9,918,425	1,020,876	5,569,486	-	-	-	16,508,787
18,997,319	63,823	-	-	-	-	19,061,142

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2015

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ
		ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות אחרים (**)	
		בלתי מבוקר אלפי ש"ח		
243,455	416,142	185,345	102,800	947,742
5,954	24,462	104,649	22,074	157,139
237,501	391,680	80,696	80,726	790,603
(41,928)	(76,862)	(15,976)	(25,979)	(160,745)
195,573	314,818	64,720	54,747	629,858
(5,468)	1,510	1,517	1,344	(1,097)
-	340	23,405	1,769	25,514
190,105	316,668	89,642	57,860	654,275
136,568	248,261	119,179	53,248	557,256
(6,163)	(9,809)	(78,156)	(19,863)	(113,991)
130,405	238,452	41,023	33,385	443,265
18,265	74,861	38,791	16,809	148,726
8,566	12,586	6,950	3,648	31,750
273	69	361	113	816
157,509	325,968	87,125	53,955	624,557
558	128	36	239	961
33,154	(9,172)	2,553	4,144	30,679
35,555	6,900	367	7,888	50,710
68,709	(2,272)	2,920	12,032	81,389
3,025,244	879,133	537,274	1,325,158	5,766,809
2,874,289	831,937	171,178	835,170	4,712,574

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2014					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ	
		ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות אחרים (**)		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
243,973	380,093	192,597	96,338	913,001	פרמיות ברוטו
5,989	14,032	106,778	17,649	144,448	פרמיות ביטוח משנה
237,984	366,061	85,819	78,689	768,553	פרמיות בשייר
(49,747)	(110,724)	(25,407)	(35,787)	(221,665)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
188,237	255,337	60,412	42,902	546,888	פרמיות שהורווחו בשייר
14,106	5,326	2,670	5,460	27,562	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	5,200	24,530	3,348	33,078	הכנסות מעמלות
202,343	265,863	87,612	51,710	607,528	סך כל ההכנסות
143,701	212,268	63,453	56,866	476,288	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(3,308)	(33,057)	(38,169)	(23,112)	(97,646)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
140,393	179,211	25,284	33,754	378,642	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
17,715	67,229	40,354	15,714	141,012	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,771	11,448	6,424	3,255	28,898	הוצאות הנהלה וכלליות
480	377	357	189	1,403	הוצאות מימון
166,359	258,265	72,419	52,912	549,955	סך כל ההוצאות
(306)	(61)	(20)	(120)	(507)	חלק בהפסדי חברות כלולות
35,678	7,537	15,173	(1,322)	57,066	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
15,342	3,246	653	3,452	22,693	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
51,020	10,783	15,826	2,130	79,759	סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה
2,819,492	806,996	464,405	1,151,997	5,242,890	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 במרס, 2014 (בלתי מבוקר)
2,660,997	715,576	152,603	727,691	4,256,867	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 במרס, 2014 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 86% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי		סה"כ
		ענפי רכוש (ואחרים *)	חבויות (אחרים **)	
		מבוקר		
		אלפי ש"ח		
פרמיות ברוטו	820,341	633,870	334,845	3,077,729
פרמיות ביטוח משנה	24,152	371,086	104,898	536,377
פרמיות בשייר	796,189	262,784	229,947	2,541,352
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	(14,790)	(13,149)	(22,276)	(170,338)
פרמיות שהורווחו בשייר	781,399	249,635	207,671	2,371,014
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	92,852	13,348	35,925	172,527
הכנסות מעמלות	-	79,895	5,447	102,760
סך כל ההכנסות	874,251	342,878	249,043	2,646,301
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	641,076	454,327	294,158	2,265,845
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(2,228)	(343,907)	(87,092)	(517,217)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	638,848	110,420	207,066	1,748,628
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	75,713	167,362	66,878	604,425
הוצאות הנהלה וכלליות	32,490	26,721	13,255	119,484
הוצאות מימון	1,011	1,426	612	4,011
סך כל ההוצאות	748,062	305,929	287,811	2,476,548
חלק ברווחי חברות כלולות	7,338	456	2,832	12,098
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה	133,527	37,405	(35,936)	181,851
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	(10,272)	89	(4,859)	(16,028)
סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה	123,255	37,494	(40,795)	165,823
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2014 (מבוקר)	2,966,999	534,368	1,278,830	5,569,486
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2014 (מבוקר)	2,818,880	144,950	800,815	4,520,866

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 85% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2015			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
-	-	519,596	519,596
-	-	28,601	28,601
-	-	490,995	490,995
(2,862)	1,262	810,081	808,481
23,934	106,852	139,009	269,795
-	-	2,346	2,346
-	148	7	155
21,072	108,262	1,442,438	1,571,772
פרמיות שהורווחו ברוטו			
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה			
פרמיות שהורווחו בשייר			
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון			
הכנסות מדמי ניהול			
הכנסות מעמלות			
הכנסות אחרות			
סך כל ההכנסות			
(20,616)	-	1,313,863	1,293,247
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו			
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח			
(20,616)	-	1,290,835	1,270,219
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר			
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות			
הוצאות הנהלה וכלליות			
הפחתת נכסים בלתי מוחשיים			
הוצאות מימון (שחיקת התחייבויות פיננסיות)			
726	82,000	1,423,400	1,506,126
סך כל ההוצאות			
-	-	876	876
חלק ברווחי חברות כלולות			
20,346	26,262	19,914	66,522
(52)	(127)	6,554	6,375
רווח לפני מסים על ההכנסה			
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה			
20,294	26,135	26,468	72,897
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה			

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2014			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
-	-	539,797	539,797
-	-	33,306	33,306
-	-	506,491	506,491
32,564	1,205	482,610	516,379
22,410	98,302	87,408	208,120
-	-	6,248	6,248
-	180	-	180
54,974	99,687	1,082,757	1,237,418
22,139	-	901,298	923,437
-	-	(16,740)	(16,740)
22,139	-	884,558	906,697
3,769	26,718	79,309	109,796
13,893	45,453	54,233	113,579
2,657	2,450	-	5,107
213	167	(136)	244
42,671	74,788	1,017,964	1,135,423
-	-	1,816	1,816
12,303	24,899	66,609	103,811
-	-	32,089	32,089
12,303	24,899	98,698	135,900

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות כלולות
 רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014

סה"כ	ביטוח חיים	פנסיה	גמל	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,086,083	2,086,083	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
118,093	118,093	-	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
1,967,990	1,967,990	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
1,605,942	1,378,176	1,467	226,299	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
754,579	245,278	417,970	91,331	הכנסות מדמי ניהול
27,973	27,973	-	-	הכנסות מעמלות
667	9	658	-	הכנסות אחרות
4,357,151	3,619,426	420,095	317,630	סך כל ההכנסות
3,318,470	3,106,516	-	211,954	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(70,514)	(70,514)	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,247,956	3,036,002	-	211,954	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
444,705	317,739	108,667	18,299	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
472,974	227,702	193,318	51,954	הוצאות הנהלה וכלליות
20,506	-	9,800	10,706	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
5,047	2,898	587	1,562	הוצאות מימון
4,191,188	3,584,341	312,372	294,475	סך כל ההוצאות
18,662	18,662	-	-	חלק ברווחי חברות כלולות
184,625	53,747	107,723	23,155	רווח לפני מסים על ההכנסה
32,793	32,763	12	18	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
217,418	86,510	107,735	23,173	סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 4: - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 31 במרס		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
72,152	71,362	72,762	נדל"ן להשקעה
			השקעות פיננסיות:
6,399,325	5,807,146	6,707,549	נכסי חוב סחירים
3,880,914	3,776,801	4,117,068	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
3,684,180	3,831,219	4,035,978	מניות
3,879,406	2,629,938	4,157,644	השקעות פיננסיות אחרות (**)
17,843,825	16,045,104	19,018,239	סך הכל השקעות פיננסיות
1,288,445	883,903	1,533,438	מזומנים ושווי מזומנים
150,729	103,408	135,092	אחר
19,355,151	17,103,777	20,759,531	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
487,203	490,844	480,485	(*) כולל נכסים שנמדדו לפי עלות מופחתת בהתאם להוראת שעה שפרסם המפקח
561,229	567,229	562,134	השווי ההוגן של הנכסים כאמור

(**) השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 במרס, 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
6,707,549	-	158,352	6,549,197
3,636,583	8,598	3,627,985	-
4,035,978	39,446	9,223	3,987,309
4,157,644	1,089,707	517,642	2,550,295
<u>18,537,754</u>	<u>1,137,751</u>	<u>4,313,202</u>	<u>13,086,801</u>

השקעות פיננסיות:
 נכסי חוב סחירים
 נכסי חוב שאינם סחירים
 מניות
 השקעות פיננסיות אחרות
 סה"כ

ליום 31 במרס, 2014			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
5,807,146	-	8,328	5,798,818
3,285,957	8,046	3,277,911	-
3,831,219	81,313	-	3,749,906
2,629,938	999,555	128,677	1,501,706
<u>15,554,260</u>	<u>1,088,914</u>	<u>3,414,916</u>	<u>11,050,430</u>

השקעות פיננסיות:
 נכסי חוב סחירים
 נכסי חוב שאינם סחירים
 מניות
 השקעות פיננסיות אחרות
 סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2014			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
6,399,325	-	198,360	6,200,965
3,393,711	14,014	3,379,697	-
3,684,180	38,671	133,588	3,511,921
3,879,406	1,078,686	402,885	2,397,835
<u>17,356,622</u>	<u>1,131,371</u>	<u>4,114,530</u>	<u>12,110,721</u>

השקעות פיננסיות:
 נכסי חוב סחירים
 נכסי חוב שאינם סחירים
 מניות
 השקעות פיננסיות אחרות
 סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
סה"כ			
1,131,371	1,078,686	38,671	14,014
(3,047)	(4,426)	775	604
42,971	42,971	-	-
(27,524)	(27,524)	-	-
(885)	-	-	(885)
(5,135)	-	-	(5,135)
<u>1,137,751</u>	<u>1,089,707</u>	<u>39,446</u>	<u>8,598</u>
6,591	6,035	775	(219)

יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)
 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 העברות מתוך רמה 3
 יתרה ליום 31 במרס, 2015

סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2015

בתקופת הדוח לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
	השקעות פיננסיות	נכסי חוב שאינם סחירים	
סה"כ	אחרות	מניות	
1,078,540	986,921	82,583	9,036
23,234	24,048	(1,270)	456
20,582	20,582	-	-
(31,996)	(31,996)	-	-
(642)	-	-	(642)
730	-	-	730
(1,534)	-	-	(1,534)
<u>1,088,914</u>	<u>999,555</u>	<u>81,313</u>	<u>8,046</u>
31,047	32,096	(1,270)	221

יתרה ליום 1 בינואר, 2014 (מבוקר)
 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 העברות אל רמה 3
 העברות מתוך רמה 3
 יתרה ליום 31 במרס, 2014
 סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2014

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
מבוקר			
אלפי ש"ח			
	השקעות פיננסיות	נכסי חוב שאינם סחירים	
סה"כ	אחרות	מניות	
1,078,540	986,921	82,583	9,036
180,359	129,011	51,907	(559)
125,002	125,002	-	-
(167,760)	(146,994)	(20,766)	-
(3,141)	-	-	(3,141)
18,189	1,740	59	16,390
(99,818)	(16,994)	(75,112)	(7,712)
<u>1,131,371</u>	<u>1,078,686</u>	<u>38,671</u>	<u>14,014</u>
139,044	152,358	(7,912)	(5,402)

יתרה ליום 1 בינואר, 2014
 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות
 העברות אל רמה 3
 העברות מתוך רמה 3
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014
 סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2014

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ההרכב:

ליום 31 במרס, 2015	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
6,588,577	8,839,054
4,039,290	4,612,454
10,627,867	13,451,508

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2014	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
6,536,505	8,318,423
3,920,693	4,440,443
10,457,198	12,758,866

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2014	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	
6,618,478	8,492,362
4,074,662	4,490,096
10,693,140	12,982,458

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

ליום 31 במרס, 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,206,362	-	70,698	4,135,664	נכסי חוב סחירים
273,381	9,876	-	263,505	מניות
1,309,895	194,147	209,564	906,184	השקעות פיננסיות אחרות
<u>5,789,638</u>	<u>204,023</u>	<u>280,262</u>	<u>5,305,353</u>	סה"כ

ליום 31 במרס, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,436,244	-	9,563	4,426,681	נכסי חוב סחירים
267,122	13,461	-	253,661	מניות
941,179	212,505	48,567	680,107	השקעות פיננסיות אחרות
<u>5,644,545</u>	<u>225,966</u>	<u>58,130</u>	<u>5,360,449</u>	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,315,491	-	83,813	4,231,678	נכסי חוב סחירים
258,896	8,948	-	249,948	מניות
1,232,175	194,584	164,282	873,309	אחרות
<u>5,806,562</u>	<u>203,532</u>	<u>248,095</u>	<u>5,354,935</u>	סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		

203,532	194,584	8,948	יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)
1,713	1,661	52	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
(2,334)	(3,210)	876	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח כולל אחר
7,560	7,560	-	רכישות
(6,448)	(6,448)	-	מכירות
<u>204,023</u>	<u>194,147</u>	<u>9,876</u>	יתרה ליום 31 במרס, 2015

<u>4,848</u>	<u>4,796</u>	<u>52</u>	סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2015
--------------	--------------	-----------	---

בתקופת הדוח לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		

224,286	210,856	13,430	יתרה ליום 1 בינואר, 2014 (מבוקר)
938	945	(7)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
4,693	4,655	38	סך הרווחים שהוכרו ברווח כולל אחר
2,129	2,129	-	רכישות
(6,080)	(6,080)	-	מכירות
<u>225,966</u>	<u>212,505</u>	<u>13,461</u>	יתרה ליום 31 במרס, 2014

<u>1,554</u>	<u>1,561</u>	<u>(7)</u>	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 במרס, 2014
--------------	--------------	------------	--

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
סה"כ	אחרות	מניות	
	מבוקר		
224,286	210,856	13,430	יתרה ליום 1 בינואר, 2014
			סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
5,185	1,149	4,036	ברוח והפסד
13,563	14,189	(626)	ברוח כולל אחר
17,358	15,742	1,616	רכישות
(49,575)	(40,049)	(9,526)	מכירות
(6)	(6)	-	פדיונות
18	-	18	העברות אל רמה 3
(7,297)	(7,297)	-	העברות מתוך רמה 3
<u>203,532</u>	<u>194,584</u>	<u>8,948</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014
			סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו
(9,217)	(7,941)	(1,276)	ברוח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2014

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פירוט התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 31 במרס	
	2014	2015		2014	2015
	שווי הוגן		ערך בספרים		
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					
9,820	16,636	9,723	9,375	15,625	9,375
778,214	883,746	792,181	718,172	810,176	714,036
927,452	868,954	970,620	839,386	752,161	836,516
11,705	20,646	10,617	5,231	8,191	4,676
418	466	430	420	467	432
1,727,609	1,790,448	1,783,571	1,572,584	1,586,620	1,565,035
202,166	31,689	182,088	202,166	31,689	182,088
1,929,775	1,822,137	1,965,659	1,774,750	1,618,309	1,747,123
756,762	618,554	798,748	669,731	506,538	661,211

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואה מתאגיד בנקאי
אגרות חוב
כתבי התחייבויות נדחים (*)
פיקדון צובר ריבית
הלוואה מחברה כלולה

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים
סך התחייבויות פיננסיות
(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון משני

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור התחייבויות פיננסיות אשר מוכרות בשווי ההוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

31 במרס, 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
182,088	-	178,933	3,155	נגזרים

31 במרס, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
31,689	-	16,645	15,044	נגזרים

31 בדצמבר, 2014				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
202,166	-	192,737	9,429	נגזרים

באור 5: - הון ודרישות הון

ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת הקבוצה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - מנורה ביטוח) ושומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - שומרה ביטוח) כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח (להלן - המפקח).

כחלק מתהליך יישומה של הדירקטיבה Solvency II, נדרשות חברות הביטוח המאוחדות לבצע תהליך הערכה עצמית של הסיכונים להן הן חשופות ולקבוע הון אשר לדעתן יהווה כרית ביטחון לסיכונים אלו. מנורה ביטוח הגדירה כהון עצמי נדרש (הון יעד) את דרישת ההון כפי שנדרשה על ידי הדירקטיבה והוגשה למפקח בחודש פברואר 2014, ובלבד שלא יפחת מתקנות ההון העצמי. שומרה ביטוח הגדירה כהון עצמי נדרש (הון יעד) כ- 105% מדרישות ההון כפי שהוגדרו על ידי המפקח בתקנות ההון. מובהר כי אין מדובר בהון מחייב, אלא בהון יעד שחברות הביטוח המאוחדות תשאפנה לשמור עליו, וכי אין ודאות כי חברות הביטוח המאוחדות תעמודנה בהון יעד זה בכל נקודת זמן. נכון לתאריך הדיווח, חברות הביטוח המאוחדות עומדות בהון היעד שנקבע.

מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - מבטחים פנסיה וגמל) ומנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - מנורה מהנדסים) מחויבות לעמוד בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון מס' 2), התשע"ב-2012.

מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת השקעות), התשנ"ו-1995.

מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ מחויבת לעמוד בתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (הון עצמי וביטוח), (תיקון), התש"ס-2000.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

מנורה ביטוח		
ליום	ליום	
31 בדצמבר	31 במרס	
2014	2015	
		בלתי מבוקר
		מבוקר
		אלפי ש"ח
2,111,081	2,155,402	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
1,546,456	1,579,255	הון ראשוני בסיסי
271,187	266,816	הון ראשוני מורכב
1,817,643	1,846,071	סך הכל הון ראשוני
408,928	404,476	הון משני מורכב
260,803	256,735	הון משני נחות
2,487,374	2,507,282	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
376,293	351,880	עודף לתאריך הדוח (*)
7,904	7,364	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידן כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווה עודפים שאינם ניתנים לחלוקה
		הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין: (א)
320,809	321,425	פעילות בביטוח כללי
8,683	8,707	פעילות בביטוח סיעודי
141,358	141,358	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
814,272	819,357	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואישפוז
3,789	4,153	דרישות בגין תוכניות מבטיחות תשואה
34,061	34,192	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
465,288	485,858	נכסי השקעה ונכסים אחרים
127,412	137,829	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
153,561	156,868	סיכונים תפעוליים
41,848	45,655	ערבויות
2,111,081	2,155,402	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מנורה ביטוח ושל שומרה ביטוח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח. (המשך)

שומרה ביטוח		
ליום	ליום	
31 בדצמבר	31 במרס	
2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
290,002	297,155	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א2)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
318,082	339,884	הון ראשוני בסיסי
36,144	36,223	הון משני נחות
354,226	376,107	סך הכל ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
64,224	78,952	עודף לתאריך הדוח (*)
26,269	27,959	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידן כנגד עודפי הון בהתאם להוראות המפקח, ולפיכך מהווה עודפים שאינם ניתנים לחלוקה
		(א2) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
166,174	168,257	פעילות בביטוח כללי
1,705	2,013	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
70,132	72,656	נכסי השקעה ונכסים אחרים
20,158	21,316	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
31,833	32,913	סיכונים תפעוליים
290,002	297,155	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

Solvency II 3.

בחודש אפריל 2015 פרסם הפיקוח מכתב והנחיות בקשר לתרגיל IQIS4 שיבוצע על הדוחות הכספיים לשנת 2014. במכתב צויין כי התרגיל מבטא את החלטת הפיקוח בנוגע להתאמות הנדרשות לשוק הישראלי והן יובאו לביטוי בהנחיות החדשות.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך דרישות ההון המשתקפות ממנו עשויות להיות גבוהות יותר ביחס להון הקיים וכן להשפיע על שיקולי ההשקעה בנכסים הנובעים מחוזים שאינם תלויי תשואה (כספי הנוסטר).
יצויין כי, טרם גובשו כללים לגבי מתכונת התאמת ההון אם וככל שיידרש, ובכלל זה הוראות מעבר ומשך תקופת ההשלמה לרמת ההון החדשה, ככל שתידרש.

לא ניתן בשלב זה להעריך את ההתאמות במודל שייערכו על ידי האוצר לשם התאמתו לשוק הישראלי, ואת הדרישות שייגזרו מסביבת הריבית ושוק ההון שיחולו בעת יישום המודל.

חברות הביטוח המאוחדות עוקבות אחר ההתפתחויות על מנת להיערך למסגרת החדשה ככל שתקבע.

4. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של מבטחים פנסיה וגמל, בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב - 2012 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) תיקון מס' 2 התשע"ב - 2012 (להלן - תקנות ההון) והנחיות הממונה:

ליום 31 בדצמבר, 2014	ליום 31 במרס, 2015	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
135,653	140,198	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון של חברות מנהלות הון עצמי קיים
303,450	333,187	
167,797	192,989	עודף פעולה הוגית שאירעה לאחר תאריך הדיווח: דיבידנד שהוכרז (*)
	(30,000)	עודף בהתחשב באירוע לאחר תאריך הדיווח
	162,989	
		הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
48,499	50,711	היקף נכסים מנוהלים
87,864	90,186	הוצאות שנתיות
(710)	(699)	הקלות בהתאם לחוזר הממונה
135,653	140,198	

בתקופת הדיווח עומדת מבטחים פנסיה וגמל בדרישת הנכסים הנזילים כמפורט בתקנות ההון.

(* לאחר תאריך הדיווח, ביום 19 במאי, 2015, הכריז דירקטוריון מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד לחברה בסך של 30 מיליוני ש"ח. הדיבידנד ישולם ביום 30 ביוני, 2015.

5. דרישת ההון במנורה מהנדסים עומדת על סך של כ- 10 מיליוני ש"ח. ליום 31 במרס, 2015, ההון העצמי של מנורה מהנדסים מסתכם בכ- 12 מיליוני ש"ח ועודף ההון מסתכם בסך של כ- 2 מיליון ש"ח. לאחר תאריך הדיווח, ביום 11 במאי, 2015 הכריז דירקטוריון מנורה מהנדסים על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בסך של כמיליון ש"ח. הדיבידנד ישולם ביום 14 במאי, 2015.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד הקבוצה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של הקבוצה, אשר נובע בעיקרו מחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ("חוק תובענות ייצוגיות"). מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של הקבוצה להפסדים במקרה של אישור תביעה ייצוגית כנגדה.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית ניתן להגיש בתביעה מהסוג כמפורט בחוק האמור או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת אחרת כי ניתן להגיש בגינה תובענה ייצוגית. יצוין, כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שבגינה ניתן להגיש בקשה לאישורה כייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה הכוללת כל עניין שבין חברת ללקוח, בין אם הצדדים התקשרו בעסקה ובין אם לאו. על מנת שבקשה לאישור תובענה ייצוגית תאושר על התובע הייצוגי להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של עילת תביעה אישית (2) כי העילה מבוססת דיה כדי כך שמתקיים סיכוי לכאורה לזכיית התובע בתביעתו (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלה מהותית של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת וקיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה (4) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת לבירור המחלוקת (5) התאמת התובע ובא כוחו לייצג את הקבוצה המיוצגת.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית ("בקשת האישור" ו- "שלב האישור", בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תתברר התובענה הייצוגית לגופה ("שלב התובענה כייצוגית"). על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור.

במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, גם הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה וההליך ידחה (לגופו או, במקרה של תובענה ייצוגית, ידחה בית המשפט את אישורה כייצוגית), לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בהליכים אשר בהם, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות, כולן או חלקן ידחו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות. בהליכים אשר מצויים בשלב ראשוני ולא ניתן להעריך את סיכויי ההליך, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים (ראה סעיף ב' ס"ק 2, 4, 6-10, 12-26, סעיף ג' ס"ק 1-5 וסעיף ד' ס"ק 1-2 להלן). במקרה בו, במי מההליכים יש לחברה ו/או לחברות מאוחדות נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות תתקבלנה או שההליך מצוי בשלב ראשוני שבו לא ניתן להעריך את סיכויי ההליך.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המתוארות בסעיף ב' ס"ק 1, 3, 5 ו- 11 להלן, אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט המחוזי, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אלא אם להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה ו/או חברות מאוחדות בתביעה לגופה תתקבלנה והתובענה, אף אם תנוהל כתובענה ייצוגית, תידחה.

יצוין, כי לעניין באור זה, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית תיחשב כמהותית אם הסכום הנתבע בה, עולה על סך של 15 מיליוני ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות:

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
1.	11/2005 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	פרשנות נספח. פוליסות ביטוח חיים, המתייחסות לכיסוי ביטוחי בגין "נכות תאונתית". הטענה המרכזית הינה: מנורה ביטוח מסייגת את חבותה בכל הקשור לכיסוי ביטוחי בגין נכות תאונתית הכלול בנספח נכות תאונתית, וזאת דרך חישוב תגמולי הביטוח שלא בהתאם להוראות הנספח. עילות התביעה: הפרת הסכם הביטוח וחובת הגילוי הקבועה בחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו, פעולה שהינה, לפי הטענה, גם בבחינת הטעיה. סעדים מבוקשים: השלמת תגמולי הביטוח ששולמו לסכום שטוען לו התובע; תקופת ההתיישנות; שלילת סעד של ריבית מיוחדת ושיעור הגמול.	כל המבוטחים בפוליסה נכות תאונתית שנרכשה מהנתבעות, אשר במועד הגשת הבקשה לאישור טרם חלפו שלוש שנים ממועד קרות להם מקרה הביטוח, אך למעט מבוטחים כאמור אשר חתמו על הסכם פשרה ו/או כתב ויתור המתייחס במפורש לתובענה זו או ניהלו הליך משפטי וניתן בעניינם פסק דין.	התובענה אושרה כייצוגית. ביום 27 בפברואר, 2014, החליט ביהמ"ש המחוזי כי על הנתבעות לשלם הפרשי תגמולי ביטוח בהתאם למכפלת סכום הביטוח המלא הנקוב בפוליסה בשיעור הנכות החלקית והצמיתה שנקבעה לכל מבוטח שאירע לו מקרה ביטוח, כאמור. ביום 1 במאי, 2014, הגישו התובעים ערעור לבית משפט העליון בנושאים העיקריים הבאים: תקופת ההתיישנות; שלילת סעד של ריבית מיוחדת ושיעור הגמול ושכר הטרחה שנקבע לתובעים הייצוגיים ולבאי כוחם. טרם ניתן פסק דין בערעור.	---
2.	01/2008 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה הינה גבייה ביתר ושללא כדין לכאורה של מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". עילות תביעה: הפרת הוראות הדין הרלבנטיות, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מבוטח אשר נגבה ממנו בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות", בנסיבות ובסכום החורגים מהוראות הדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 1 בינואר, 2014 הגיש המפקח את עמדתו התומכת בעיקרה בעמדת המשיבות. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	2.3 כ- מיליארד בגין ש"ח, תקופה של 7 השנים האחרונות. מתוכם יוחסו למנורה ביטוח כ- 229 מיליון ש"ח.

(1) תאריך הגשת התובענות והבקשות הינו התאריך המקורי בו הוגשו. הערכאה המצוינת הינה הערכאה בה הוגש ההליך במקור.

(2) מבוסס על הקבוצה אותה ביקש התובע לייצג לפי כתב התביעה, המהווה בסיס לאומדן סכום התובענה.

(3) סכום התביעה המפורט לעיל הינו הסכום שהוערך ע"י התובע בעת הגשת התובענה. הסכומים הנקובים בתובענות מוערכים ע"י התובע בהתאם לאומדנים של הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ישנן תובענות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה, ועל כן לא צוין. ככל וצוין על ידי התובע סכום שיוחס לחברה, קיימת התייחסות מפורשת.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
3.	04/2008 ב"ד לעבודה י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הפליה לרעה לכאורה של נשים במסגרת פוליסות "ביטוחי מנהלים" וזאת על ידי הענקת גמלא חודשית נמוכה לנשים מבוטחות, בהגיען לגיל פרישה, מזו שמקבל מבוטח זכר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר אך גביית פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שנגבה מהגברים, על אף ששיעורי התמותה הנמוכים יותר של נשים. עילות תביעה: הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר ההבחנה פועלת לטובתה. סעדים מבוקשים: קביעה כי: (א) ההפליה בה נוהגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; (ב) 1) השוואת מקדמי הגמלא למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל. או 2) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של חברי הקבוצה המיוצגת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה.	כלל הנשים העובדות שיש להן פוליסות ביטוח אצל הנתבעת, ואשר בחישוב פרמיית הריסק שלהן לא נעשתה אבחנה בין תעריפי נשים לתעריפי גברים.	ביום 17 באוגוסט, 2014, החליט ביה"ד האזורי לעבודה לאשר את התובענה כייצוגית ואת הקבוצה, תוך החלטה גם על נשים שאינן עובדות אך ברשותן פוליסת ביטוח בתקופה הרלוונטית. ביום 3 בדצמבר 2014, הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר קבע כי הערעור מצריך תשובה מצד המשיבות, ובתוך כך הורה לתובעת להגיש תשובה. ביום 1 באפריל 2015, הגישו המשיבות תגובה לבקשת רשות הערעור. ביום 16 באפריל 2015, קבע בית הדין הארצי, כי יש מקום ליתן רשות ערעור ולקיים דיון בפני מותב. טרם נקבע מועד לדיון בערעור.	מאות מיליוני ש"ח.
4.	08/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח ואח'.	אי תשלום שיפוי למבוטחי המשיבה בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתה, תוך הפרת הוראות סעיף 1 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: השבת תגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	כל מבוטח אשר קיבל ממנורה ביטוח החל מיום 1 באפריל, 2004, תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה ולא קיבלו את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 2 ביולי, 2012 נחתם והוגש לאישור בית המשפט, הסדר פשרה בין התובע הייצוגי לבין המשיבות. ביום 22 בדצמבר, 2014 החליט ביהמ"ש לאשר את הסדר הפשרה, אם וככל שהצדדים יסכימו למספר תיקונים, וזאת בהודעה שיגישו לבית המשפט. בדיון שהתקיים בחודש פברואר 2014, העלו המשיבות טענות שונות לגבי התיקונים שהציע בית המשפט בהחלטה האמורה. ביום 20 באפריל 2015, התקבלה עמדת המפקחת על הביטוח בקשר עם טענות הנתבעות. הצדדים התבקשו להודיע האם לאור האמור בעמדת היועמ"ש, נית להעביר לבודק את המשך בדיקת הפשרה.	כ-23 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
4.	(המשך)				ביום 3 במאי, 2015, הודיעו הצדדים לבית המשפט כי אינם מתנגדים להמשך הבדיקה בידי הבודק. בית המשפט קיבל את ההודעה וקבע כי על הצדדים לעדכנו עד ליום 1 ביולי, 2015, בדבר התקדמות הבדיקה ו/או תוצאותיה.	
5.	04/2009 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	הטענה בתובענה היא שבפוליסת ביטוח בריאות בהן המבוטח בחר שלא לתבוע את הפוליסה ולקבל את מחצית ערכו של "טופס 17" הנתבעת עורכת חישוב של תגמולי הביטוח, באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה. עילות התביעה: הטעיה והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. סעדים מבוקשים: השבת תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה וצו המחייב את הנתבעת לפעול מעתה ואילך בהתאם לפרשנות התובעת את הפוליסה.	כלל המבוטחים בביטוח בריאות שעברו ניתוח אלקטיבי שבעלויותיו נשאה קופת החולים בה הם חברים, ולא הנתבעת.	ביום 16 באוגוסט, 2012 אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בעילה של הפרת חוזה. ביום 4 בפברואר, 2013 החליט ביהמ"ש העליון לדחות את בקשת רשות הערעור שהגישה הנתבעת על החלטת האישור. ביום 4 באפריל, 2013, הוגש כתב תביעה מתוקן ע"י התובעת, בהמשך לכך, הגישה מנורה ביטוח כתב הגנה. התובענה מצויה בשלב גילוי המסמכים והתצהירים.	סכום העולה על 10 מיליון ש"ח.
6.	01/2010 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	אי תשלום שיפוי למבוטחים בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתם תוך הפרת הוראות הדין כמפורט בסעיף 4 לעיל. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה ועשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: השבת תגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	כל מבוטח אשר קיבל משומרה ביטוח, החל מיום 1 באפריל, 2004, תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב פרטי או מסחרי עד 4 טון, לרבות בשל אובדן גמור, אובדן להלכה או גניבה ולא קיבלו את כל ו/או חלק מתגמולי הביטוח בגין אובדן או נזק שנגרם לאמצעי המיגון.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. לפרטים נוספים ראה סעיף 4 לעיל.	כ- 29 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
7.	04/2010 מחוזי - מרכז	המועצה הישראלית לצרכנות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה כלפי הנתבעות הינה הפרה לכאורה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות (מבוטחים, מוטבים ו/או יורשים), אי איתור בעלי זכויות, אי העברת כספים, בהגיע המועד לכך לידי האפוטרופוס הכללי, זאת תוך התעשרות שלא כדין בשל גביית דמי ניהול בשיעור העולה על המותר או מתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות המפקח, הטעיה, חוסר תום לב, הפרת חוזה, רשלנות, הפרת חובת נאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: מתן צווים מתאימים שיחייבו את המשיבות לקיים את הוראות המפקח בעניין איתור בעלי הזכויות הנ"ל, השבה של כספים שנגבו שלא כדין ומינוי בעל תפקיד לצורך אכיפת הצווים שנתבקשו כאמור או מתן סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל בעלי הזכויות בנכסים המצויים בידי המשיבות, באחריותן או בשליטתן, ואשר המשיבות לא הביאו לידיעתם את דבר היותם בעלי נכסים כאמור.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית, ומצויה בהליך גישור.	לא כומת.
8.	04/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים ובריאות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הטענה העיקרית בתובענה הינה שבעת ביטול הביטוח, מכל סיבה שהיא, המשיבות גובות פרמיות עודפות שלא כדין ממבוטחים. כמו כן, לפי הטענה בעת ביצוע החזר פרמיה של החלק היחסי שנגבה ביתר, ההחזר מבוצע בערכים נומינליים.. עילות תביעה: הפרת חוק הפיקוח וחוק חוזה הביטוח, חוסר תום לב, הטעיה, מצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערך שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה.	כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין המשיבות בפוליסת כלשהיא (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהיא בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 29 בדצמבר, 2014 הוגשה תגובת המשיבות לבקשה זו. ביום 1 בינואר, 2015 הוגשה תשובת המבקש לתגובת המשיבות. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ- 225 מיליון ש"ח לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
9.	08/2010 מחוזי - ת"א	מבוטחת בפוליסת ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח והחברה.	טענת המבקשת הינה הפחתה, שלא כדין של כספים מפוליסת ביטוח מנהלים של המשיבה, בדרך של השמטת הפקדות שהועברו למנורה ביטוח. עילות התביעה: הפרת הסכם התקשרות, הפרת חובת נאמנות, עוולת הגזל, עוולת הרשלנות וחוסר תום לב	כלל המבוטחים ו/או בעלי פוליסות ביטוח חיים אותן מנהלת ו/או מפעילה מנורה ביטוח, אשר, לפי הטענה, הופחתו, שלא כדין, מיתרתם בפוליסה כספים שהופקדו במנורה ביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 20 ביוני, 2012 החליט בית המשפט המחוזי להעביר את הדיון בתביעה ובבקשה לאישורה כייצוגית לבית הדין האזורי לעבודה (ת"א). התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ- 110 מיליון ש"ח.
10.	04/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גביית כספים, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, המהווים לטענת התובעים שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטח והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים". עילות תביעה: הטעיית לקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח על הביטוח והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין; הפרת הסכם; הפרת חובת חקוקה; תנאי מקפח בחוזה אחיד. סעדים מבוקשים: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בצירוף 85% מהתשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרמיה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל- 15% מהתשואה; מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים" ו/או "גורם פוליסה".	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של המשיבות או של מי מהן ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כ"דמי ניהול אחרים".	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 19 בנובמבר, 2012, הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בתיק תוך פירוט עמדתו בנוגע לגביית "גורם פוליסה". בחודש מאי 2014 הגיש המפקח באמצעות היועץ המשפטי לממשלה עמדה נוספת מטעמו לבית המשפט ובהמשך לדיון שהתקיים בחודש ספטמבר 2014, בו נדונה, בין היתר, שאלת השפעה אפשרית של אישור התובענה על יציבות המשיבות. התובענה מצויה בהליך גישור. ביום 22 במרס 2015, התקיים דיון במהלכו התבקשו היועץ המשפטי לממשלה והמפקח על הביטוח להביע עמדתם בקשר להצעת המגשרים להסכם גישור.	סך של כ- 253 מיליוני ש"ח מתוך סך כולל של כ-2.3 מיליארד המיוחס לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
11.	06/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	עייכוב תשלום תגמולי ביטוח, בשל עיקול או צווי כינוס או זכויות אחרות כלשהן של צדדים שלישיים, בערכים נומינליים ללא שיערוך וללא שהן משיבות למבוטחים הזכאים לתגמולי ביטוח את הפירות שנצמחו על אותם כספים. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: תשלום הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העייכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה הנ"ל לאחר עייכוב מחמת עיקול ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העייכוב.	ביום 12 בדצמבר, 2012, אישר בית המשפט את הבקשה כתובענה ייצוגית, תוך שהוא קובע כי יש להגביל את הקבוצה הרלבנטית לתובענה כך שתתייחס רק לזכאים שעילת תביעתם קמה שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה כנ"ל. עילות התביעה בגינן אושרה התובענה היא זכותם של חברי הקבוצה לקבלת הפרשי הצמדה וריבית המייצגים את טובת ההנאה שהפיקו הנתבעות בתקופת העייכוב בשל העיקול. בהמשך להודעת ב"כ התובע הייצוגי הופסקו הליכי הגישור ובית המשפט הורה על הגשת כתב הגנה וכתב תשובה על ידי הצדדים. התובענה מצויה בשלב ההוכחות.	כ- 43 מיליון ש"ח מתוך סך כולל של כ- 350 מיליון ש"ח, המיוחס לכלל הנתבעות.
12.	08/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גביית דמי ניהול עודפים בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחסכון, שהונפקו החל מתחילת שנת 2004 הן לעצמאיים ולשכירים והן לפרטיים, לרבות באמצעות שימוש במודלים לגביית דמי ניהול שאושרו על ידי המפקח תוך חריגה של מסמכותו בהתאם לפי תקנות הפיקוח שירותים פיננסיים(ביטוח)(תנאים בחוזי ביטוח), התשמ"ב - 1981. עילות תביעה: הפרה של הוראות הדין, בעיקר חוק הפיקוח על הביטוח ותקנותיו והוראות חוק חוזים אחידים; הטעייה; הפרת חובה חקוקה; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט; וכן הפרת הסכם. הסעדים המבוקשים: החזר דמי ניהול שנגבו שלא כדין וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של אחת או יותר מן המשיבות, בפוליסת ביטוח חיים משולבת בחסכון שהופקה החל מתחילת שנת 2004.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ביום 8 בפברואר, 2015 התקיים דיון מקדמי נוסף בבקשת האישור. בית המשפט הורה לצדדים להעביר העתק מכתבי הטענות למפקחת על הביטוח. ביום 11 במאי 2015 התקיים דיון בבית המשפט במהלכו הביעו היועץ המשפטי לממשלה והמפקחת את עמדתם כי אין עילת תביעה וכי המפקח על הביטוח לא חרג מסמכותו בעת אישור המודלים לגביית דמי ניהול במסגרת הרפורמה בפוליסת ביטוחי החיים בשנת 2004. לאור עמדת המפקח בית המשפט קבע בהחלטתו כי על התובע הייצוגי להודיע על המשך הדין בתובענה.	כ- 570 מיליוני ש"ח או לחילופין כ- 65 מיליוני ש"ח ולחילופין חילופין 132 מיליוני ש"ח, לכלל המשיבות כשהחלק המיוחס למנורה ביטוח, הוא על פי חלקה בענף בשנים הרלבנטיות כ- 8.6%, מהסכומים הנדרשים (לחילופין), בהתאמה.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
13.	12/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	טענה להפליה בשל כך שהמשיבות מסווגות, לכאורה בניגוד להוראות הדין, כלי רכב מסוג הפנאי-שטח והמיני-וואנים אשר יוצרו עד שנת 2007 ("כלי הרכב"), מועד כניסתה לתוקף של הרפורמה בענף רישוי הרכב, כרכבים מסחריים מסוג N-1 ולא כרכבים פרטיים מסוג M-1. בנוסף נטען, כי ביחס לרכבים שייצרו לאחר כניסת הרפורמה לתוקף, כלומר החל משנת 2008 ואילך, שינו המשיבות את התנהלותן וכלי רכב אלו מבוטחים על ידן ככלי רכב פרטיים. עילות תביעה: עילת ההשבה; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות חקוקות לפי חוק הפיקוח על הביטוח וחוזר ביטוח בעניין נושא התובענה דנן; חוסר תום לב ואי גילוי נאות; הטעיה; דוקטרינת הציפיות הסבירות; עוולת הרשלנות הכללית; התנהלות קרטליסטית. סעדים מבוקשים: להצהיר כי הסכומים שנגבו מחברי הקבוצה בגין פוליסות ביטוח בהן סווגו רכבים פרטיים כרכבים מסחריים נגבו שלא כדין ולהורות לנתבעות להשיבם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; מתן כל סעד אחר כפי שנראה לבית המשפט לנכון לעשות בנסיבות העניין; ותשלום גמול למבקשים בשיעור של 5% מסכום ההשבה ושכר טרחה לבאי כוחם בשיעור של 15% מהסכום האמור.	מבוטחים אשר התקשרו בחוזה לביטוח רכב בביטוח חובה ו/או רכוש, מיום 9 בינואר, 2007, אשר ברישיון הרכב שברשותם ו/או היה ברשותם במועד הרלוונטי, מופיע הסינוג M-1, ואשר נגבתה מהם פרמיית ביטוח בהתאם לסיווג רכבם ככלי רכב מסחרי.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תשובתה לבקשה. ש"ח. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ-72 מיליון
14.	02/2013 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	התובענה דומה בעיקרה, עילות וסעדים, לתובענה שהוגשה כנגד מנורה ביטוח, כמפורט בסעיף 13 לעיל.	ראה פירוט בסעיף 13 לעיל.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. שומרה ביטוח הגישה תשובתה לבקשה. ש"ח. התובענה מצויה בשלב הסיכומים.	כ-33 מיליון

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
15.	09/2013 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	טענה לגבייה עודפת של דמי ביטוח חובה לרכב ע"י המשיבות, לאור חישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח, כך שהחל מיום הולדתו של הנהג הצעיר, ייגבה תעריף יחסי מופחת. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה, חוסר תום לב ורשלנות. סעדים מבוקשים: השבת סכומים שנגבו לפי הטענה ביתר ושלא כדין בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, צו המורה על הפסקת התנהלות זו וצו המורה על תיקון מערכות המחשב של המשיבות כך שדמי הביטוח יחושבו אוטומטית יחסית לגילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע.	כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח חובה לרכב, ושילם דמי ביטוח ביתר כתוצאה מחישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ש"ח.	כ-28 מיליון ש"ח.
16.	10/2013 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	טענה בדבר עדכון פרמיות הביטוח במהלך חיי הפוליסה עקב שינוי גיל המבוטח במועד מוקדם מדי וכן בדבר קביעה בפוליסה של מדד בסיס בהתאם ליום הראשון בחודש בו ביקש המבוטח להתקבל לתכנית ביטוח ולא במועד בו התקבל לתכנית בפועל. עילות תביעה: הפרה של הוראות הדין ובכלל זה הוראות חוק חוזה ביטוח, תשמ"א-1981, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ותקנותיו וכן חוזרי המפקח; חוסר תום לב; הפרת ההסכמים עם המבוטחים; התעשרות שלא כדין על חשבונם. סעדים מבוקשים: החזר סכומי הפרמיות העודפים שנגבו, לטענת המבקשים שלא כדין, וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שצורף על ידי המשיבות או מי מהן לתכניות ביטוח אשר בה מועד עדכון הפרמיה הינו מועד מוקדם מן המועד בו הייתה אמורה הפרמיה להתעדכן ו/או שבה נקבע מדד בסיס נמוך מזה שהיה אמור להיות מדד הבסיס.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. ש"ח מתוך סך של כ-399 מיליון ש"ח המיוחס לכלל המשיבות.	כ-35 מיליון ש"ח מתוך סך של כ-399 מיליון ש"ח המיוחס לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
17.	12/2013 מחוזי - ים	מבוטחים בביטוח בריאות נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	הפלייה ופגיעה בכבוד ובזכות לשוויון לאור סירוב המשיבות לבטח לקוחות בעלי מוגבלויות בביטוחי פרט, בניגוד, לכאורה, להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 ("חוק השוויון"). עילות תביעה: הפרת חוק השוויון, חוק החוזים (חלק כללי), התשמ"א-1981, חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, חוסר תום לב, אפליה ופגיעה בזכות לשוויון. סעדים מבוקשים: פיצוי של חברי הקבוצה הרלוונטיים בסכום הנזק; לקבוע ולהצהיר כי - המשיבות פעלו בניגוד לסימן ח' לחוק השוויון, פגעו בכבודם של המבקשים וחברי הקבוצה בניגוד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, והפרו את חובת תום הלב במו"מ; לחייב את המשיבות להציג נוהל בכל הנוגע לסירוב הענקת ביטוח לבעלי מוגבלויות; להעניק כיסוי רטרואקטיבי לחברי הקבוצה, לאחר הליך חיתומי.	כל תושבי מדינת ישראל, הלוקים במגבלה כלשהי, על פי ההגדרה בחוק השוויון, בין אם פיזית ובין אם נפשית, ובין אם פנו למשיבות בבקשה לבטחם ונדחו, ובין אם לאו, משום שידעו כי אין סיכוי שהמשיבות יסכימו לצרפם לביטוחים אלו עקב מוגבלותם, וזאת החל מכניסתו לתוקף של סימן ח' לחוק השוויון, בשנת 2005.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם השיבה לבקשה. התובענה מצויה בהליך גישור.	כ- 230 מיליון ש"ח, לכלל המשיבות.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
18.	04/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח.	גביית דמי ביטוח ביתר ושלא כדין בגין הצמדה לא סימטרית של דמי הביטוח למדד, רק בעליית המדד ולא כאשר המדד יורד מתחת למדד הבסיס. עוד נטען, כי המשיבה נוקבת במדד בסיס נמוך ממדד הבסיס שאמור להיות וכי ערכי מדד הבסיס שבפירוט החיובים שונים מאלו שבהם נוקבת מנורה ביטוח בפוליסות. עילות תביעה: הפרת הסכם לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב לפי סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת הוראות המפקח, הטעיה לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והפרת סעיף 58 לחוק זה, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (איסור גביית תוספת לדמי הביטוח), התשמ"ג-1983 והפרת חובה חקוקה. סעדים מבוקשים: (1) להורות לנתבעת להשיב לכל תובע הנמנה על הקבוצה המיוצגת, את הכספים שנגבו מהם ביתר, בתוספת הפרשי הצמדה למדד ובתוספת ריבית מיוחדת ולחילופין ריבית כדין; (2) לפסוק פיצוי לקבוצה או לציבור בגין הפירות שנצברו לטובת המשיבה על הכספים שנגבו ביתר שלא כדין; (3) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחיובי יתר בגין הצמדת דמי הביטוח למדד וליישם את הוראות הדין המורות על הצמדה סימטרית של דמי הביטוח; (4) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחישוב הפרשי הצמדה על פי מדד בסיס שאיננו המדד הידוע במועד תחילת תקופת הביטוח ו/או תחילת תקופת השינוי שגרר תשלום של דמי ביטוח נוספים.	כל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבטוחו על ידי מנורה ביטוח בפוליסות ביטוח ו/או תוספות לפוליסות, בענפי הביטוח הכללי, אשר שילמו למנורה ביטוח בשבע השנים שקדמו לתובענה, הפרשי הצמדה בגין דמי ביטוח, מבלי שמנורה ביטוח הפחיתה את תשלום דמי הביטוח עקב מדדים שליליים, כאשר המדד היה נמוך ממדד הבסיס בפוליסה.	כ- 31 מיליון ש"ח.	

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
19.	06/2014 מחוזי - ים	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גביית תשלומי פרמיה עודפים, כביכול, בפוליסות לביטוח חיים המונפקות לצורך ביטוח משכנתא, באמצעות קביעת סכומי ביטוח שהינם גבוהים מסכום ההלוואה בבנק המלווה וזאת תוך התעלמות, בין היתר, ממסלולי המשכנתא השונים בעלי הריביות השונות. עילות תביעה: רשלנות והפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968; הפרת סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981; הפרת חובת תום הלב וכן התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: (א) השבה של הפרשי הפרמיות (לפי הטענה) בין הפרמיות אותן היו אמורים לשלם, בהתאם ליתרת הלוואה בבנק המלווה, לפרמיות ששולמו בפועל, בתוספת פיצוי בגין עוגמת נפש; (ב) להורות למשיבות לשנות את אופן פעולתן, כך שתחשיב סכום הביטוח, וכנגזרת - סכום הפרמיה, יתבסס על נתונים מדויקים של הלווים, ויעודכן באופן יזום על ידי המשיבות מידי חצי שנה, לפחות; (ג) להורות לנתבעות למסור למבוטחים מידע מפורט בדבר אופן חישוב סכום הביטוח והפרמיה, לרבות אפשרות עדכון אודות גובה יתרת הלוואה על ידי הלווים.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של אחת או יותר מן המשיבות, בפוליסת ביטוח חיים לצורך ביטוח הלוואת משכנתא אותה נטלו באחד הבנקים למשכנתאות בישראל, ואשר כתוצאה מההתנהלות המתוארת לעיל, סכום הביטוח ממנו נגזרות פרמיות הביטוח שנדרשו לשלם, בשבע השנים האחרונות, עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	כ-114 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
20.	07/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור אוכלוסיית הפנסיונרים נ' מבטחים פנסיה וגמל וחברות מנהלות נוספות.	העלאת דמי הניהול שמשלמים הפנסיונרים לדמי הניהול המרביים המותרים על פי הדין (0.5% מהיתרה הצבורה), תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבוי" שמנוע מלנייד את צבירתו לקרנות פנסיה אחרות, וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית (כ-0.3% מהיתרה הצבורה וכ-2% מההפקדות השוטפות שלהם). עוד נטען, כי המשיבות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשיהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים. עילות תביעה: שימוש לרעה ובחוסר תום הלב בזכות חוזית, התנהלות קרטליסטית של המשיבות, הפרת חובות נאמנות וזהירות כלפי עמיתי המשיבות, הפרת חובת הגילוי כלפי העמיתים, תנאי מקפח בחוזה אחיד, עשיית עושר ולא במשפט והפרת חובה חקוקה. סעדים מבוקשים: (א) השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין בצירוף ריבית והצמדה (ב) לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה (ג) לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל עמית בסמוך לפני יציאתו לפנסיה.	כל מי שהינם עמיתים בקרן פנסיה חדשה מקיפה, וזכאים לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאים לקבל בעתיד פנסיית זקנה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 48 מיליון ש"ח.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
21.	10/2014 מחוזי - מרכז	מבוטחת בקרן פנסיה נ' מבטחים פנסיה וגמל.	העלאת דמי הניהול לדמי הניהול מרביים עקב סיום עבודה אצל מעסיק, ללא מתן הודעה מוקדמת בכתב למבקשת. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה (תקנה 53ב(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964); הפרת חובת הנאמנות והשליחות; הפרת חובת הגילוי הרחבה המוטלת על המשיבה מכוח חובת תום הלב; עשיית עושר שלא במשפט; רשלנות; הפרת חוזה; הפרת חובת תום הלב והטעיה. סעדים מבוקשים: (א) השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כדין; (ב) פיצוי חברי הקבוצה בסכום הפסד התשואה בגין דמי הניהול שנגבו ביתר; (ג) פיצוי של כל אחד מחברי הקבוצה בגין פגיעה באוטונומיה בסך של 100 ש"ח; (ד) פיצוי מיוחד לתובעת ושכר טרחה לעורכי הדין המייצגים.	כל מי שהמשיבה העלתה לו את דמי הניהול ללא משלוח הודעה מוקדמת בדבר אותה העלאה, וזאת החל ממועד הצטרפותו כעמית ועד למועד מתן פסק דין סופי בתובענה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת.
22.	12/2014 ב"ד אזורי לעבודה- ב"ש	מבוטחת בקרן פנסיה וגמל נ' מבטחים פנסיה וגמל.	השבת כספי פיצויים למעסיק לאחר מתן הודעה למבקשת, אשר לא הגישה תביעה לבית הדין לעבודה, שכן סברה שהיא זכאית לכספי הפיצויים לאור היותה כפופה, לטענתה, לצו הרחבה פנסית חובה, אשר בהתאם לסעיף 8 בו, כספי רכיב הפיצויים לא ניתנים להחזר למעביד למעט במקרים חריגים, שלא התקיימו לטענתה בעניינה. עילות תביעה: הפרת צו הרחבה פנסיה חובה והפרת חוזר גמל 2003/5 (ויוזכר שעסקינן בעמיתה בקרן פנסיה). סעדים מבוקשים: (א) תשלום מלוא רכיב סכום הפיצויים שהושב על ידי המשיבה למעסיקים, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית; (ב) להורות על פסיקת שכר טרחה למבקשת ולעורכי הדין המייצגים.	כל מי שהיו מבטחים בקרן הפנסיה שבניהול המשיבה בהתאם לצו הרחבה פנסיה חובה, בתקופה שמיום 1 בינואר, 2008 ואילך, שלא חל עליהם הסכם קיבוצי, שסיימו את עבודתם במועד כלשהו בשבע השנים האחרונות ושעונום על התנאים המצטברים הבאים: מעסיקם דרש להחזיר לו את רכיב הפיצויים; מעסיקם לא הציג בפני המשיבה פסק דין השולל את זכאותם לפיצויים; המשיבה דרשה מהם להמציא פסק דין על זכאותם או הוכחה על הגשת התביעה על ידם בתוך 60 ימים מיום פנייתם אליהם; הם לא המציאו כתב תביעה שכזה או פסק דין; המשיבה השיבה למעסיק את רכיב הפיצויים.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. תובענה דומה הוגשה כמפורט בסעיף 25 להלן. מבטחים פנסיה וגמל טרם הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת.

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
23.	01/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת תאונות אישיות וביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	אי תשלום תגמולי ביטוח למבוטחים, בפוליסות תאונות אישיות ובפוליסות ביטוח חיים הכוללות נספח "נכות מתאונה", מקום בו נגרמה למבוטחים נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, לרבות ובמיוחד מסוג צלקת אסתטית ואשר המשיבה מוצאת אותה כנכות בלתי תפקודית. עילות תביעה: הפרת חוזי הביטוח והפוליסות, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והטעיה. סעדים מבוקשים: קביעה כי יש לשלם לחברי הקבוצה תגמולי ביטוח, בהתאם לאחוז הנכות שנקבע להם על ידי המוסד לביטוח לאומי, גם בגין פגיעות אסתטית כאמור.	מבוטחים בפוליסת תאונות אישיות וביטוח חיים	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת. מוערך במיליוני ש"ח.
24.	01/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' מנורה ביטוח.	תשלום תגמולי ביטוח נמוכים מהסכום שלכאורה נדרש לשלם בפוליסות מסוג "עלומים" ו-"עלומים פלוס" ע"י המשיבה, וזאת מאחר ולכאורה, יש לפרש את פסקת המענק באופן שהמבוטח זכאי לקבל את המענק בהגיעו לגיל 21, ללא קשר לערכי הפדיון המגיעים לו, על פי תנאי הפוליסה. עילות תביעה: הטעיה, הצגת מצגי שווא, חוסר תום לב, עשיית עושר, הפרת הוראות הפוליסה, קיומו של תנאי מקפח בחוזה אחיד והפרת חובה חקוקה, לרבות הפרה של הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. סעדים מבוקשים: תשלום פיצוי/השבה לחברי הקבוצה, בשווי המענקים שלא הוענקו על ידי המשיבה למבוטחים, שלא כדיון, לכאורה; מתן פס"ד הצהרתי בדבר פרשנותה של "פסקת המענק" וכן צו עשה המורה לנתבעת לשנות את הדרך בה היא נוהגת בכל הקשור לאי הענקת המענק, לכאורה.	כל מי שהוא ו/או שהיה בפוליסות ביטוח חיים מסוג "עלומים" או "עלומים פלוס" או כל פוליסה הכוללת פסקת מענק דוגמת הפוליסות האמורות, בין אם הגיע לגיל 21 ובין אם לאו.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 130 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
25.	01/2015 ב"ד אזורי לעבודה- ת"א	מבוטח בקרן פנסיה נ' מבטחים פנסיה וגמל.	עילת התובענה דומה לעילה שבתובענה המפורטת בסעיף 22 לעיל. יצוין כי המבקש אינו אומד את הנזק הצפוי לקבוצה המיוצגת ו/או את גודלה של הקבוצה.	כל מי שהיו מבוטחים הפנסיה המשיבה השנים שלפני מועד הגשת התובענה, אשר החזירה פיצויים הפנסיה שלהם, למעסיקים, בניגוד לדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. המבקש הגיש בקשה למחיקת בקשת אישור התובענה שבסעיף 22 לעיל, לאור החפיפה בין ההליך דנא להליך האמור. טרם התקבלה הכרעת ב"ד בשאלה זו. מבטחים פנסיה וגמל הגישה תגובתה לבקשה.	כ-3 מיליון ש"ח בגין חברי הקבוצה שהועסקו על ידי המעסיק של המבקש; ביחס ליתרת חברי הקבוצה.
26.	03/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בקרן פנסיה "מבטחים החדשה" נ' מבטחים פנסיה וגמל.	העלאת דמי הניהול לדמי ניהול מרביים מבלי שנוהל עמו מו"מ ו/או הוצע לו לנהל מו"מ ביחס לגובה דמי הניהול שייגבו ממנו. זאת, בשעה שבתקנון קרן הפנסיה נקבע רק שיעור דמי הניהול המרביים ולא נקבעו בו קריטריונים לעניין דמי הניהול שייגבו בפועל, מתי יגבו דמי ניהול נמוכים יותר מהמוצע או דמי ניהול מרביים. עילות תביעה: הפרת חובת הנאמנות והזהירות שחבה המשיבה כלפי חברי הקבוצה מכוח חוק הפיקוח על מוצרים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, קביעת דמי ניהול שרירותיים ללא הסמכה בתקנון הקרן, הפרת תקנון הקרן, הפרת חוזר הממונה, עשיית עושר שלא במשפט, רשלנות וגזל לפי פקודת הנזיקין, הפרת סעיף 46 לחוק החוזים, הפרת חובת תום הלב המוגברת. סעדים המבוקשים: להורות על שינוי דמי הניהול בכל הקופות המנוהלות על ידי המשיבה לדמי הניהול הממוצעים הנגבים על ידי המשיבה, השבת דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה לפי השיעור הממוצע שגבתה הקופה, חיוב המשיבה לקבוע בתקנון את גובה דמי הניהול בהם יחויבו העמיתים בהתקיים אחד מהמקרים המתוארים בחוזר הממונה או בהיעדר מו"מ, חיוב המשיבה להודיע מראש לעמיתים מה יהיו דמי הניהול במצב של היעדר מו"מ.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי המשיבה, שנגבו מהם דמי ניהול הגבוהים מן הממוצע, בהתקיים אחד מהתנאים המופיעים בחוזר גופים מוסדיים 2012-9-22 "דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני" או במצב שבו שונו דמי הניהול בלא לקיים עמם מו"מ טרם ההעלאה.	כ-20 מיליון ש"ח	

ג. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בנוסף לתובענות המהותיות ולבקשות לאישורן כייצוגיות, המתוארות לעיל, שאושרו או שטרם אושרו, קיימות תובענות ובקשות לאישורן כייצוגיות כאמור, אשר סכום התביעה בכל אחת מהן אינו מהותי ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
1.	4/2006 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גבייה ביתר של דמי ביטוח בפוליסות אבדן כושר עבודה בגין שלושת החודשים האחרונים לתקופת הביטוח ("תקופת ההמתנה" האחרונה בפוליסה) אשר בגינה, לכאורה לא ניתן כיסוי ביטוחי.	התובענה אושרה כייצוגית. בית המשפט התיר לנתבעות להגיש תצהיר משלים נוסף. התובענה מצויה בשלב ההוכחות.	5.4 מיליון ש"ח.
2.	03/2014	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' מנורה ביטוח וחברות ביטוח נוספות.	גבייה ביתר של פרמיית ביטוח חובה לרכב לתקופה של שנה שלמה, גם כאשר תעודת הביטוח משולמת על ידי המבוטח במועד המאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח, ונכנסת לתוקף רק במועד התשלום.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. בחודש ינואר 2015, הוגשה לבית המשפט עמדת הפיקוח התומכת בעיקרה בעמדת המשיבות. התובענה מצויה בשלב הסיכומים	4.35 מיליון ש"ח.
3.	12/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' שומרה ביטוח.	גבייה ביתר של דמי אשראי בעת רכישת פוליסת ביטוח בתשלומים.	התובענה מצויה בשלב האישור כתובענה ייצוגית.	9 מיליון ש"ח.
4.	12/2014 מחוזי - ת"א	מחזיק יחידות בקרנות מנוהלות נ' מנורה קרנות נאמנות וחברות נוספות.	הפרת חובת הנאמנות וחובות נוספות כלפי מחזיקי יחידות בקרנות מנוהלות, בכך שלא ננקטו מאמצים כלשהם להוזיל עמלות ברוקראז' ששולמו מנכסי הקרנות.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה קרנות נאמנות טרם הגישה תגובתה לבקשה.	9.72 מיליון ש"ח.
5.	03/2015 השלום - ראשל"צ	מבוטח בפוליסת תאונות אישיות נ' מנורה ביטוח.	עניינה של התובענה, בין היתר, בטענות כי מנורה ביטוח דוחה תביעות לקוחותיה להחזר כספי בעבור הוצאותיהם הרפואיות, בטענה כי הינם מכוסים על ידי חוק בריאות ממלכתית, וזאת בניגוד לתקנות הספורט (ביטוח) התשנ"ה - 1994 ובניגוד לפוליסה הכפופה להן, וכי היא מעניקה לפוליסה מטעמה, בכל הקשור להוצאות רפואיות, פרשנות מגמתית, לא הגיונית ו/או סבירה, מוטעית מיסודה ומקפחת.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. מנורה ביטוח טרם הגישה תגובתה לבקשה.	2.5 מיליון ש"ח.

ד. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	02/2014 08/04/2014 מחוזי - ת"א	חברי קופ"ח כללית ומכבי נ' קופות החולים, מנורה ביטוח, חברות ביטוח נוספות.	אי מימוש זכות ההשתתפות העומדת לקופות החולים, לכאורה, מכוח הדין כלפי חברות הביטוח לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות שירותי הבריאות הנוספים (השב"ן) ביחס למקרים בהם קיימת חפיפה בחבות בינן לבין חברות הביטוח במסגרת פוליסות ביטוח בריאות הנמכרות על ידן. עיקר החפיפה הנטענת הינה בתחום הניתוחים (בחירת מנתח ועלויות נלוות) ובתחום הייעוץ הרפואי. עוד נטען כי חברות הביטוח מתמרצות, לכאורה, את המבוטחים להפעיל את תוכניות השב"ן בקופות החולים באמצעות גמול כספי על מנת להימנע כביכול מלספוג את התממשות הסיכון של האירוע הביטוחי תוך גלגול הסיכון לכאורה לקופות החולים ובראשן הכללית. עילת התביעה: התעשרות שלא כדין. הסעד המבוקש: מימוש זכות ההשתתפות של קופות החולים כלפי חברות הביטוח על ידי חיוב כל אחת מחברות הביטוח לשלם להן לפחות מחצית מהתשלומים שנשאה בהן לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות השב"ן ברכיב הניתוחים ובחירת מנתח בישראל והן ברכיב הייעוץ הרפואי בשבע השנים שקדמו להגשת הבקשה, וזאת במקרים בהם למבוטחי הקופות קיים ביטוח בריאות מסחרי בגין רכיבים אלה.	מנורה ביטוח הגישה תגובתה לבקשה. המבקשים הגישו את תשובתם לתשובות המשיבות לבקשה לגילוי מסמכים. ביום 19 באפריל, 2015 הגישו המבקשים את תגובתם לתשובת החברה לבקשת האישור. ביום 14 במאי 2015 נערך דיון בטענתן המקדמית של קופות החולים וחברות הביטוח באשר לשאלת מעמדם של המבקשים בהגשת בקשת האישור ובית המשפט צפוי ליתן הכרעתו בסוגיה זו.	3.5 מיליארד ש"ח, ביחס לכללית. 1.7 מיליארד ש"ח, ביחס למכבי.
2.	11/2012 המוסד הישראלי לבוררות עסקית 11/2014 מחוזי - ת"א	סוכן נ' מנורה ביטוח.	שינוי שיטת עבודה ע"י הנתבעת בשנת 2005 במה שכונה לטענת התובע כ"מיזם משותף" לו ולמנורה ביטוח. לטענת התובע השינוי בשיטת העבודה היווה פגיעה משמעותית בבסיס ההסכמה להפעלת המיזם. שינוי שיטת העבודה גרמה, לכאורה, לקריסתו של המיזם וכתוצאה מכך נגרמו לטענת התובע, נזקים.	בחודש אוגוסט 2014, התקבל פסק הבורר אשר קיבל חלק מטענות הסוכן, ולאחר קיזוז חלק מתביעת מנורה ביטוח בגינה החלה בהליכי גבייה, קבע כי עליה לשלם לסוכן סך של כ- 7 מיליוני ש"ח בתוספת הוצאות משפט. בחודש נובמבר 2014, הגישה מנורה ביטוח בקשה לבית המשפט המחוזי בת"א, לביטול פסק הבורר. ההליך מצוי בשלב הסיכומים וממתין לקבלת פסק דין.	כ- 22 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד הקבוצה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי הקבוצה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות בהליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהן הסכם פשרה.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	
אלפי ש"ח		
		תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:
53,000	2	צוין סכום המתייחס לקבוצה
-	-	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
-	2	לא צוין סכום התביעה
		בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:
1,147,208	18	צוין סכום המתייחס לקבוצה
505,500	4	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
-	5	לא צוין סכום התביעה
5,207,000	2	תביעות מהותיות אחרות (*)

לתאריך הדיווח, סכום ההפרשה המצטבר של התביעות שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט לעיל, מסתכם בכ- 30 מיליוני ש"ח.

(* ראה סעיף ד' לעיל.

בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד הקבוצה וההליכים המשפטיים ואחרים, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין המבוטחים ו/או צדדים שלישיים לחוזי הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה. בתחומים אלו המדובר בפוליסות אשר נבחנות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. על כן בתחומים אלו בקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח, יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי לקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזי הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות המאופיינים כאמור באורך חיים ממושך וכפופים לשינויים רגולטוריים ואחרים, תכופים ומורכבים, לשינויים ותוספות לנוסח המוצרים ולשינויים רבים אחרים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי המבוטחים ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויים הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות למרכיב החיסכון. מורכבות ושינויים אילו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ושיעורן, לרכיבי המוצר השונים, לאופן שיוך הכספים למבוטחים ו/או למרכיבים השונים של המוצרים, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם. מורכבות זו מועצמת לאור ריבוי הגורמים המעורבים בניהול המוצרים ותפעולם ולעתים תוך מתן הנחיות סותרות מצדם או מטעמם.

הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור, ניטור וטיפול בסוגיות העולות עקב המורכבות האמורות, לרבות אגב פניות ציבור, מעסיקים ויועצים פנסיוניים, ישירות או באמצעות המפקח, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי מוצרים ו/או לקוחות. כמו-כן, ובהמשך להוראת החוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים שפרסם המפקח בחודש נובמבר 2012 (מס' 2012-9-16) ואשר עניינו חובת גוף מוסדי לבצע פעולות טיוב שונות ביחס לנתונים וזכויות הלקוחות, הגופים המוסדיים בקבוצה פועלים לביצוע הליך יסודי של בדיקה וטיוב של הנתונים במערכות התפעוליות והמיכונות בתחום החיסכון ארוך הטווח להשגת יעדי החוזר. בשלב זה, הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקף ועלות הליכי הטיפול והטיוב האמורים ואת ההשלכות האפשריות שלהן, לרבות בגין מוצרים שנמכרו בעבר. כמו-כן, לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוני של תובענות ייצוגיות.

באור 7: - אירוע מהותי בתקופת הדוח

מנורה ביטוח מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה ואת נאותות העתודות בביטוח חיים ובריאות בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמית אי נזילות. כתוצאה מהירידה בריבית חסרת הסיכון בתקופת הדוח, מנורה ביטוח הפרישה לעתודות לתשלום קצבה (לגמלאות בתשלום ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם), סך של כ- 112 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 70 מיליוני ש"ח לאחר מס), לעומת כ- 13 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 8 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת סך של כ- 29 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 18 מיליוני ש"ח לאחר מס) בשנת 2014 כולה.

בהמשך לאמור, ובמסגרת בחינת נאותות העתודה, הגדילה מנורה ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח בריאות בענף ביטוח סיעודי בסך של כ- 73 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 45 מיליוני ש"ח לאחר מס). בתקופה המקבילה אשתקד לא היה צורך להגדיל ההפרשה האמורה בביטוח בריאות.

באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדיווח

א. בחודש אפריל 2015, התקיימה פגישה בין הנהלת מנורה ביטוח, לבין חברי הוועד של ההתאגדות העצמאית של עובדי מנורה ביטוח ("הנציגות"), בה הוצג תקנון ההתאגדות ורשימה עדכנית של למעלה משליש מעובדי מנורה ביטוח שהצטרפו להתאגדות כארגון יציג כמשמעו בחוק הסכמים קיבוציים, התש"ז 1957. יצוין, כי הנהלת מנורה ביטוח מנהלת משא ומתן עם הנציגות, כמתחייב על פי דין ובכפוף לו. בהמשך לאמור, ביום 18 במאי, 2015, הגישה הסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסתדרות") נגד מנורה ביטוח ונגד הנציגות, בקשה דחופה לביה"ד האזורי לעבודה בת"א, על מנת למנוע את המשך הפגיעה (הנטענת על ידה) בזכות ההתארגנות של עובדי מנורה ביטוח ואת הפגיעה במהלכי ההתארגנות של העובדים במסגרת ההסתדרות, ושלא באמצעות הנציגות.

ב. ביום 28 במאי, 2015, פרסמה מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ (להלן - מנורה גיוס הון), חברה נכדה של החברה, תשקיף מדף לו צורף הדוח התקופתי של מנורה ביטוח לשנת 2014. למיטב ידיעת החברה, למועד התשקיף, פעילותה היחידה של מנורה גיוס הון, הינה גיוס מקורות מימון בישראל עבור מנורה ביטוח, שהינה מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, באמצעות הנפקות של כתבי התחייבות נדחים, סחירים ולא סחירים, כאשר כל תמורתם תופקד במנורה ביטוח, שערבה לפירעונם. אם וככל שיוגיסו כתבי התחייבות כאמור, לרבות כתבי אופציה לכתבי התחייבות (להלן: "כתבי התחייבות") מכוח תשקיף המדף, כל תמורת כתבי ההתחייבות שיונפקו על ידי מנורה גיוס הון יופקדו כאמור בידי מנורה ביטוח לשימושה של מנורה ביטוח ועל אחריותה. זאת, בהתאם להוראות ההסכם בין מנורה גיוס הון לבין מנורה ביטוח ובכפוף לתנאים שנקבעו באישור הממונה שניתנו למנורה ביטוח.

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות

א. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2015				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
3,809,557	-	3,766,305	43,252	ב	נכסי חוב סחירים
5,953,173	5,953,173	-	-	ג	נכסי חוב שאינם סחירים
237,517	-	221,646	15,871	ד	מניות
1,198,789	-	971,497	227,292	ה	אחרות
<u>11,199,036</u>	<u>5,953,173</u>	<u>4,959,448</u>	<u>286,415</u>		סה"כ
ליום 31 במרס, 2014				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
3,963,716	-	3,868,816	94,900	ב	נכסי חוב סחירים
5,746,073	5,746,073	-	-	ג	נכסי חוב שאינם סחירים
233,103	-	216,343	16,760	ד	מניות
824,174	-	743,219	80,955	ה	אחרות
<u>10,767,066</u>	<u>5,746,073</u>	<u>4,828,378</u>	<u>192,615</u>		סה"כ
ליום 31 בדצמבר, 2014				פירוט בסעיף	
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד		
	מבוקר				
	אלפי ש"ח				
3,956,440	-	3,912,883	43,557	ב	נכסי חוב סחירים
5,932,652	5,932,652	-	-	ג	נכסי חוב שאינם סחירים
226,036	-	210,706	15,330	ד	מניות
1,127,711	-	939,509	188,202	ה	אחרות
<u>11,242,839</u>	<u>5,932,652</u>	<u>5,063,098</u>	<u>247,089</u>		סה"כ

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ב. נכסי חוב סחירים

ליום 31 במרס, 2015		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,169,022	2,335,351	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,402,372	1,473,642	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
350	564	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,571,744</u>	<u>3,809,557</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>28,383</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2014		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,205,678	2,371,261	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,477,421	1,591,221	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
1,555	1,234	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,684,654</u>	<u>3,963,716</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>29,140</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2014		
עלות	הערך בספרים	
מופחתת	מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,331,110	2,456,228	אגרות חוב ממשלתיות
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>
1,465,461	1,499,623	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
704	589	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה
<u>3,797,275</u>	<u>3,956,440</u>	סך הכל נכסי חוב סחירים
	<u>33,724</u>	ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 במרס, 2015	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,362,560	2,539,814
-----------	-----------

3,899,995	3,413,359
-----------	-----------

7,262,555	5,953,173
-----------	-----------

93,298	
--------	--

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 במרס, 2014	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,118,118	2,477,870
-----------	-----------

3,707,810	3,268,203
-----------	-----------

6,825,928	5,746,073
-----------	-----------

104,590	
---------	--

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2014	
שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,209,949	2,503,254
-----------	-----------

3,781,533	3,429,398
-----------	-----------

6,991,482	5,932,652
-----------	-----------

94,205	
--------	--

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ד. מניות

ליום 31 במרס, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
230,189	193,380	מניות סחירות
7,328	7,584	מניות שאינן סחירות
237,517	200,964	סך הכל מניות
30,759		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2014		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
219,965	183,880	מניות סחירות
13,138	10,119	מניות שאינן סחירות
233,103	193,999	סך הכל מניות
29,327		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2014		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
219,584	194,071	מניות סחירות
6,452	7,242	מניות שאינן סחירות
226,036	201,313	סך הכל מניות
30,283		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות של חברות ביטוח מאוחדות (המשך)

ה. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
841,912	764,503	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
356,877	309,542	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,198,789	1,074,045	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
31,224		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס, 2014		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
623,280	573,584	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
200,894	163,583	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
824,174	737,167	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
23,675		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2014		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
812,181	759,897	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
315,530	279,338	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
1,127,711	1,039,235	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
31,079		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות המסווגות לאחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

פרק ד':
הצגת נתונים כספיים
מתוך הדוחות
הכספיים המיוחדים
לחברה

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
המיוחסים לחברה

ליום 31 במרס, 2015

בלתי מבוקרים

תקנה 38'ד

מנורה מבטחים החזקות בע"מ

נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים המיוחסים לחברה ליום 31 במרס, 2015

בלתי מבוקרים

תקנה 'ד38

תוכן העניינים

דף

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 'ד38 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970
3	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי
4	נתונים כספיים מתוך דוחות רווח או הפסד המאוחדים
5	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל
6-7	נתונים כספיים מתוך הדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים
8	מידע נוסף

**לכבוד
בעלי המניות של מנורה מבטחים החזקות בע"מ**

**הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
לסקירת המידע הכספי הביניים הנפרד לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך
(דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970 של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 במרס, 2015 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי נפרד ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם האנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
31 במאי, 2015

ליום	ליום 31 במרס		
	2014	2015	
31 בדצמבר	בלתי מבוקר		
2014	אלפי ש"ח		
			נכסים שוטפים
15,819	17,412	19,197	מזומנים ושווי מזומנים
245,712	354,840	257,455	השקעות פיננסיות
-	335	-	מסים שוטפים לקבל
1,436	1,345	1,428	חייבים ויתרות חובה
10,496	10,978	14,683	יתרות שוטפות עם חברות מוחזקות
273,463	384,910	292,763	סה"כ נכסים שוטפים
			נכסים לא שוטפים
18,037	19,904	16,693	הלוואות וחייבים
2,759,537	(* 2,767,391)	2,844,088	השקעות בחברות מוחזקות
716,737	703,958	703,453	הלוואות לחברות מוחזקות
8,742	7,715	8,994	נכסים בשל הטבות לעובדים
1,208	1,378	1,176	רכוש קבוע
72,881	(* 43,981)	72,881	נדל"ן להשקעה
3,577,142	3,544,327	3,647,285	סה"כ נכסים לא שוטפים
3,850,605	3,929,237	3,940,048	
			התחייבויות שוטפות
86,188	85,682	84,812	חלויות שוטפות של אגרות חוב
1,397	-	771	מסים שוטפים לשלם
-	519	111	חוזים עתידיים
23,017	31,575	28,379	זכאים ויתרות זכות
110,602	117,776	114,073	סה"כ התחייבויות שוטפות
			התחייבויות לא שוטפות
616,660	699,020	606,753	אגרות חוב
11,948	11,930	12,577	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
36,230	10,700	37,232	עודף הפסדים על השקעות בחברות מוחזקות
9,206	(* 5,708)	11,782	מסים נדחים
674,044	727,358	668,344	סה"כ התחייבויות לא שוטפות
			הון המיוחס לבעלי מניות החברה
99,429	99,429	99,429	הון מניות
332,985	332,985	332,985	פרמיה על מניות
249,239	272,019	312,280	קרנות הון
2,384,306	2,379,670	2,412,937	יתרת עודפים
3,065,959	3,084,103	3,157,631	סה"כ הון
3,850,605	3,929,237	3,940,048	

(* סווג מחדש, ראה סעיף 2 במידע הנוסף).

31 במאי, 2015

תאריך אישור הדוחות הכספיים

שי קומפל
מנהל כספים

ארי קלמן
מנהל כללי

ערן גריפל
יו"ר הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	
2014	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

193,418	107,591	26,846
3,272	7,452	20,032
29,117	4,450	(11,707)
28,900	-	-
1,054	238	280
7,682	704	2,819
263,443	120,435	38,270

31,259	2,797	(4,098)
11,985	2,242	3,068
43,244	5,039	(1,030)
220,199	115,396	39,300
8,627	2,700	3,927
211,572	112,696	35,373

הכנסות

רווח מחברות מוחזקות
הכנסות מהשקעות ומימון
הכנסות מימון בגין הלוואות לחברות מוחזקות (שחיקת הלוואות לחברות מוחזקות)
עליית ערך נדל"ן להשקעה
הכנסות מהשכרת נכסים
הכנסות מדמי ניהול מחברות מוחזקות
סך-הכל הכנסות

הוצאות

הוצאות מימון (שחיקת התחייבויות פיננסיות)
הוצאות הנהלה וכלליות
סך-הכל הוצאות
רווח לפני מסים על ההכנסה
מסים על ההכנסה
רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	
211,572	112,696	35,373
23,748	46,528	63,041
424	-	(423)
112	-	(112)
312	-	(311)
5,454	6	(6,431)
5,766	6	(6,742)
29,514	46,534	56,299
241,086	159,230	91,672

רווח נקי המיוחס לחברה
רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או
יועבר לרווח והפסד

רווח כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו

רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד

רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

מסים על ההכנסה (הטבת מס)

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לחברות המוחזקות, נטו

רווח כולל אחר, נטו

סה"כ רווח כולל המיוחס לחברה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

211,572	112,696	35,373
27,609	(4,812)	(24,307)
240	59	59
(545)	-	25
(28,900)	-	-
(193,418)	(107,591)	(26,846)
8,627	2,700	3,927
(186,387)	(109,644)	(47,142)
(521)	64	(46)
850	942	8
295	(1,726)	(1,848)
624	(720)	(1,886)
(34,244)	-	-
9,917	2,058	2,344
(1,132)	(67)	(2,282)
1,784	1,786	455
100,161	86	43
76,486	3,863	560
102,295	6,195	(13,095)
(16,704)	(3,371)	10,894
85,591	2,824	(2,201)

רווח נקי

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

התאמות לסעיפי רווח והפסד:

הפסדים (רווחים) מהשקעות ומימון, נטו פחת

עלות תשלום מבוסס מניות

עליית ערך נדל"ן להשקעה

רווחים מחברות מוחזקות

מסים על ההכנסה

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים

ירידה בחייבים ויתרות חובה

עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

דיבידנד שהתקבל

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו לפעילות) שוטפת

המיוחסים לחברה כחברה אם

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו לפעילות) שוטפת בגין עסקאות

עם חברות מוחזקות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שימשו לפעילות) שוטפת

לשנה	ל- 3 חודשים שהסתיימו	
שהסתיימה	ביום 31 בדצמבר	
ביום	2014	2015
31 בדצמבר	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

(11)	-	(27)	רכישת רכוש קבוע
10,889	(85,887)	6,369	תמורה ממימוש (רכישת) ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן
3,618	2,097	1,753	דרך רווח והפסד, נטו
			פרעון הלוואות לזמן ארוך
14,496	(83,790)	8,095	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה המיוחסים לחברה כחברה אם
25,504	22,315	(1,946)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה (ששימשו לפעילות) בגין עסקאות עם חברות מוחזקות
40,000	(61,475)	6,149	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
			<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
(86,104)	-	-	פרעון אגרות חוב
(100,000)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה
(186,104)	-	-	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
283	14	(570)	<u>הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים</u>
(60,230)	(58,637)	3,378	<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
76,049	76,049	15,819	<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
15,819	17,412	19,197	<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>

1. עיקרי המדיניות החשבונאית

מידע כספי נפרד זה ערוך במתכונת מתומצתת בהתאם להוראות תקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים ומיידים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970. יש לעיין במידע כספי נפרד זה בהקשר למידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם.

המדיניות החשבונאית שיושמה בעריכת מידע כספי נפרד זה עקבית לזו שיושמה בעריכת המידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר, 2014.

2. סיווג מחדש של מספרי השוואה

בתקופת הדוח, סיווג החברה מחדש את ההשקעה בנדל"ן של חברה מאוחדת, מסעיף נדל"ן להשקעה לסעיף השקעות בחברות מוחזקות. השפעת הסיווג האמור על הנתונים הכספיים מתוך הדוחות המאוחדים על המצב הכספי ליום 31 במרס, 2014, הינה גידול בסך של 63,447 אלפי ש"ח בסעיף השקעות בחברות מוחזקות, קיטון בסעיף נדל"ן להשקעה בסך של 86,000 אלפי ש"ח וקיטון בסעיף התחייבויות בגין מסים נדחים בסך של 22,553 אלפי ש"ח. לסיווג האמור לא היתה השפעה על הנתונים הכספיים מתוך דוחות רווח או הפסד המאוחדים לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס, 2014.

3. אירוע לאחר תאריך הדיווח

לאחר תאריך הדיווח, ביום 19 במאי, 2015, הכריז דירקטוריון מבטחים פנסיה וגמל על חלוקת דיבידנד לחברה בסך של 30 מיליוני ש"ח. הדיבידנד ישולם ביום 30 ביוני, 2015.

פרק ה': **נספחים**

ריכוז תוצאות
"הערך הגלום" (Embedded Value)
של

עסקי ביטוח החיים והבריאות של מנורה
מבטחים ביטוח בע"מ ועסקי ניהול קרנות
הפנסיה של מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

ליום 31.12.2014

על מנת לשקף בצורה נאותה יותר את הערך הגלום בקבוצה, מאחר והחברה מחזיקה ישירות במנורה מבטחים ביטוח ומנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, מצורף בזאת תוצאות הערך הגלום המאוחד של שתי הפעילויות האמורות לדוח אחד (להלן: "הערך הגלום המאוחד").

יצוין, כי לעניין דוח זה, ההון העצמי המאוחד הינו ההון העצמי של החברה בהתאמות הנדרשות על פי כללי הערך הגלום.

פירוט לענין התנועה בערך הגלום של כל פעילות בנפרד

לעניין דרכי החישוב, ההנחות, ההערות, ההבהרות והסייגים שעל בסיסם נערך התחשיב, ראה פירוטים בדוחות הערך הגלום של מנורה מבטחים ביטוח ומנורה מבטחים פנסיה וגמל המצורפים כנספחים.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד

קביעת הערך הגלום וערך העסקים החדשים (כהגדרת מונח זה להלן) התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח הערך הגלום המאוחד, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

הערך הגלום המאוחד איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של החברות המאוחדות שלה, מנורה מבטחים ביטוח ומנורה מבטחים פנסיה וגמל.

יודגש, כי כאמור לעיל שווי התיק בתוקף איננו כולל עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי), וכן אינו כולל תחומי פעילות אחרים של החברות בשליטתה של החברה, ואת היכולת ליצור עסקים בעתיד (מוניטין).

תוצאות הערך הגלום נכון ל-31/12/2014:

מיליוני ש"ח	EV בגין עסקי ובריאות	EV בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה	התאמות להון החברה	EV בגין עסקי ביטוח חיים ובריאות
הון עצמי מותאם (ראה סעיף להלן)	1,181	186	737	2,104
ערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי מס	2,931	6,501	-	9,432
בניכוי עלות הון נדרש	(63)	(48)	-	(111)
ערך גלום	4,049	6,639	737	11,425

ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2014:

מיליוני ש"ח	VNB בגין עסקי ובריאות	VNB בגין עסקי ניהול קרנות הפנסיה	סה"כ VNB עבור עסקי ביטוח חיים ובריאות וניהול קרנות פנסיה
ערך עסקים חדשים לפני עלות הון נדרש	163	274	437
עלות הון נדרש בגין עסקים חדשים	(6)	(4)	(10)
סה"כ ערך עסקים חדשים	157	270	427

התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים:

הון עצמי מותאם של החברה	התאמות להון החברה	במנורה מבטחים פנסיה וגמל	במנורה מבטחים ביטוח	מיליוני ש"ח
3,066	1,217	303	1,546	הון עצמי
181	-	-	181	שיערוך נכסים החופפים לעסקים הכלולים והמוצגים בדוחות הכספיים לפי עלות לשווי הוגן בניכוי מס
(1,008)	-	(178)	(830)	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC)
345	-	61	284	בתוספת מס בגין DAC
(480)	(480)	-	-	ערך הפרש מקורי של מנורה מבטחים פנסיה הכלול בדוחות החברה (תיקי לקוחות ומוניטין)
2,104	737	186	1,181	הון עצמי מותאם בגין העסקים הכלולים

 שי קומפל
 מנהל כספים

 ארי קלמן
 מנכ"ל

תל אביב, 31 במאי, 2015

דיווח
בדבר "הערך הגלום" (Embedded Value)
של
מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

ליום 31.12.2014

תוכן

3	1.	כללי	3
3	1.1	רקע והיקף הגילוי	3
4	1.2	הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד	4
4	1.3	פרקים עיקריים במסמך	4
4	1.4	הגדרות	4
6	1.5	הערות, הבהרות וסייגים	6
6	1.5.1	הערות, הבהרות וסייגים	6
6	1.5.2	השפעות אחרות	6
8	1.5.3	הטיפול בסיכונים	8
9	1.5.4	שיערוך נכסים לפי שווי הוגן	9
	1.5.5	הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה, מנורה מבטחים החזקות בע"מ.	9
10	2.	מתודולוגית חישוב הערך הגלום	10
10	2.1	כללי	10
10	2.2	טיפול בסיכונים	10
11	2.3	הנחות כלכליות	11
11	2.3.1	תשואה, ריבית הוון ואינפלציה	11
11	2.3.2	מיסוי	11
11	2.4	הנחות דמוגרפיות ותפעוליות	11
11	2.4.1	הנחות דמוגרפיות	11
12	2.4.2	הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות	12
12	2.5	שיטת החישוב	12
12	2.5.1	הון עצמי מותאם (ANW)	12
12	2.5.2	ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)	12
12	2.5.3	עלות הון נדרש (CoC)	12
12	2.5.4	ערך עסקים חדשים (VNB)	12
13	2.6	טיפול באופציות והבטחות פיננסיות	13
13	2.7	ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV	13
15	2.8	מבחני רגישות	15
16	2.9	סקירת דוח הערך הגלום	16
17	3.	תוצאות (במיליוני ₪)	17
17	3.1	הערך הגלום נכון ל- 31/12/2014	17
17	3.2	ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2014	17
17	3.3	התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים	17
18	3.4	ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV	18
19	3.5	פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי של החברה לשנת 2014	19
20	3.6	ניתוח רגישות בגין עסקים כלולים בהתאם לדרישת החוזר	20

1. כללי

1.1 רקע והיקף הגילוי

על-פי חוזר המפקח על הביטוח, מיום 12 באוגוסט 2007 (חוזר ביטוח 1-11-2007) ("החוזר"), על חברות הביטוח לפרסם מידי שנה, יחד עם הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של השנה, מידע בדבר הערך הגלום ("Embedded Value" או "EV") בפוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וביטוח בריאות) לסוף השנה הקודמת. בהתאם לחוזר, מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ("החברה"), מפרסמת בזה, את הערך הגלום של עסקי הביטוח לטווח ארוך של החברה ליום 31 בדצמבר 2014, לרבות התנועה בערך הגלום לשנת 2014.

דיווח זה נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע המפקח על הביטוח, אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח, אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל (להלן: "הוועדה" ו-"דוח הוועדה"), למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 להלן, הכול כמפורט בסעיף כאמור.

אופן הגילוי בדוח זה הינו בהתאם לכללי הגילוי הכלליים בדוח הוועדה ולהוראות המפורטות בטיטת "פורמט הגילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתיאום עם הממונה. "פורמט הגילוי" טרם פורסם על ידי הממונה כתוספת לחוזר.

הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה מפורסמים באתר משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון (www.mof.gov.il).

לדוח זה מצורף דוח סקירה של סוקר חיצוני בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2014 וערך העסקים החדשים, המתנייחים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח לשנה שהסתיימה באותו מועד, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לשנת 2014.

1.2 הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד

קביעת הערך הגלום וערך העסקים החדשים (כהגדרת מונח זה להלן) התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ - "מידע צופה עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח הערך הגלום, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

1.3 פרקים עיקריים במסמך

רקע כללי והסבר של שיטת החישוב.
התייחסות להנחות ששימשו בבסיס החישוב.
תוצאות הערך הגלום וערך עסקים חדשים.
תוצאות ניתוחי רגישות של הערך הגלום.
ניתוח התנועה של הערך הגלום

1.4 הגדרות

ההגדרות להלן מהוות הסבר תמציתי למושגים עיקריים, המשמשים להבנת הדיווח להלן. תיאורים והסברים מלאים נמצאים בכללים והעקרונות שבדוח הוועדה.

	ערך נוכחי של דווחים עתידיים
היוון תזרים הרווחים הצפויים העתידיים, הנובעים מהתיק הקיים של העסקים הכלולים (ראה סעיף 2.5.2 להלן).	או "PVFP"
ההון העצמי של החברה, לאחר מספר התאמות כדי שיהיה עקבי עם שווי התיק בתוקף (ראה סעיף 2.5.1 להלן).	או "ANW"
עלות ההון הנדרש הינה ההשפעה, מבחינת בעלי המניות, על הערך הגלום בעקבות דרישת החזקת הון מינימלי (ראה סעיף 2.5.3 להלן).	"עלות ההון הנדרש"

<p>הערך הנוכחי של רווחים עתידיים בניכוי עלות ההון הנדרש.</p>	<p>"שווי תיק בתוקף" או "VIF"</p>
<p>הערך הגלום מורכב מצירוף שני הרכיבים הבאים: "שווי תיק בתוקף" (VIF); ו- "הון עצמי מותאם" (ANW). יובהר כי ההון העצמי המותאם הינו ההון העצמי המתייחס למכלול הפעילויות של החברה ולא בגין העסקים הכלולים ב-VIF בלבד. כמו כן יובהר כי שווי התיק בתוקף אינו כולל: עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי). תחומי פעילות אחרים של חברות בשליטתה של החברה כגון פעילות סוכנויות ביטוח. היכולת ליצור עסקים נוספים בעתיד (מוניטין).</p>	<p>"הערך הגלום" Embedded " Value או "EV"</p>
<p>ערך נוכחי של רווחי העסקים אשר נמכרו במהלך השנה מלפני תאריך הדיווח.</p>	<p>"ערך עסקים חדשים" Value of New " Business או "VNB"</p>
<p>העסקים הכלולים בחישוב שווי התיק בתוקף: פוליסות אישיות ארוכות טווח בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון ליום 31 בדצמבר 2014, כולל הגדלות עתידיות בפרמיה והפקדות חד-פעמיות הנובעות מגידול בשכר, בגין פוליסות אלו. פוליסות קבוצתיות בתיק ביטוח חיים ובריאות בתוקף נכון ליום 31 בדצמבר 2014. על פי הכללים והעקרונות שבדוח הוועדה הוערכו רווחיהן של פוליסות אלו רק עד למועד החידוש הבא של הפוליסות.</p>	<p>"עסקים כלולים"</p>

1.5 הערות, הבהרות וסייגים

1.5.1 הערות, הבהרות וסייגים

כאמור לעיל, הערך הגלום חושב בהתאם למתודולוגיה ולכללים ולעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו, הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלות חברות הביטוח, וללא מקדמי שמרנות. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום. סטיות מהפרמטרים וההנחות שהונחו בחיזוי הערך הגלום יכולות להשפיע באופן מהותי על התוצאה. פרמטרים אלו כוללים, בין היתר:

1. גורמים כלכליים (לדוגמא- ריבית היוון ותשואות).

2. גורמים דמוגרפיים (לדוגמא- שינויים בתמותה ותחלואה).

3. חקיקה והסדרים תחיקתיים בנושאים רלוונטיים.

4. מיסוי.

5. שינויים בסביבה העסקית.

תוצאות עתידיות, הסוטות מההערכות שבוצעו על בסיס "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" הן טבעיות וצפוי שיתרחשו אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים האמורים. על כן צפוי, כי התוצאות בפועל מדי שנה תהיינה שונות מאלו החזויות במודל הערך הגלום ולו רק בשל תנודות אקראיות רגילות.

1.5.2 השפעות אחרות

א. ענף הבריאות

בחודש יוני 2014, פורסמו המלצות הוועדה המייעצת לחיזוק מערכת הבריאות הציבורית (להלן: "ועדת גרמן").

חלק מהמלצות הועדה נגעו לביטוחי בריאות. מאחר שהממשלה הוחלפה לא ברור מה יהיה עתיד המלצות אלה.

בהמשך לאמור לעיל המפקחת על הביטוח פרסמה בשנת 2014 מספר טיוטות חוזרים בנושא ביטוח בריאות, ובחודש אפריל 2015 פרסמה חוזר שעניינו "עריכת תכנית לביטוח בריאות פרט". בחוזר נקבעו הוראות בדבר תנאי הביטוח בפוליסת בריאות פרט, תקופת הביטוח ואופן חידוש הביטוח. בין היתר, נקבע כי תקופת הביטוח של פוליסות אלו תחודש אחת לשנתיים לכלל המבוטחים ללא בחינה מחודשת של המצב הרפואי וללא תקופת אכשרה נוספת. עוד נקבע כי על המבטח לפנות לכלל המבוטחים הקיימים אצלו ערב מועד התחילה

ולהציע להם לעבור לפוליסה העדכנית שתואמת את הוראות החוזר. חוזר זה חל על ביטוחי בריאות בענף מחלות ואשפוז, למעט ביטוח אובדן כושר עבודה, ביטוח סיעודי, ביטוח שיניים, ביטוח נסיעות לחו"ל, ביטוח רפואי לעובדים זרים. מועד התחילה לגבי תכניות ביטוח בריאות שאינן ביטוח ניתוחים יהא ביום 1 בדצמבר 2015 ולגבי תכניות לביטוח ניתוחים ביום 1 בפברואר 2016.

נכון למועד זה, אין בידי החברה יכולת להעריך את השפעת ההסדרה האמורה, ולפיכך חישוב הערך הגלום איננו כולל השפעה זו.

ג. עמלה על דמי הניהול

בחדש ינואר 2015, פרסמה הממונה נייר עמדה לגופים מוסדיים שעניינו "תשלום גוף מוסדי לבעל רישיון". מנייר העמדה עולה כי לדעת הממונה תשלום דמי עמילות שנגזרים מדמי הניהול שמשלם עמית או מבוטח הינו פסול ואינו עולה בקנה אחד, לפי העמדה, עם חובת הנאמנות המוטלת על הגופים המוסדיים ועל בעלי הרישיונות. בהמשך לעמדת הממונה הנ"ל, בחדש מרס 2015 פורסמה הבהרה לעמדת הממונה בה חזרה על עיקרי נייר העמדה תוך שהיא מבהירה, בין היתר, שאין באמור כדי לשנות את העמדה לפיה חברה מנהלת רשאת לקבוע דמי ניהול דיפרנציאליים וזאת עד לגובה התקרה המרבית הקבועה בדין. בנוסף, ובהתחשב, בין השאר, בהיקפה של הפרקטיקה הקיימת והצורך בשינוי מערך החוזים הקיים (לפי עמדת הממונה), ציינה הממונה כי אין בכוונתה להפעיל את סמכויות האכיפה הנתונות לה בכל הקשור לפעולת הגופים המוסדיים וסוכני הביטוח הפנסיוני ביחס ללקוחות שצורפו לגופים המוסדיים לפני פרסום העמדה ואף בתקופה הסמוכה שלאחריה לפי מערך החוזים שהיה קיים במועד פרסומה.

נכון למועד זה, אין בידי החברה יכולת להעריך את השפעת ההסדרה האמורה, ולפיכך חישוב הערך הגלום איננו כולל השפעה זו.

ג. הרפורמה בדמי ניהול ובמקדמי קצבה מובטחים

בחדש נובמבר 2012 פורסם חוזר "מקדמי קצבה המגלמים הבטחת תוחלת חיים". על-פי החוזר נקבע, בין היתר, כי החל משנת 2013, חברת ביטוח לא תשווק תכנית ביטוח חיים משולבת בחיסכון הכוללת מקדמי קצבה מובטחים, למעט: 1. מי שמלאו לו לפחות 60 שנה במועד המכירה 2. מי שיש לו חוזה ביטוח חיים הכולל מקדמי קצבה מובטחים ומבקש לבטלו כליל ולנייד את הכספים לחוזה ביטוח חדש עם מקדמי קצבה מובטחים והכל בכפוף לכללים נוספים שנקבעו לעניין זה בחוזר שפורסם.

בחדש יוני 2012 פורסמו תקנות אשר קבעו דמי הניהול המרביים שייגבו במוצרי ביטוח חיים שיימכרו החל מיום 1 בינואר. תקנות אלו עלולות להעלות את שיעור ביטולי פוליסות עם דמי ניהול גבוהים יותר שמכרה החברה בעבר והחלפתן או נידון לפוליסות חדשות עם דמי ניהול נמוכים. להערכת החברה, הפסקת שיווק תכניות ביטוח חיים משולבות בחיסכון הכוללות מקדמי קצבה מובטחים (ראה את הסעיף הבא), עשויה למתן תופעה זו.

בשלב זה, לא ניתן להעריך את ההשפעה הכוללת, על ערך הגלום, של הרפורמות הנ"ל, יחד עם שינויים נוספים אפשריים אשר נועדו להגביר את התחרות, השקיפות והניידות בתחום החיסכון הפנסיוני.

1.5.3 הטיפול בסיכונים

להלן סייגים ביחס להערכת הערך הגלום המפורטת בדו"ח זה, הנובעים מהאופן שבו חישה החברה את הערך הגלום:

- הנחות בחישוב הערך הגלום - לא נלקחו בחשבון סיכונים קיצוניים אשר ההסתברות להתרחשותם נמוכה מאוד ואשר אין ביכולתה של החברה להעריך את הסתברויות התרחשותם ואת השפעתם על החברה, כגון סיכונים תפעוליים. כמו כן, ההנחות הדמוגרפיות שביסוד המודל גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות אשר לא כללו אירועים קיצוניים. אי לכך, ישנה אפשרות תיאורטית לתרחישים קיצוניים שהחברה לא לקחה בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודל, על-אף הניסיון לקבוע הנחות ריאליות אשר יתאימו לניסיון בפועל בטווח הארוך.
- ביסוד המודל קיימת הנחה כי לא קיימת התאמה (קורלציה) בין גורמי הסיכון השונים, אשר עלולה להשפיע על הערך הגלום באופן מהותי. בשל היעדר נתונים מספקים לבחינת הקורלציה האמורה, לא נבדקה הנחה זו ע"י החברה.
- על פי ההנחיות והכללים של הוועדה, ההנחות אמורות להיקבע, בין היתר, כך שתתקבל התוחלת של הערך הגלום לבעלי המניות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות הערך הגלום לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי.
- הערך הגלום מבוסס על התיאוריה לפיה משקיעים אינם זקוקים לפיצוי עבור סיכונים שאינם סיכוני שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון, ועל ההנחה כי ניתן לפזר את חוסר הוודאות כאמור. בפועל, יתכן ולא ניתן לפזר חלק מהסיכונים הדמוגרפיים והתפעוליים. בהעדר שוק נזיל ועמוק לפיו ניתן להעריך את "מחיר הסיכון" שהשוק נותן לסיכונים אלה, ובהיעדר מתדולוגיה מוסכמת לכימות מחיר השוק הרעיוני לסיכונים אלה, לא הקטנו את ערך הגלום בגין סיכונים אלה.
- יצוין כי הוועדה התקשרה עם יועצים אקטואריים מחו"ל על מנת לגבש מתודולוגיה ראויה ומעשית לפיה יותאם הערך הגלום באופן שישקף את עלות הסיכונים הבלתי מגודרים. צפוי כי התאמה זו תתבטא בהפחתת הערך הגלום הן ביחס לשווי תיק בתוקף (VIF) והן ביחס לשווי העסק החדש (VNB) כך שאלו ישקפו באופן הולם יותר את שווים בהתחשב בכל הסיכונים, כולל הסיכונים הלא מגודרים, וזאת בהתאם לפרקטיקה המקובלת בדיווחי הערך הגלום בעולם. התקיימו דינוים בישראל עם היועצים ואולם נכון למועד פרסום דוח זה טרם התקבלו מסקנות סופיות, ולפיכך הוועדה טרם גיבשה מתודולוגיה סדורה בעניין זה. לאור זאת לא בוצעה ההתאמה האמורה בדיווח זה.

- על מנת לשקף את הערכתם של הסיכונים שלא נלקחו בחשבון כאמור לעיל, קוראי הדוח יכולים להתאים את הערך הגלום המוצג, על-פי שיקול דעתם, באמצעות ניתוחי הרגישות בסעיף 3.6, בפרט באמצעות הרגישות לשיעור ההיוון. יש להדגיש כי, כאמור לעיל, אין בידי החברה להעריך כמותית, באופן אובייקטיבי ומדעי, את השפעת הסוגיות הנ"ל על הערך הגלום, ועל-כן, הרגישויות שהוצגו אינן מהוות הערכה שכזו, אלא הן מספקות כלי למשתמשי הדוח לצורך הערכת השפעת הסוגיות לפי שיקול דעתם.

1.5.4 שיערוך נכסים לפי שווי הוגן

בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, לא הותאם שווים החשבונאי של כל נכסי החברה לשווי ההוגן, אלא רק הנכסים החופפים לעסקים הכלולים בערך הגלום. יצוין כי אג"ח מיועדות בביטוח חיים הוערכו, מסיבות טכניות, בהתאם לעלותם המותאמת בספרים, תוך התחשבות בריבית שזכאיות איגרות החוב הללו, באופן שהביא לכך ששוויים ההוגן נכלל בערך הגלום.

1.5.5 הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה, מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

יודגש, כי כאמור לעיל שווי התיק בתוקף איננו כולל עסקי ביטוח כללי (אלמנטרי), וכן אינו כולל תחומי פעילות אחרים של החברות בשליטתה של החברה, ואת היכולת ליצור עסקים בעתיד (מוניטין).
כן יודגש, כי הערך הגלום אינו מתייחס למנורה מבטחים החזקות בע"מ, חברת האם של החברה, שלה פעילויות ועסקים נוספים.
כמו כן, הערך הגלום אינו מביא בחשבון סיכונים מסוימים כמפורט בסעיף 1.5.3 לעיל. מובן אפוא, כי לאור האמור לעיל, הערך הגלום איננו מיצג, את שווי השוק או את השווי הכלכלי הכולל של החברה, ואת שווי השוק או את השווי הכלכלי של מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

2. מתודולוגית חישוב הערך הגלום

2.1 כללי

עקרונות חישוב הערך הגלום נעשו בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 לעיל, הכל כמפורט בסעיף האמור. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו - ללא מקדמי שמרנות. המודל אינו כולל שווי של מכירות עתידיות, אך מבחינת רמת ההוצאות וכדומה, החישוב מניח המשך פעילות עסקית. הערך הגלום לוקח בחשבון השפעות של שינויים רגולטוריים אשר פורסמו עד סוף שנת הדיווח.

2.2 טיפול בסיכונים

סיכונים פיננסיים (סיכוני שוק) - סיכוני השוק נלקחו בחשבון לפי עלותם הגלומה במחירי שוק, על ידי שימוש בטכניקה מימונית הנקראת Certainty Equivalent Approach. בטכניקה זו מקטינים את התשואות הצפויות לרמה של שיעורי ריבית חסרת סיכון. יצוין כי התזרים הצפוי מאג"ח מיועדות חושב על בסיס תשואות אג"ח אלו, ותזרים מזומנים בגיבן הוון אף הוא לפי שיעור ריבית חסרת סיכון. לאחר התאמה זו, מהוונים את תזרימי המזומנים החזויים לפי ריבית חסרת סיכון, ללא צורך להוסיף פרמיית סיכון לשיעור ההיוון.

במסגרת התייעצות שמבוצעת בין הוועדה לבין היועצים מחו"ל, כאמור לעיל, הועדה יחד עם היועצים החלו לגבש מתודולוגיה אשר תיתן ביטוי לעובדה כי בפועל ניתן להניח תשואות עודפות על ריבית חסרת סיכון, לאור העובדה שניתן להשקיע בנכסים לא סחירים כנגד התחייבויות ביטוחיות שהן לא נזילות ולפיכך ניתן להניח תוספת לשיעור ריבית חסרת הסיכון אשר מתאים לנכסים סחירים ("פרמיית אי נזילות") כמקובל בפרקטיקה של דיווחי EV בעולם. נכון למועד פרסום דוח זה הועדה טרם גיבשה המלצות מפורטות וסופיות ולכן לא ניתן ביטוי ל"פרמיית אי הנזילות" במסגרת דו"ח זה.

סיכונים שאינם סיכוני שוק – חישוב הערך הגלום מתבסס על התיאוריה הפיננסית אשר על פיה, משקיעים אינם זקוקים לפיצוי נוסף בריבית ההיוון עבור סיכונים שאינם סיכוני שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון. לכן, בהינתן הנחה זו, חושב הערך הגלום על-בסיס הנחות דמוגרפיות ותפעוליות שהן "הנחות הצפויות באופן מיטבי" ועל-ידי היוון של תזרימי המזומנים בשיעור ריבית חסרת סיכון, ללא הוספת מרווחים להנחות או לשיעור ריבית ההיוון. הוועדה בוחנת דרכים לכמת את הסיכונים שאינם ברי פיזור אולם טרם גיבשה המלצות מפורטות וסופיות בנושא.

2.3 הנחות כלכליות

2.3.1 תשואה, ריבית הוון ואינפלציה

התשואה העתידית וריבית ההיוון נקבעו על-פי עקום התשואות של ריבית חסרת סיכון צמודת מדד. שיעורי הריבית חסרת הסיכון (spot) נכון לסוף 2014 הינן:

לסוף שנה שיעור ריבית	לסוף שנה שיעור ריבית	לסוף שנה שיעור ריבית	לסוף שנה שיעור ריבית		
1.47%	2035	0.89%	2025	1.42%	2015
1.50%	2036	0.99%	2026	-0.12%	2016
1.53%	2037	1.07%	2027	0.04%	2017
1.56%	2038	1.14%	2028	0.09%	2018
1.59%	2039	1.20%	2029	0.18%	2019
1.62%	2040	1.26%	2030	0.29%	2020
1.64%	2041	1.31%	2031	0.40%	2021
1.67%	2042	1.35%	2032	0.53%	2022
1.69%	2043	1.39%	2033	0.65%	2023
1.71%	2044	1.43%	2034	0.78%	2024

יצוין, כי אין צורך בהנחה מפורשת של אינפלציה עתידית כיוון שכל הסכומים במודל צמודים. כאשר פרמטר מסוים צפוי להשתנות שלא בהתאם לאינפלציה העתידית, נלקחה הנחה מפורשת של החריגה הצפויה מהאינפלציה העתידית.

2.3.2 מיסוי

מס סטטוטורי החל על מוסד כספי:

שיעור המס על מוסדות

פיננסיים

שנה

2014 ואילך 37.71%

2.4 הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

כל ההנחות להן השפעה מהותית על הערך הגלום נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי כל גורם דמוגרפי ותפעולי, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה (ראה גם סעיף 1.5).

2.4.1 הנחות דמוגרפיות

ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המבוססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של

מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו.

2.4.2 הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות

הוצאות הנהלה וכלליות חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחיר פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות לעסקים הכלולים, לרבות: הקצאת ההוצאות לתחומים השונים (ביטוח חיים וביטוח בריאות) והעמסת ההוצאות על פעילויות שונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות וכו'). החברה הניחה שההוצאות יעלו בעתיד בשיעור מדד המחירים לצרכן.

2.5 שיטת החישוב

2.5.1 הון עצמי מותאם (ANW)

סכום ההון העצמי נלקח מתוך הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2014. סכום זה הוקטן בסכום הוצאות הרכישה הנדחות לפי היתרה במאזן, בניכוי העתודה למס נדחה שבגינה ובניכוי הטבת המס הצפויה בגין חלק הוצאות הרכישה הנדחות המוכרות למס הכנסה. כמו כן, נוסף שיערוך לשווי הוגן של הנכסים המוחזקים במסגרת העסקים הכלולים בחישוב הערך הגלום.

2.5.2 ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)

הערך הנוכחי של רווחים עתידיים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות ונתונים אחרים המצויים בידי החברה. מודל זה מאפשר ביצוע של תחזית תזרימי מזומנים עתידיים והיוונים.

2.5.3 עלות הון נדרש (CoC)

בוצעה תחזית של ההון הנדרש על פי הדרישות הקיימות ובהתאם להתפתחות העתידית הצפויה של העסקים הכלולים. עלות ההון הינה היוון המס על רווחי השקעה על ההון הנדרש בגין העסקים הכלולים.

2.5.4 ערך עסקים חדשים (VNB)

ערך העסקים החדשים מחושב כערך נוכחי של רווחים מעת המכירה עד תום תקופת הפוליסה. הערך נוכחי של הרווחים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני הפוליסות ונתונים אחרים כדי לשקף את תרומת התפוקה של השנה לערך הגלום. חישוב ה VNB נערך בגין האוכלוסיות הבאות:

- כל הפוליסות שהופקו בשנת 2014.
- כיסויים חדשים שהופקו במהלך 2014 כתוספת לפוליסות שהופקו לפני 2014.
- פוליסות קבוצתיות שחודשו במהלך 2014.

יובהר כי הערך הנוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP) כולל את ערך הרווחים, מסוף שנת 2014 ואילך בגין עסקים חדשים כאמור.

2.6 טיפול באופציות והבטחות פיננסיות

לא קיימות בעסקים הכלולים אופציות והבטחות פיננסיות מהותיות לטובת המבוטחים.

2.7 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

הטבלה בסעיף 3.4 להלן מציגה את השינוי בערך גלום, מחולק למרכיבי ההון המותאם והשווי תיק (בניכוי עלות ההון), כולל העברות בין שני מרכיבים אלו. כל הסכומים מוצגים לאחר מס. השינוי מפורט לגורמי ההשפעה השונים שלו, כדלקמן:

1. **התאמות לערך גלום ליום 31.12.2013** - בסעיף זה נכללו תיקונים ביחס לנתוני הפתיחה, כולל שינויים במתודולוגית החישוב. בשנת הדו"ח בוצעו תיקונים טכניים למודל אשר הגדילו את הערך הגלום בסך של 13 מיליוני ש"ח.

2. **שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות** - מדי שנה החברה מעדכנת את ההנחות לפיהן מעריכים את ערך הגלום. העדכונים בוצעו בהתאם לנתונים חדשים לגבי הניסיון בפועל ולשינויים בציפיות הנהלת החברה. בביטוח חיים ובריאות השינויים העיקריים החיוביים היו בעדכון הנחות שיעורי התחלואה, וההוצאות והשינויים העיקריים השליליים היו בעדכון שיעורי ביטולים ומימוש קצבה. השינויים הסתכמו בגידול של הערך הגלום בסך של 54 מיליוני ש"ח.

3. **רווח צפוי על ערך הגלום – הערך הגלום צפוי להניב רווחים אף אם החברה לא הייתה מוכרת עסקים חדשים ולא הייתה פועלת בתחומים נוספים שאינם כלולים ב-EV.** רווחים אלה נובעים מ-3 מקורות:

א. **תשואה צפויה על שווי התיק בתוקף בסוף התקופה הקודמת** – הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.

ב. **תשואה צפויה על ההון העצמי המותאם** – ההכנסות מהשקעות הצפויות מהנכסים העומדים כנגד ההון המותאם. הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפוי בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.

ג. **רווח כולל הצפוי לעבור משווי התיק בתוקף להון העצמי המתואם במהלך שנת 2014** - במהלך שנת 2014 ירד הרווח החזוי לשנת 2014 משווי התיק, והתווסף להון המותאם, כך שבסך הכל מקור זה לא משפיע על סך ערך הגלום בכללותו, אלא מביא להעברה ממרכיב שווי התיק בתוקף למרכיב ההון המותאם. בהתאם לשיטת קביעת ההון העצמי המותאם, רווח זה אינו כולל השפעת הפחתת ה-DAC.

4. **השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגראפיות במהלך 2014** – מטבע הדברים, הניסיון בפועל לגבי שיעורי התביעות, הביטולים, ההוצאות וכדומה היו שונים במהלך התקופה מאלו שהונחו לצורך חישוב ערך הגלום. סטיות אלו משפיעות גם על הרווחים הצפויים לאחר השנה וגם על הרווחים של השנה עצמה, וההשפעות מוצגות בסעיף זה בנפרד על השווי תיק בתוקף ועל ההון המותאם בהתאמה. בנוסף, סעיף זה כולל את ההשפעה ממספר גורמים שכל אחד מהם לא מהותי להערכת החברה, הכוללים, בין היתר, שינויים לפוליסות ביטוח קיימות, תנאי ביטוח משנה או הסכמי עמלות עם סוכנים.

5. **רווח מעסקים חדשים** – הערך הגלום אינו כולל את הערך הצפוי להתווסף מעסקים חדשים שימכרו בעתיד. על כן, סעיף זה מציג את התוספת לערך הגלום לסוף התקופה הקודמת, עקב מכירת פוליסות ביטוח חדשות במהלך השנה. התוספת מחולקת להשפעה בפועל מהעסקים החדשים על הרווחים בתקופה עצמה (מוצגת תחת ההון המותאם) ולרווחים הצפויים מהעסקים החדשים בעתיד (ומוצג תחת השווי תיק בתוקף).

6. **הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV** – כאן מוצגת ההשפעה, על הרווחים בפועל בשנה, של ההוצאות החריגות שלא נכללו בערך גלום, אלא יוחסו למכירות עתידיות. בשנת 2014 לא היו הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 6 "רווח תפעולי על בסיס ערך גלום". סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע בפעילות השוטפת של החברה, למעט ההשפעה מעסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי) ולפני ההשפעה של אינפלציה וגורמים כלכליים לא צפויים, כגון שינויים שלא היו צפויים בשיעורי הריבית בשוק, בשוק ההון ובאינפלציה.

7. **רווח מפריטים מיוחדים** - לא היה רווח מפריטים מיוחדים בשנת 2014.

8. **השפעת אינפלציה במהלך 2014** – סעיף זה כולל את השפעת תשואה רעיונית על הון החברה המתואם ועל כל תזרימי ה-VIF, בשיעור האינפלציה בשנת 2014 (-0.1%). בסעיפים הבאים מוצגת ההשפעה של התשואות הריאליות מעל המדד.

9. רווח מסטיית מההנחות הכלכליות במהלך 2014 ומשינויים להנחות כלכליות – סעיף זה כולל שלושה מרכיבים:

א. ההשפעה על שווי התיק כתוצאה משינויים בהנחות הכלכליות אשר מבוססות על הריביות בשוק בסוף השנה הקודמת לעומת ההנחות הכלכליות אשר מבוססות על ריביות השוק בסוף שנת 2014. הנחות אלו כוללות את ריבית ההיוון ואת התשואות הצפויות.

ב. ההשפעה מהסטיית של הפרמטרים הכלכליים בפועל במהלך השנה לעומת התשואה שהיתה צפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל הריבית חסרת הסיכון שהיו צפויים להתקבל. ההשפעה הינה בשני מרכיבי ה-EV:

- בהון המותאם - עקב ההשפעה על הרווח בעיקר מתשואות שונות מהצפוי על נכסי החברה העומדים כנגד ההון וכנגד עתודות הביטוח בגין העסקים הכלולים.

- בשווי התיק – עקב ההשפעה על הרווחים העתידיים כתוצאה מההשפעה על יתרות החסכון מהפער בין התשואות שהושגו בפועל מעל אלה שנצפו לפני שנה.

ג. שינוי בשיעור המס - לא היה שינוי בשיעור המס בשנת 2014.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 9 "רווח על בסיס ערך גלום" בגין עסקים כלולים. סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע מפעילות שוטפת של החברה, כולל ההשפעות מגורמים כלכליים וכולל פריטים מיוחדים, אך ללא ההשפעה של עסקים שלא כלולים ב-EV (כגון ביטוח אלמנטרי).

10. רווח מעסקים לא-כלולים – סך הערך הגלום כולל את מלוא ההון העצמי של החברה, ועל כן חלק מהגידול/קיטון בערך הגלום מוסבר מהרווחים/ההפסדים של תחומי פעילות שאינם כלולים בשווי תיק. בסעיף זה (קיטון להון מותאם), כלולים הוצאות מימון שלא שויכו למגזרי הפעילות בסך 54 מיליוני ש"ח (לפני מס).

סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 10 הינו "רווח על בסיס ערך גלום, כולל רווח מעסקים לא כלולים", כאשר הרווח לעסקים לא כלולים נמדד על בסיס "רווח כולל" חשבונאי.

11. הזרמת הון / (תשלום דיבידנדים) – נובע מתשלום דיבידנד בסך 50 מיליוני ש"ח מהחברה.

2.8 מבחני רגישות

במבחני הרגישות המוצגים בסעיף 3.6 להלן, אומצו הגישות הבאות:

1. הרגישויות מתייחסות לכל העסקים הכלולים אלא אם צוין אחרת.
2. מבחני הרגישות מתייחסים לכל הנחה בנפרד, ללא מדידה של השפעות מצטברות או מתקזזות או שינויים נגזרים על גורמים אחרים וכדומה.

3. הרגישות בגין ערך העסקים החדשים מתייחסת לשינויים מסוף שנת 2014 ואילך, ולא לתקופה מעת המכירה ועד לסוף שנת 2014.
4. **תמותה של מבוטחים שאינם מקבלי קצבה** – מבחני הרגישות של שיעורי תמותה (כולל מוות מתאונה), לא כולל תמותה של מבוטחים מקבלי קצבאות זקנה ומקבלי פיצוי חודשי בגין אובדן כושר או סיעוד.
5. **תמותה של מקבלי קצבת זקנה** – מבחן רגישות של שיעורי תמותה למקבלי קצבאות זקנה בלבד, לא כולל תמותה של מקבלי קצבאות אחרים.
6. **תחלואה** – מבחן הרגישות כולל את כל התביעות שאינם מקרי מוות הכלולים בסעיף 4 קטן לעיל, כולל תחלואה ממחלות קשות, אובדן כושר עבודה, סיעוד, ניתוחים ואשפוז, נכות מתאונה וכו'. המבחן מתייחס לשכיחויות של מקרי תביעה ולא לתקופת תשלום התביעות בגין אי-כושר עבודה וסיעוד.
7. **ריבית** – תוצאת מבחן הרגישות כוללות את:
- א. השפעת שינוי שיעור ריבית המשמש כריבית היוון והתשואה הצפויה מהשקעות נכסי החברה על ערך נוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP).
- ב. השפעת שינוי שיעור הריבית על שווי נכסים נושאי ריבית שקלית או צמודה, המגבים את העסקים הכלולים.
8. **שיעור לקיחת קצבה** - השפעה אפשרית על פוליסות עם מקדם קצבה באם שיעור המבוטחים שבוחרים לקחת קצבה יעלה ב-10%.

2.9 סקירת דוח הערך הגלום

דוח הערך הגלום ליום 31.12.2014 וערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם נסקר על ידי רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר (Ernst and Young). דוח הסוקר החיצוני מצורף בנספח א' לדוח זה.

3. תוצאות (במיליוני ₪)

טבלה 3.1 ערך גלום נכון ל 31/12/2014

מיליוני ₪	EV בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות
הון עצמי מותאם (ראה סעיף 3.3 להלן)	1,181
ערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי מס	2,931
בניכוי עלות הון נדרש	(63)
ערך גלום	4,049

טבלה 3.2 ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2014

מיליוני ₪	VNB בגין עסקים כלולים בביטוח חיים ובריאות
ערך עסקים חדשים לפני עלות הון נדרש	163
עלות הון נדרש בגין עסקים חדשים	(6)
סה"כ ערך עסקים חדשים	157

טבלה 3.3 התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים

במיליוני ₪	
1,546	הון עצמי (מאזן החברה)
181	שיערוך נכסים החופפים לעסקים הכלולים והמוצגים בדוחות הכספיים לפי עלות לשווי הוגן בניכוי מס
(830)	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC למאזן)
284	בתוספת מס בגין DAC
0	בניכוי שווי תיקי ביטוח שנרכשו ומוניטין בגינם, הכלול בהון עצמי, נטו ממס.
1,181	הון עצמי מתואם בגין העסקים הכלולים

טבלה 3.4 - עסקי ביטוח

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
3,763	2,617	1,146		ערך גלום ליום 31.12.2013
13	13	-	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31.12.2013
3,776	2,630	1,146		ערך גלום מותאם ליום 31.12.2013
				רווח תפעולי מהתיק בתוקף ליום 31.12.2013
54	117	-63	2.7.2	שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
120	96	24	2.7.3	גידול ריאלי צפוי בהון מותאם ובשווי התיק בתוקף
-	-158	158	2.7.3	רווח כולל צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי ב- 2014
-4	-32	28	2.7.4	השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2014 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
170	23	147		סה"כ
157	311	-154	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-	-	2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
327	334	-7		רווח תפעולי לפי ערך גלום
-	-	-	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
-4	-3	-1	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2014
-1	-93	92	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2014 ומשינויים להנחות כלכליות
322	238	84		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום
-	-	-		רווח מעסקי פנסיה
1	-	1	2.7.10	רווח מעסקים לא-כלולים
323	238	85		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום – כולל כל עסקי החברה
-50	-	-50	2.7.11	הזרמת הון / (תשלום דיבידנדים)
273	-	-		סה"כ שינוי ב- EV
4,049	2,868	1,181	0	ערך גלום ליום 31.12.2014

**טבלה 3.5 פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין
הרווח הנקי של החברה לשנת 2014**

70	רווח נקי
43	פריטים שהועברו דרך קרן הון
113	רווח כולל (לאחר מס)
-43	שינוי ב- DAC לפני מס
7	מס בגין השינוי ב- DAC
8	שינוי שיעור נכסים בשווי הוגן בניכוי מס
85	רווח כולל מותאם לבסיס של ערך גלום
-50	תנועות הון
35	סה"כ שינוי בהון העצמי המותאם

טבלה 3.6 ניתוח רגישות בגין עסקים כלולים בהתאם לדרישת החוזר

ב- %	שינוי בערך עסקים חדשים במיליוני ₪	ב- %	שינוי בערך גלום במיליוני ₪	ראה סעיף	
	157		4,049		התוצאה בסיסית
9.6%	15	-0.1%	-3	2.8.7	הפחתה של 0.5% בריבית חסרת סיכון
-10.8%	-17	-4.1%	-165		עליה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
-24.8%	-39	-5.3%	-215		עליה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פדיונות וסילוקים)
-9.6%	-15	-2.0%	-79	2.8.4	עליה של 10% בשיעור התמותה בגין מבוטחים לפני גיל הפרישה
-20.4%	-32	-5.5%	-222	2.8.6	עליה של 10% בשיעורי התחלואה
-2.5%	-4	-2.7%	-110	2.8.5	ירידה יחסית של 10% בשיעור התמותה למקבלי קצבאות זקנה
0.0%	0	-0.6%	-23	2.8.8	תרחיש עליה של 10% בשיעור מקבלי קצבה

במידה ולניתוח הרגישות השפעה סימטרית לשני הכיוונים, מוצג לעיל השינוי בכיוון האחד בלבד.

אברהם לוונגליק
אקטואר ראשי

מוטי רוזן
מנכ"ל

תל אביב, 31 במאי, 2015

31 במאי, 2015

לכבוד הדירקטוריון של
מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנדון : סקירת דוח הערך הגלום ליום 31.12.2014

א. לבקשתכם סקרנו את המידע, אשר הוכן על ידי מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן החברה), בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2014, ערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, ניתוח התנועה בערך הגלום ומבחיני הרגישות ביחס אליהם, המתייחסים לפוליסות ביטוח חיים ובריאות ארוכות טווח (להלן – "דוח הערך הגלום").

ב. סקירתנו כללה, בין היתר:

1. דיונים וביורורים עם הגורמים הרלבנטיים בחברה, ביצוע נהלים אנליטיים בהתייחס לתוצאות המוצגות בדוח הערך הגלום ובהתייחס למידע פיננסי וסטטיסטי אחר.

2. התאמה בין תוצאות החישוב ומידע פיננסי של החברה.

3. השוואה של הנחות הדמוגרפיות והתפעוליות, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, עם ניסיון העבר בחברה ומידע חיצוני רלוונטי.

4. בחינת ההתאמה של המתודולוגיה, ההנחות ודרך ההצגה, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, לחוזר המפקח על הביטוח מספר 11-1-2007 על נספחיו (להלן חוזר המפקח). חוזר המפקח אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח (להלן "הוועדה"), אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

ג. בהתבסס על סקירתנו, ובהסתמך על נתונים ומידע שסופקו על ידי החברה הרינו לציין כדלקמן:

1. המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום עומדות, מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח, בכפוף לאמור בסעיף ד(3) להלן.

2. אופן הגילוי בדוח הערך הגלום עומד מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח ובהוראות המפורטות ב- "פורמט גילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתאום עם המפקח על הביטוח. "פורמט גילוי" זה טרם פורסם על ידי המפקח על הביטוח כתוספת לחוזר המפקח.

3. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך כי ההנחות הדמוגרפיות והתפעוליות אשר הוצגו בפנינו במהלך הסקירה אינן סבירות בהתבסס על ניסיון החברה בעבר ובהווה וציפיות ההנהלה לגבי העתיד, בכפוף לאמור בסעיף ד(2) להלן.

4. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך שהערך הגלום בסך 4,049 מליון ש"ח, הערך של עסקים חדשים בסך 157 מליון ש"ח, מבחיני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לא הוערכו כראוי על פי המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום ושהוצגו בפנינו במהלך הסקירה.

ד. אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים הבאים:

1. דוח הערך הגלום הוכן על בסיס הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלת החברה. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.
2. קיימת אי ודאות לגבי השלכות של הרפורמות בענפי החיסכון ארוך טווח והבריאות. חישוב הערך הגלום אינו כולל חלק מההשפעות האפשריות, אם יהיו, כמפורט בסעיף 1.5.2 לדוח הערך הגלום.
3. הערות, הבהרות וסייגים לגבי הטיפול בסיכונים המתוארים בסעיף 1.5.3 לדוח הערך הגלום.

בכבוד רב,

קוסט, פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

דיווח
בדבר "הערך הגלום" (Embedded Value)
של
מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

ליום 31.12.2014

תוכן

2.....	תוכן	
3	1 כללי	
3.....	1.1	רקע והיקף הגילוי
4.....	1.2	הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד
4.....	1.3	פרקים עיקריים במסמך
4.....	1.4	הגדרות
5.....	1.5	הערות, הבהרות וסייגים
5.....	1.5.1	כללי
5.....	1.5.2	השפעות אחרות
5.....	1.5.3	הטיפול בסיכונים
6.....	1.5.4	שיערוך נכסים לפי שווי הוגן
6.....	1.5.5	הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה
6.....	1.5.6	הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה,
7.....		מנורה מבטחים החזקות בע"מ
7	2 מתודולוגית חישוב הערך הגלום	
7.....	2.1	כללי
7.....	2.2	טיפול בסיכונים
8.....	2.3	הנחות כלכליות
8.....	2.3.1	תשואה, ריבית הוון ואינפלציה
8.....	2.3.2	מיסוי
8.....	2.4	הנחות דמוגרפיות ותפעוליות
8.....	2.4.1	הנחות דמוגרפיות
8.....	2.4.2	הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות
8.....	2.5	שיטת החישוב
8.....	2.5.1	הון עצמי מותאם (ANW)
9.....	2.5.2	ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)
9.....	2.5.3	עלות הון נדרש (CoC)
9.....	2.5.4	ערך עסקים חדשים (VNB)
9.....	2.6	טיפול באופציות והבטחות פיננסיות
9.....	2.7	ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV
11.....	2.8	מבחני רגישות
12.....	2.9	סקירת דוח הערך הגלום
13	3 תוצאות (במליוני ש"ח)	
13.....	3.1	הערך הגלום נכון ל-31/12/2014
13.....	3.2	ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2014
13.....	3.3	התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים
14.....	3.4	ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV
15.....	3.5	פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי לחברה
15.....	3.6	ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה

1.1 רקע והיקף הגילוי

על-פי חוזר המפקח על הביטוח, מיום 12 באוגוסט 2007 (חוזר ביטוח 1-11-2007) ("החוזר"), על חברות הביטוח לפרסם מידי שנה, יחד עם הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של השנה, מידע בדבר הערך הגלום ("Embedded Value" או "EV") בפוליסות ביטוח לטווח ארוך (ביטוח חיים וביטוח בריאות) לסוף השנה הקודמת. החובה לפרסם מידע בדבר הערך הגלום אינה חלה על פעילות ניהול קרנות פנסיה אולם הנהלת חברת מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ החליטה לפרסם את נתוני הערך הגלום של עסקי הפנסיה שבניהולה. עד לדיווח על הערך הגלום ליום 31/12/2011 - נתוני הערך הגלום של עסקי הפנסיה במנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ פורסמו במסגרת נתוני חברת הביטוח מנורה מבטחים ביטוח בע"מ אולם במהלך פברואר 2012 הועברו מניות מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ ממנורה מבטחים ביטוח בע"מ למנורה מבטחים החזקות בע"מ ולכן הפרסום החל מ - 31/12/2012 נעשה במסגרת הדוח הכספי של מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ.

דיווח זה נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע המפקח על הביטוח, אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח, אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחול"ל (להלן: "הוועדה" ו-"דוח הוועדה"), למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 להלן, הכול כמפורט בסעיף כאמור.

אופן הגילוי בדוח זה הינו בהתאם לכללי הגילוי הכלליים בדוח הוועדה ולהוראות המפורטות בטיטת "פורמט הגילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתיאום עם הממונה. "פורמט הגילוי" טרם פורסם על ידי הממונה כתוספת לחוזר.

הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה מפורסמים באתר משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון (www.mof.gov.il).

ביום 31 בדצמבר, 2013 הושלם הליך של שינוי מבני, אשר במסגרתו מוזגה מנורה מבטחים גמל בע"מ - חברה קשורה (להלן - מנורה גמל) לתוך החברה, באופן שהחברה הפכה להיות החברה המנהלת של קופות הגמל שבניהול מנורה גמל, ומנורה גמל התחילה ללא פירוק.

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2014, של החברה, כללו לראשונה הצגה מחדש של מספרי השוואה יחד עם מצבה הכספי ותוצאות הפעילות של מנורה גמל בכדי לשקף, לקוראי הדוחות, באופן רלוונטי את מצבה הכספי ותוצאותיה בהינתן אירוע המיזוג. הדוחות המאוחדים על המצב הכספי והדוחות המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר הוצגו בהתאם להנחה שאירוע המיזוג התרחש מאז ומעולם.

דיווח זה כולל את שווי התיק בתוקף של עסקי ניהול קרנות הפנסיה של החברה, שחושבו לפי העקרונות האמורים, בשינויים המחויבים, ואינו כולל את שווי התיק בתוקף של עסקי ניהול קופות הגמל של החברה.

רווחי החברה בשנת 2014 מפעילות עסקי ניהול קופות הגמל מוצגים בסעיף 2.7.10 להלן (רווח כולל מעסקים לא כלולים).

לדוח זה מצורף דוח סקירה של סוקר חיצוני בדבר הערך הגלום של החברה ליום 31.12.2014 וערך העסקים החדשים, המתייחסים לעסקי ניהול קרנות הפנסיה לשנה שהסתיימה באותו מועד, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לשנת 2014.

1.2 הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד

קביעת הערך הגלום וערך העסקים החדשים (כהגדרת מונח זה להלן) התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ - "מידע צופה עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח הערך הגלום, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

1.3 פרקים עיקריים במסמך

רקע כללי והסבר של שיטת החישוב.
 התייחסות להנחות ששימשו בבסיס החישוב.
 תוצאות הערך הגלום וערך עסקים חדשים.
 תוצאות ניתוחי רגישות של הערך הגלום.
 ניתוח התנועה של הערך הגלום

1.4 הגדרות

ההגדרות להלן מהוות הסבר תמציתי למושגים עיקריים, המשמשים להבנת הדיווח להלן. תיאורים והסברים מלאים נמצאים בכללים והעקרונות שבדוח הוועדה.

ערך נוכחי של רווחים	עתידיים או "PVFP"
היוון תזרים הרווחים הצפויים העתידיים, הנובעים מהתיק הקיים של העסקים הכלולים (ראה סעיף 2.5.2 להלן).	
ההון העצמי של החברה, לאחר מספר התאמות כדי שיהיה עקבי עם שווי התיק בתוקף (ראה סעיף 2.5.1 להלן).	"הון עצמי מותאם" או "ANW"
עלות ההון הנדרש הינה ההשפעה, מבחינת בעלי המניות, על הערך הגלום בעקבות הדרישה על החברה להחזיק הון מינימלי (ראה סעיף 2.5.3 להלן).	"עלות ההון הנדרש"
הערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי עלות ההון הנדרש.	"שווי תיק בתוקף" או "VIF"
הערך הגלום מורכב מצירוף שני הרכיבים הבאים: "שווי תיק בתוקף" (VIF); ו- "הון עצמי מותאם" (ANW).	"הערך הגלום" "Embedded Value" או "EV"
יובהר כי ההון העצמי המותאם הינו הון עצמי המתייחס למכלול פעילויות בגין החברה כולה ולא בגין העסקים הכלולים ב-VIF בלבד. כמוכן יובהר כי שווי התיק בתוקף אינו כולל: • עסקי ניהול קופות הגמל המנוהלות על-ידי החברה. • היכולת ליצור עסקים נוספים בעתיד (מוניטין).	
ערך נוכחי של רווחי העסקים מעת המכירה ועד תום תקופת הביטוח אשר נמכרו במהלך השנה מלפני תאריך הדיווח.	"ערך עסקים חדשים" "Value of New Business" או VNB"
העסקים הכלולים בחישוב שווי התיק בתוקף: עסקי ניהול קרנות פנסיה המתנהלות על ידי החברה.	"עסקים כלולים"

1.5 הערות, הבהרות וסייגים

1.5.1 כללי

כאמור לעיל, הערך הגלום חושב בהתאם למתודולוגיה ולכללים והעקרונות שנקבעו בדוח הוועדה. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו, הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלת החברה המנהלת את קרנות הפנסיה, וללא מקדמי שמרנות. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.

סטיות מהפרמטרים וההנחות שהונחו בחיזוי הערך הגלום יכולות להשפיע באופן מהותי על התוצאה. פרמטרים אלו כוללים, בין היתר:

1. גורמים כלכליים (לדוגמא- ריבית היוון, תשואות).

2. גורמים דמוגרפיים (לדוגמא- שינויים בתמותה ותחלואה).

3. חקיקה והסדרים תחיקתיים בנושאים רלוונטיים.

4. מיסוי.

5. שינויים בסביבה העסקית.

תוצאות עתידיות, הסוטים מההערכות שבוצעו על בסיס "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" הן טבעיות וצפוי שיתרחשו אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים האמורים. על כן צפוי, כי התוצאות בפועל מדי שנה תהיינה שונות מאלו החזויות במודל הערך הגלום ולו רק בשל תנודות אקראיות רגילות.

1.5.2 השפעות אחרות

מיסוי החברה המנהלת

בחדש יוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחדש יוני 2013 ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק (שיעור מס השכר שהיה בתוקף עד מועד זה היה 17%).

ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים. השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5% החל משנת 2014.

1.5.3 הטיפול בסיכונים

להלן סייגים ביחס להערכת הערך הגלום המפורטת בדו"ח זה, הנובעים מהאופן שבו חישה החברה את הערך הגלום:

- **הנחות בחישוב הערך הגלום** - בשונה מהאמור בדוח הוועדה, לא נלקחו בחשבון סיכונים קיצוניים אשר ההסתברות להתרחשותם נמוכה מאוד ואשר אין ביכולתה של החברה להעריך את הסתברויות התרחשותם ואת השפעתם על החברה, כגון סיכונים תפעוליים.

כמו כן, ההנחות הדמוגרפיות שביסוד המודל גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות אשר לא כללו אירועים קיצוניים. אי לכך, ישנה אפשרות תיאורטית לתרחישים קיצוניים שהחברה לא לקחה בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודל, על-אף הניסיון לקבוע הנחות ריאליות אשר יתאימו לניסיון בפועל בטווח הארוך.

- ביסוד המודל קיימת הנחה כי לא קיימת התאמה (קורלציה) בין גורמי הסיכון השונים, אשר עלולה להשפיע על הערך הגלום באופן מהותי. בשונה מהאמור בדוח הועדה, בשל היעדר נתונים מספקים לבחינת הקורלציה האמורה, לא נבדקה הנחה זו ע"י החברה.
- על פי ההנחות והכללים של הועדה, ההנחות אמורות להיקבע, בין היתר, כך שתתקבל התוחלת של הערך הגלום לבעלי המניות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות הערך הגלום לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי.
- הערך הגלום מבוסס על התיאוריה לפיה משקיעים אינם זקוקים לפיצוי עבור סיכונים שאינם סיכוני שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון, ועל ההנחה כי ניתן לפזר את חוסר הוודאות כאמור. בפועל, יתכן ולא ניתן לפזר חלק מהסיכונים הדמוגרפיים והתפעוליים. בהיעדר שוק נזיל ועמוק לפיו ניתן להעריך את "מחיר הסיכון" שהשוק נותן לסיכונים אלה, ובהיעדר מתודולוגיה מוסכמת לכימות מחיר השוק הרעיוני לסיכונים אלה, לא הקטנו את ערך הגלום בגין סיכונים אלה.
- יצויין כי קודם למועד פרסום הדו"ח התקשרה הועדה עם יועצים אקטואריים מחו"ל על מנת לגבש מתודולוגיה ראויה ומעשית לפיה יותאם הערך הגלום באופן שישקף את עלות הסיכונים הבלתי מגודרים. צפוי כי התאמה זו תתבטא בהפחתת הערך הגלום הן ביחס לשווי תיק בתוקף (VIF) והן ביחס לשווי העסק החדש (VNB) כך שאלו ישקפו באופן הולם יותר את שוויים בהתחשב בכל הסיכונים, כולל הסיכונים הלא מגודרים, וזאת בהתאם לפרקטיקה המקובלת בדיווחי הערך הגלום בעולם. נכון למועד פרסום דוח זה טרם התקבלו המלצות מפורטות או סופיות מהיועצים האמורים, ולפיכך הועדה טרם גיבשה מתודולוגיה סדורה בענין זה. לאור האמור לא ניתן לבצע עדיין את ההתאמה האמורה בדיווח זה.
- על מנת לשקף את הערכתם של הסיכונים שלא נלקחו בחשבון כאמור לעיל, קוראי הדוח יכולים להתאים את הערך הגלום המוצג, על-פי שיקול דעתם, באמצעות ניתוחי הרגישות בסעיף 3.5. יש להדגיש כי, כאמור לעיל, אין בידי החברה להעריך כמותית, באופן אובייקטיבי ומדעי, את השפעת הסוגיות הנ"ל על הערך הגלום, ועל-כן, הרגישויות שהוצגו אינן מהוות הערכה שכזו, אלא הן מספקות כלי למשתמשי הדוח לצורך הערכת השפעת הסוגיות לפי שיקול דעתם.

1.5.4 שיערוך נכסים לפי שווי הוגן

בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הועדה, ולכללי ניהול קרנות פנסיה חדשות, לא הותאם שוויים החשבונאי של אגרות חוב המיועדות בקרן הפנסיה המקיפה לשווי ההוגן, ובהתאם לכך שווי התיק חושב תוך התחשבות בריבית שזכאיות איגרות החוב הללו, אשר תיזקף לטובת עמיתי הקרן.

1.5.5 הסדרי סבסוד ממשלתי לקרנות פנסיה

בחישוב הערך הגלום וערך העסקים החדשים של עסקי ניהול פנסיה, הניחה החברה שלא יחולו שינויים בהסדרי הסבסוד הממשלתי השונים, המתבטאים בשיעורי תשואה מובטחים על אג"ח מיועדות קיימות ו/או צפויות להיות מונפקות בעתיד.

1.5.6 הערך הגלום איננו אמור לייצג את השווי הכלכלי או שווי השוק של החברה או של חברת האם שלה, מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

יודגש, כי הערך הגלום אינו מתייחס למנורה מבטחים החזקות בע"מ, חברת האם של החברה, שלה פעילויות ועסקים נוספים. כמו כן, הערך הגלום אינו מביא בחשבון סיכונים מסוימים כמפורט בסעיף 1.5.3 לעיל. מובן אפוא, כי לאור האמור לעיל, הערך הגלום איננו מייצג, את שווי השוק או את השווי הכלכלי הכולל של החברה, ואת שווי השוק או את השווי הכלכלי של מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

2 מתודולוגית חישוב הערך הגלום

2.1 כללי

עקרונות חישוב הערך הגלום נעשו בהתאם לכללים והעקרונות שבדוח הוועדה, למעט לעניין הטיפול בסיכונים מסוימים המתוארים בסעיף 1.5.3 לעיל, הכל כמפורט בסעיף האמור. ההנחות במודל הן לפי "ההנחות הצפויות באופן המיטבי" (Best Estimate Assumptions), דהיינו - ללא מקדמי שמרנות. המודל אינו כולל שווי של מכירות עתידיות, אך מבחינת רמת ההוצאות וכדומה, החישוב מניח המשך פעילות עסקית.

2.2 טיפול בסיכונים

סיכונים פיננסיים (סיכוני שוק) - סיכוני השוק נלקחו בחשבון לפי עלותם הגלומה במחירי שוק, על ידי שימוש בטכניקה מימונית הנקראת Certainty Equivalent Approach. בטכניקה זו מקטינים את התשואות הצפויות לרמה של שיעורי ריבית חסרת סיכון. יצוין כי התזרים הצפוי מאג"ח מיועדות חושב על בסיס תשואת אג"ח אלו, ותזרים מזומנים בגיבן הוון אף הוא לפי שיעור ריבית חסרת סיכון. לאחר התאמה זו, מהוונים את תזרימי המזומנים החזויים לפי ריבית חסרת סיכון, ללא צורך להוסיף פרמיית סיכון לשיעור ההיוון.

במסגרת התייעצות שמבוצעת בין הוועדה לבין היועצים מחו"ל, כאמור לעיל, הוועדה יחד עם היועצים החלו לגבש מתודולוגיה אשר תיתן ביטוי לעובדה כי בפועל ניתן להניח תשואות עודפות על ריבית חסרת סיכון, לאור העובדה שניתן להשקיע בנכסים לא סחירים כנגד התחייבויות ביטוחיות שהן לא נזילות ולפיכך ניתן להניח תוספת לשיעור ריבית חסרת הסיכון אשר מתאים לנכסים סחירים ("פרמיית אי נזילות") כמקובל בפרקטיקה של דיווחי EV בעולם. התאמת שיעור ריבית חסרת הסיכון, בגין פרמיית "אי הנזילות" צפויה להביא לגידול של הערך הגלום. נכון למועד פרסום דוח זה הוועדה טרם גיבשה המלצות מפורטות וסופיות ולכן לא ניתן ביטוי ל"פרמיית אי הנזילות" במסגרת דו"ח זה.

סיכונים שאינם סיכוני שוק – חישוב הערך הגלום מתבסס על התיאוריה הפיננסית אשר על פיה, משקיעים אינם זקוקים לפיצוי נוסף בריבית ההיוון עבור סיכונים שאינם סיכוני שוק ובלבד שהם יכולים לפזר את חוסר הוודאות על ידי החזקת תיק השקעות מפוזר ומגוון. לכן, בהינתן הנחה זו, חושב ערך הגלום על-בסיס הנחות דמוגרפיות ותפעוליות שהן "הנחות הצפויות באופן מיטבי" ועל-ידי היוון של תזרימי המזומנים בשיעור ריבית חסרת סיכון, ללא הוספת מרווחים להנחות או לשיעור ריבית ההיוון.

2.3 הנחות כלכליות

2.3.1 תשואה, ריבית הוון ואינפלציה

התשואה העתידית וריבית ההיוון נקבעו על-פי עקום התשואות של ריבית חסרת סיכון צמודת מדד. שיעורי הריבית חסרת הסיכון (spot) נכון לסוף 2014 הינן:

שגיאה! קישור לא חוקי.

יצוין, כי אין צורך בהנחה מפורשת של אינפלציה עתידית כיוון שכל הסכומים במודל צמודים. כאשר פרמטר מסוים צפוי להשתנות שלא בהתאם לאינפלציה העתידית, נלקחה הנחה מפורשת של החריגה מהאינפלציה העתידית.

2.3.2 מיסוי

מס סטטוטורי החל על מוסד כספי (נכון לחקיקה הקיימת בסוף שנת 2014):

שנה	שיעור המס כולל במוסדות פיננסיים	שיעור מס רווח הכולל בשיעור המס הכולל
2014 ואילך	37.71	18.00

2.4 הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

כל ההנחות להן השפעה מהותית על הערך הגלום נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי כל גורם דמוגרפי ותפעולי, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה (ראה גם סעיף 1.5).

2.4.1 הנחות דמוגרפיות

ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המבוססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו. ההנחות הדמוגרפיות לגבי שיעורי העזיבה לפעילים ולמוקפאים, שיעורי ההקפאה ושיעורי הגידול בשכר העמיתים הותאמו בדוח ל 31/12/2014 למחקר מעודכן שנערך לקראת הכנת הדוח הנוכחי. השפעת העידכונים בהנחות מפורטת בדוח להלן.

2.4.2 הוצאות הנהלה וכלליות עתידיות

הוצאות הנהלה וכלליות חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות לעסקים הכלולים, לרבות: הקצאת הוצאות למבוטחים "משלמים", מבוטחים שאינם "משלמים" ומקבלי קצבה והעמסת הוצאות על פעילויות שונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות וכו'). החברה הניחה שההוצאות בעתיד יעלו בשיעור מדד המחירים לצרכן.

2.5 שיטת החישוב

2.5.1 הון עצמי מותאם (ANW)

סכום ההון העצמי נלקח מתוך הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2014. סכום זה הוקטן בסכום הוצאות הרכישה הנדחות לפי היתרה במאזן, בניכוי העתודה למס נדחה שבגינן ובניכוי הטבת המס הצפויה בגין חלק הוצאות הרכישה הנדחות המוכרות למס הכנסה.

2.5.2 ערך נוכחי של רווחים עתידיים (PVFP)

הערך הנוכחי של רווחים עתידיים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על נתוני עמיתי קרנות הפנסיה, ונתונים אחרים המצויים בידי החברה. מודל זה מאפשר ביצוע של תחזית תזרימי מזומנים עתידיים והיוונים.

2.5.3 עלות הון נדרש (CoC)

בוצעה תחזית של ההון הנדרש על פי הדרישות הקיימות ובהתאם להתפתחות העתידית הצפויה של העסקים הכלולים. עלות ההון הינה היוון המס על רווחי השקעה על ההון הנדרש בגין העסקים הכלולים.

2.5.4 ערך עסקים חדשים (VNB)

ערך העסקים החדשים מחושב כערך נוכחי של רווחים מעת ההצטרפות של העמית לקרן הפנסיה ועד תום תקופת תשלומי הפנסיה. הערך נוכחי של הרווחים חושב באמצעות מודל אקטוארי המתבסס על הנתונים האישיים של העמיתים ונתונים אחרים כדי לשקף את תרומת התפוקה של השנה לערך הגלום. חישוב ה VNB נערך בגין כל העמיתים החדשים שהצטרפו לקרנות הפנסיה בשנת 2014. יובהר כי הערך הנוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP) כולל את ערך הרווחים, מסוף שנת 2013 ואילך בגין עסקים חדשים כאמור.

2.6 טיפול באופציות והבטחות פיננסיות

לא קיימות בעסקים הכלולים אופציות והבטחות פיננסיות מהותיות לטובת העמיתים.

2.7 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

הטבלה בסעיף 3.4 להלן מציגה את השינוי בערך גלום, מחולק למרכיבי ההון המותאם והשווי תיק (בניכוי עלות ההון), כולל העברות בין שני מרכיבים אלה. כל הסכומים מוצגים לאחר מס. השינוי מפורט לגורמי ההשפעה השונים שלו, כדלקמן:

1. התאמות לערך גלום ליום 31.12.2013 - בוצעה התאמה בסך 53 מיליון ש"ח להון העצמי המותאם ליום 31 בדצמבר 2013, ביחס לדיווח על הערך הגלום ליום 31/12/2013, כתוצאה ממיזוג מנורה גמל לתוך החברה.
2. שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות - מדי שנה החברה מעדכנת את ההנחות לפיהן מעריכים את ערך הגלום. העדכונים בוצעו בהתאם לנתונים חדשים לגבי הניסיון בפועל ולשינויים בצפיות הנחלת החברה. השינויים הסתכמו בעליה של 436 מיליון ש"ח ונובעים בעיקר מעדכון הנחות שיעורי העזיבה של פעילים ומוקפאים, מעדכון שיעורי ההקפאה.
3. **רווח צפוי על ערך הגלום** – הערך הגלום צפוי להניב רווחים אף אם החברה לא הייתה מוכרת עסקים חדשים ולא הייתה פועלת בתחומים נוספים שאינם כלולים ב-EV. רווחים אלה נובעים מ-3 מקורות:
 - א. תשואה צפויה על שווי התיק בתוקף בסוף התקופה הקודמת – הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.
 - ב. תשואה צפויה על ההון העצמי המותאם – ההכנסות מהשקעות הצפויות מהנכסים העומדים כנגד ההון המותאם. הכנסות צפויות אלו מבוססות על שיעור התשואה הריאלית (מעל למדד) הצפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל ריבית חסרת סיכון שהיו צפויים להתקבל.

- ג. רווח כולל הצפוי לעבור משווי התיק בתוקף להון העצמי המתואם במהלך שנת 2014 - במהלך שנת 2014 ירד הרווח החזוי לשנת 2014 משווי התיק, והתווסף להון המותאם, כך שבסך הכל מקור זה לא משפיע על סך ערך הגלום בכללותו, אלא מביא להעברה ממרכיב שווי התיק בתוקף למרכיב ההון המותאם. בהתאם לשיטת קביעת ההון העצמי המותאם, רווח זה אינו כולל השפעת הפחתת ה-DAC.
4. השפעת הסטיות מההנחות התפעוליות והדמוגרפיות במהלך 2014 - מטבע הדברים, הניסיון בפועל לגבי שיעורי הביטולים, ההוצאות וכדומה היו שונים במהלך התקופה מאלו שהונחו לצורך חישוב ערך הגלום. סטיות אלו משפיעות גם על הרווחים הצפויים לאחר השנה וגם על הרווחים של השנה עצמה, וההשפעות מוצגות בסעיף זה בנפרד על השווי תיק בתוקף ועל ההון המותאם בהתאמה. בנוסף, סעיף זה כולל את ההשפעה ממספר גורמים כגון השפעת שינויים בדמי גמולים ובהטבות (הנחות בדמי ניהול).
5. רווח מעסקים חדשים – הערך הגלום אינו כולל את הערך הצפוי להתווסף מעסקים חדשים שימכרו בעתיד. על כן, סעיף זה מציג את התוספת לערך הגלום לסוף התקופה הקודמת, עקב הצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה. התוספת מחולקת להשפעה בפועל מהעסקים החדשים על הרווחים בתקופה עצמה (מוצגת תחת ההון המותאם) ולרווחים הצפויים מהעסקים החדשים בעתיד (ומוצג תחת השווי תיק בתוקף).
6. הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV – כאן מוצגת ההשפעה, על הרווחים בפועל בשנה, של ההוצאות החריגות שלא נכללו בערך גלום, אלא יוחסו למכירות עתידיות. בשנת 2014 לא היו הוצאות פיתוח שלא נכללו ב-EV.
- נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 6 "רווח תפעולי על בסיס ערך גלום". סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע בפעילות השוטפת של החברה, למעט ההשפעה מעסקים שלא כלולים ב-EV ולפני ההשפעה של אינפלציה וגורמים כלכליים לא צפויים, כגון שינויים שלא היו צפויים בשיעורי הריבית בשוק, בשוק ההון ובאינפלציה.
7. רווח מפריטים מיוחדים – בדוח ל 12/2014 אין פריטים מיוחדים.
8. השפעת אינפלציה במהלך 2014 – סעיף זה כולל את השפעת תשואה רעיונית על הון החברה המתואם ועל כל תזרימי ה-VIF, בשיעור האינפלציה בשנת 2014 (-0.1%). בסעיפים הבאים מוצגת ההשפעה של התשואות הריאליות מעל המדד.
9. רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך 2014 ומשינויים להנחות כלכליות – סעיף זה כולל שני מרכיבים:
- א. ההשפעה על שווי התיק משינויים בהנחות הכלכליות אשר מבוססות על הריביות בשוק. הנחות אלו כוללות את ריבית ההיוון ואת התשואות הצפויות.
- ב. ההשפעה מהסטיות של הפרמטרים הכלכליים בפועל במהלך השנה לעומת התשואה שהיתה צפויה בתחילת השנה, כולל מרווחים מעל הריבית חסרת הסיכון שהיו צפויים להתקבל. ההשפעה הינה בשני מרכיבי ה-EV:
- בהון המותאם - עקב ההשפעה על הרווח בעיקר מתשואות שונות מהצפוי על נכסי החברה העומדים כנגד ההון.

- בשווי התיק – עקב ההשפעה על הרווחים העתידיים כתוצאה מההשפעה על יתרות החסכון מהפער בין התשואות שהושגו בפועל מעל אלה שנצפו לפני שנה.

נהוג לכנות את סיכום השינויים בסעיפים 2 עד 9 "רווח על בסיס ערך גלום" בגין עסקים כלולים. סכום זה משקף את הערך שהתווסף לערך הגלום, או הרווח במונחי ערך, הנובע מפעילות שוטפת של החברה, כולל ההשפעות מגורמים כלכליים וכולל פריטים מיוחדים, אך ללא ההשפעה של עסקים שלא כלולים ב-EV.

10. רווח מעסקים לא כלולים – מתייחס לרווח בשנת 2014 ממגזר הגמל.

2.8 מבחני רגישות

במבחני הרגישות המוצגים בסעיף 3.5 להלן, אומצו הגישות הבאות:

1. הרגישויות מתייחסות לכל העסקים הכלולים אלא אם צוין אחרת.
2. מבחני הרגישות מתייחסים לכל הנחה בנפרד, ללא מדידה של השפעות מצטברות או מתקזזות או שינויים נגזרים על גורמים אחרים וכדומה.
3. הרגישות בגין ערך העסקים החדשים מתייחסת לשינויים מסוף שנת 2014 ואילך, ולא לתקופה מעת המכירה ועד לסוף שנת 2014.
4. ריבית - השפעת שינוי שיעור ריבית המשמש כריבית היוון והתשואה הצפויה מהשקעות נכסי קרנות הפנסיה על ערך נוכחי של הרווחים העתידיים (PVFP).
5. הוצאות הנהלה וכלליות - שינוי של הוצאות הנהלה בשיעור של 10%.
6. עליית שכר - בדיקת השפעת שינוי שיעור הגידול בשכר בשיעור 1%+ או בשיעור של 1%-.

2.9 סקירת דוח הערך הגלום

דוח הערך הגלום ליום 31.12.2014 וערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, וכן מבחני הרגישות ביחס אליהם נסקר על ידי רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר (Ernst and Young). דוח הסוקר החיצוני מצורף בנספח א' לדוח זה.

3 תוצאות (במיליוני ש"ח)

3.1 הערך הגלום נכון ל-31/12/2014

מיליוני ₪	EV בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה
הון עצמי מותאם (ראה סעיף 3.3 להלן)	186
ערך נוכחי של רווחים עתידיים בניכוי מס	6,501
בניכוי עלות הון נדרש	(48)
ערך גלום	6,639

3.2 ערך עסקים חדשים של מכירות בשנת 2014

מיליוני ₪	VNB בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה
ערך עסקים חדשים לפני עלות הון נדרש	274
עלות הון נדרש בגין עסקים חדשים	(4)
סה"כ ערך עסקים חדשים	270

3.3 התאמה בין ההון העצמי המותאם לבין ההון העצמי בדוחות הכספיים

טבלה 3.3 - חברה מנהלת קרנות פנסיה

במיליוני ש"ח	
303	הון עצמי (מאזן החברה המנהלת)
178	בניכוי הוצאות רכישה נדחות (DAC)
61	בתוספת מס בגין DAC
186	הון עצמי מותאם לחברה מנהלת קרנות פנסיה

3.4 ניתוח השינוי ב-EV והרווח על בסיס EV

טבלה 3.4 החברה המנהלת

ערך גלום	שווי תיק בתוקף	הון עצמי מותאם	ראה סעיף	
5,052	4,958	94		ערך גלום ליום 31/12/2013
53	-	53	2.7.1	התאמות לערך גלום ליום 31/12/2013
5,105	4,958	147		ערך גלום מותאם ליום 31/12/2013
				רווח תיפעולי מהתיק בתוקף ליום 31/12/2013
436	436		2.7.2	- שינויים בהנחות תפעוליות ודמוגרפיות
122	123	-1	2.7.3	- גידול ריאלי צפוי
-	-96	96	2.7.3	- רווח כולל (ריאלי) צפוי לעבור משווי תיק להון עצמי בשנת 2014
				- השפעת הסטיות מההנחות התיפעוליות והדמוגרפיות במהלך שנת 2014 ושינויים אחרים לתיק בתוקף
96	95	1	2.7.4	
654	558	96		סה"כ
270	317	-47	2.7.5	רווח מעסקים חדשים
-	-		2.7.6	הוצאות פיתוח שלא נכללו ב- EV
924	875	49		רווח תיפעולי לפי ערך גלום
-	-	-	2.7.7	רווח מפריטים מיוחדים
-5	-5	-0	2.7.8	השפעת אינפלציה במהלך 2014
627	626	1	2.7.9	רווח מסטיות מההנחות הכלכליות במהלך שנת 2014 ומשינויים להנחות כלכליות
1,546	1,496	51		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים
18	-	18	2.7.10	רווח כולל מעסקים לא כלולים
1,564	1,496	69		סה"כ רווח על בסיס ערך גלום - בגין עסקים כלולים והון
-30		-30		תנועות בהון (דיבידנד שחולק ב 2014)
6,639	6,454	186		ערך גלום ליום 31/12/2014

3.5 פירוט הפער בין השינוי בהון העצמי המותאם לבין הרווח הנקי לחברה

85	רווח נקי
0	פריטים שהועברו דרך קרן הון
85	רווח כולל לאחר מס
-23	שינוי ב-DAC לפני מס
7	מס בגין השינוי ב-DAC שלא נכלל בשווי התיק בתוקף
0	שיערוך נכסים בשווי הוגן בניכוי מס
0	שינוי נטו בשווי תיק / מוניטין הרשום במאזן
69	רווח כולל מותאם לבסיס של ערך גלום
-30	תנועות הון
53	התאמות לערך גלום ליום 31/12/2013
92	סה"כ שינוי בהון העצמי המותאם

3.6 ניתוחי הרגישות בגין עסקי ניהול קרנות פנסיה

שינוי בערך עסקים חדשים		שינוי בערך גלום		
ב - %	במיליוני ₪	ב - %	במיליוני ₪	
	270		6,639	התוצאה הבסיסית
8.89	24	5.27	350	הפחתה של 0.5% בריבית ההיוון
-6.67	-18	-4.05	-269	עלייה של 10% בהוצאות הנהלה וכלליות
-14.81	-40	-6.87	-456	ירידה של 1% בעליית השכר
17.41	47	7.95	528	עלייה של 1% בעליית השכר
-17.78	-48	-7.64	-507	עלייה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פידיונות והקפאות)
20.74	56	8.49	564	ירידה של 10% בשיעורי הביטולים (כולל פידיונות והקפאות)
-6.67	-18	-6.48	-430	תרחיש - עלייה של 20% בהחזר מצבירה כתוצאה מהשפעות תחרות והשפעות אחרות

במידה ולניתוח הרגישות השפעה סימטרית לשני הכיוונים, מוצג לעיל השינוי בכיוון האחד בלבד.

ישעיהו אורזיצר
האקטואר הראשי

יהודה בן אסאייג
מנכ"ל

19 במאי, 2015

לכבוד הדירקטוריון של
מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

א.ג.נ.

הנדון : סקירת דוח הערך הגלום ליום 31.12.2014

א. לבקשתכם סקרנו את המידע, אשר הוכן על ידי מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן החברה), בדבר הערך הגלום ליום 31.12.2014, ערך העסקים החדשים לשנה שהסתיימה באותו תאריך, ניתוח התנועה בערך הגלום ומבחני הרגישות ביחס אליהם, המתייחסים לעסקי ניהול קרנות פנסיה (להלן – "דוח הערך הגלום").

ב. סקירתנו כללה, בין היתר:

1. דיונים וביורורים עם הגורמים הרלבנטיים בחברה, ביצוע נהלים אנליטיים בהתייחס לתוצאות המוצגות בדוח הערך הגלום ובהתייחס למידע פיננסי וסטטיסטי אחר.
2. התאמה בין תוצאות החישוב ומידע פיננסי של החברה.
3. השוואה של הנחות הדמוגרפיות והתפעוליות, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, עם ניסיון העבר בחברה ומידע חיצוני רלוונטי.
4. בחינת ההתאמה של המתודולוגיה, ההנחות ודרך ההצגה, לפיהם נערך דוח הערך הגלום, לחוזר המפקח על הביטוח מספר 11-1-2007 על נספחיו (להלן חוזר המפקח). חוזר המפקח אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח וועדה משותפת של חברות הביטוח והמפקח על הביטוח (להלן "הוועדה"), אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומחו"ל.

ג. בהתבסס על סקירתנו, ובהסתמך על נתונים ומידע שסופקו על ידי החברה הרינו לציין כדלקמן:

1. המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום עומדות, מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח, בכפוף לאמור בסעיף ד(3) להלן.
2. אופן הגילוי בדוח הערך הגלום עומד מכל הבחינות המהותיות בחוזר המפקח ובהוראות המפורטות ב- "פורמט גילוי" אשר הוכן על ידי הוועדה בתאום עם המפקח על הביטוח. "פורמט גילוי" זה טרם פורסם על ידי המפקח על הביטוח כתוספת לחוזר המפקח.
3. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך כי ההנחות הדמוגרפיות והתפעוליות אשר הוצגו בפנינו במהלך הסקירה אינן סבירות בהתבסס על ניסיון החברה בעבר ובהווה וציפיות ההנהלה לגבי העתיד, בכפוף לאמור בסעיף ד(2) להלן.
4. לא עלה בסקירתנו דבר המצביע על כך שהערך הגלום בסך 6,639 מליון ש"ח, הערך של עסקים חדשים בסך 270 מליון ש"ח, מבחני הרגישות ביחס אליהם וניתוח התנועה בערך הגלום לא הוערכו כיאות על פי המתודולוגיה וההנחות שתוארו בדוח הערך הגלום ושהוצגו בפנינו במהלך הסקירה.

ד. אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים הבאים:

1. דוח הערך הגלום הוכן על בסיס הנחות שהינן פרי השלכת הניסיון הקיים כלפי העתיד במסגרת הסביבה בה פועלת החברה. מטבע הדברים, היות ומדובר בהערכות עתידיות לזמן ארוך, התוצאות בפועל צפויות להיות שונות מאלה שהוערכו בעת חישוב הערך הגלום.
2. הערות, הבהרות וסייגים לגבי הטיפול בסיכונים המתוארים בסעיף 1.5.3 לדוח הערך הגלום.
3. פרסומו של הערך הגלום של עסקי ניהול קרנות פנסיה אינו מתחייב על פי הנחיות המפקח.

בכבוד רב,

קוסט, פורר גבאי את קסירר

רואי חשבון